

2022.

---

*Szegedi Tudományegyetem
Kossuth Zsuzsanna Technikum és
Szakképző Iskola*

ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA
Képzési program
5 0913 03 01
FELNŐTTKÉPZÉS

Jóváhagyta:
Horváth Levente Attila
igazgató

Elfogadta:
SZTE Kossuth Zsuzsanna
Technikum és Szakképző
Iskola Nevelőtestülete

Érvényes:
2022.09.01-től

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy
 1.2 A szakma megnevezése: Általános ápoló
 1.3 Munkarend: felnőttképzés
 1.4 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
 1.5 A szakma szakmairányai: —
 1.6 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
 1.7 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
 1.8 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy ágazati alapoktatás
 1.9 Kapcsolódó részsakmák megnevezése:-
 1.10 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: -, Érettségire épülő oktatásban: 192 óra

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni. Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A programtervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A szakmai képzés óraterve felnőttképzésben:

évfolyam	éves óraszám
1/13. évfolyam	756 óra
Ögy.	96 óra
2/14. évfolyam	756 óra
Ögy.	96 óra
3/15. évfolyam	651 óra
Összesen:	2355 óra

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

13. évfolyam															
			ÉVES ÓRASZÁM				HETI ÓRASZÁM			TÖMBÖSÍTETT ÓRASZÁM					
	Ágazati alapvizsga tantárgyai	tanulási terület össz	Elmélet és gyakorlat /756 óra/tanév	Elmélet		I. félév /18 hét	II. félév / 18 hét	Heti óraszám a tanévben	I. félév (10x10 óra konzultáció)			II. félév (8x10 óra konzultáció)			
				iskolai	TGY				konzultáció	digitális	TGY	konzultáció	digitális	TGY	
		A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	756	484	128	144	302	454		100	202	0	80	230	144
	osztályfőnöki óra		9	9			5	4	0,25	3	2		2	2	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		9	9			9		0,25	2	7				
	Munkavállalói idegen nyelv	x													
Egészségügy ágazati alapképzés	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek		9	9			9		0,25	2	7				
	Kommunikáció alapjai	x	9	9			9		0,25	2	7				
	Az emberi test felépítése		27	27			27		0,75	12	15				
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	x	27	27			27		0,75	12	15				
	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság		9	9			9		0,25	2	7				
	Alapápolás-gondozás	x	36	36			36		1,0	12	24				

	Irányított gyógyszerelés	x	18	9	9		18		0,5	9	9				
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	x	18		18		18		0,5	9	9				
	Vitális paraméterek és injekciós rendelőintézeti gyakorlat	x	36		36		36		1,0	10	26				
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok		27	27			27		0,75				5	22	
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok		27	27			27		0,75	5	22				
	Egészségügyi informatika		9	9			9		0,25	2	7				
	Egészségügyi terminológia		18	18			18		0,5	6	12				
	Egészségügyi jog és etika alapjai		9	9			9		0,25	2	7				
	Sejtbiológia		18	9		9	9	9	0,25	2	7				9
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban														
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése		27	27			27		0,75				7	20	
	Alapvető higiénés rendszabályok		9	9			9		0,25	3	6				
	Általános ápolástan és gondozástan	x	54	36	18		54		1,5				15	39	
	Gyógyszertani alapismeretek	x	18	9	9		18		0,5	5	13				
	Kommunikáció		9	9			9		0,25				2	7	
	Általános laboratóriumi alapismeretek		18	7	2	9		18	0,25				2	7	9
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban														
	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia		27	18	9			27	0,75				5	22	

Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai		9	9			9	0,25			2	7	
	Pszichológia alapjai		9	9			9	0,25			2	7	
	Népegészségtan, egészségfejlesztés		9	9			9	0,25			2	7	
	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek		9	9			9	0,25			2	7	
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	x	27	18	9		27	0,75			9	18	
	Sebészet és ápolástana	x	27	18	9		27	0,75			9	18	
	Kisklinikumi ismeretek és ápolásanuk		18	9	9		18	0,5			5	13	
	Szülészeti-nőgyógyászati klinikuma		9	9			9	0,25			2	7	
	Neurológia klinikuma		18	18			18	0,5			5	13	
	Pszichiátria klinikuma		9	9			9	0,25			2	7	
	Geriátria klinikuma		9	9			9	0,25			2	7	
	Klinikai gyakorlat		126			126	126	3,5					126
	Belgyógyászat gyakorlat												
	Sebészet gyakorlat												
Ápolói al apozó ismeretek	Kisklinikum gyakorlat												
	Egyéb klinikai gyakorlat												
	Biokémia												
	Biofizika												
	Sejtbiológia II.												
	Mikrobiológia												
	Közegészségtan - járványtan												
	Egészségügyi etikai esettanulmányok												
	Egészségügyi jogi esettanulmányok												
Egészségügyi informatika II.													
Egészségpszichológia													

	Népegészségtan																		
	Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment	x																	
	Egészségnevelés - egészségfejlesztés																		
	Egészségszociológia																		
Ápolói szakmai ismeretek	Anatómia-élettan-kórélettan																		
	Elsősegélynyújtás-első ellátás																		
	Egészségügyi terminológia II.																		
	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszerteran																		
	Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	x																	
	Sztóma ellátás és sebkezelés																		
	Klinikai táplálás																		
	Pedagógia																		
	Általános Ápolástan II	x																	
Klinikum i és szakápolástani ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástana	x																	
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat																		
	Sebészet és határterületeinek ápolástana																		
	Sebészeti ápolási gyakorlat																		
	Pszichiátriai betegek ápolása																		
	Neurológia és szakápolástana																		

Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata														
Klinikai gyakorlat II tantárgy														
Irányított gyakorlat														
Orientációs gyakorlat														
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			96											

14. évfolyam															
		ÉVES ÓRASZÁM					HETI ÓRASZÁM			TÖMBÖSÍTETT ÓRASZÁM					
	Ágazati alapvizsga tantárgyai	tanulási terület össz	Elmélet és gyakorlat / 756 óra/tanév	Elmélet		Gyakorlat	I. félév /18 hét	II. félév /18 hét	Éves heti óraszámok	I. félév (10x10 óra konzultáció)			II. félév (6x8 óra konzultáció)		
				iskolai	TGY					konzultáció	digitális	TGY	konzultáció	digitális	TGY
		A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	756	261	18	477	432	324		100	89	243	48	42	234
	osztályfőnöki óra		18	18			9	9	0,5	5	4		5	4	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek														
	Munkavállalói idegen nyelv	x	36	36			18	18	1,0	15	3		15	3	
Egészségügyi ágazati	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek														

	Kommunikáció alapjai	x																
	Az emberi test felépítése																	
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	x																
	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság																	
	Alapápolás-gondozás	x																
	Irányított gyógyszerelés	x																
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	x																
	Vitális paraméterek és injekciós rendelőintézeti gyakorlat	x																
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok																	
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok																	
	Egészségügyi informatika																	
	Egészségügyi terminológia																	
	Egészségügyi jog és etika alapjai																	
	Sejtbiológia																	
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban																	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése																	
	Alapvető higiénés rendszabályok																	
	Általános ápolástan és gondozástan	x																
	Gyógyszertani alapismeretek	x																

	Kommunikáció																	
	Általános laboratóriumi alapismeretek																	
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban																	
	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia																	
Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai																	
	Pszichológia alapjai																	
	Népegészségtan, egészségfejlesztés																	
	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek																	
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	x																
	Sebészet és ápolástana	x																
	Kisklinikumi ismeretek és ápolásstanuk																	
	Szülészet-nőgyógyászat klinikuma																	
	Neurológia klinikuma																	
	Pszichiátria klinikuma																	
	Geriátria klinikuma																	
	Klinikai gyakorlat																	
	Belgyógyászat gyakorlat																	
	Sebészet gyakorlat																	
	Kisklinikum gyakorlat																	
	Egyéb klinikai gyakorlat																	

Ápolói al apozó ismeretek	Biokémia		9	9			9	0,25				4	5	
	Biofizika		9	9			9	0,25				4	5	
	Sejtbiológia II.		9	9		9		0,25	5	4				
	Mikrobiológia		9	9			9	0,25				5	4	
	Közegészségtan - járványtan		18	18		18		0,5	8	10				
	Egészségügyi etikai esettanulmányok		9	9			9	0,25				3	6	
	Egészségügyi jogi esettanulmányok		9	9			9	0,25				3	6	
	Egészségügyi informatika II.		9		9		9	0,25						9
	Egészségpszichológia		18	18		18		0,5	7	11				
	Népegészségtan													
	Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment	x												
	Egészségnevelés - egészségfejlesztés													
	Egészségszociológia													
Ápolói sz akmai ismeretek	Anatómia-élettan- kórélettan		36	36		36		1,0	15	21				
	Elsősegélynyújtás-első ellátás		18		18	9	9	0,5			9			9
	Egészségügyi terminológia II.		18	18			18	0,5				9	9	
	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszertan		18		18	9	9	0,5			9			9
	Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	x	18		18		18	0,5	10	8				
	Sztóma ellátás és sebkezelés													
	Klinikai táplálás													

	Pedagógia													
	Általános Ápolástan II	x	18		18		18	0,5						18
Klinikum i és szakápolástani ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástana	x	108	36	72	72	36	1,0	20	16	36			36
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat													
	Sebészet és határterületeinek ápolástana		90	18	72	54	36	0,5	10	8	36			36
	Sebészeti ápolási gyakorlat													
	Pszichiátriai betegek ápolása		36		36	36		1,0			36			
	Neurológia és szakápolástana		36		36	36		1,0			36			
	Infektológia és szakápolástana, infektókontroll		36		36		36	1,0						36
	Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan		45		45	45		1,25			45			
	Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban		45	9	36	45		0,25	5	4	36			
	Csecsemő és gyermekápolási ismeretek		45		45		45	1,25						45
	Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana		36		36		36	1,0						36
	Sürgősségi ápolástan gyakorlat													
	Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása													
	Nőgyógyászati betegek ápolása													

Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana														
Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)														
Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat														
Gerontológia és szakápolástana														
Geriátriai gyakorlat														
Onkológia és szakápolástana														
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás														
Szakmai gyakorlat														
Kritikus állapotú beteg ellátása														
Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata														
Klinikai gyakorlat II tantárgy														
Irányított gyakorlat														
Orientációs gyakorlat														
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		96												

15. évfolyam															
			ÉVES ÓRASZÁM				HETI ÓRASZÁM			TÖMBÖSÍTETT ÓRASZÁM					
	Ágazati alapvizsga tantárgyai	tanulási terület össz	Elmélet és gyakorlat 651 óra / tanév	Elmélet	Gyakorlat		I. félév /18 hét	II. félév / 13 hét	Éves heti óraszám	I. félév (7x10 óra konzultáció)			II. félév		
					iskola	TGY				konzultáció	digitális	TGY	konzultáció	digitális	TGY
		A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	651	130	27	494	391	260		70	87	234	0	0	260
	osztályfőnöki óra		9	9			9		0,25	4	5				
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek														
	Munkavállalói idegen nyelv	x													
Egészségügy ágazati alapoktatás	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek														
	Kommunikáció alapjai	x													
	Az emberi test felépítése														
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	x													

	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság																		
	Alapápolás-gondozás	x																	
	Írányított gyógyszerelés	x																	
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	x																	
	Vitális paraméterek és injekciós rendelőintézeti gyakorlat	x																	
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok																		
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok																		
	Egészségügyi informatika																		
	Egészségügyi terminológia																		
	Egészségügyi jog és etika alapjai																		
	Sejtbiológia																		
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban																		
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése																		
	Alapvető higiénés rendszabályok																		
	Általános ápolástan és gondozástan	x																	
	Gyógyszertani alapismeretek	x																	
	Kommunikáció																		
	Általános laboratóriumi alapismeretek																		

	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban																		
	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia																		
Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai																		
	Pszichológia alapjai																		
	Népegészségtan, egészségfejlesztés																		
	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek																		
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	x																	
	Sebészet és ápolástana	x																	
	Kisklinikumi ismeretek és ápolásstanuk																		
	Szülészeti-nőgyógyászat klinikuma																		
	Neurológia klinikuma																		
	Pszichiátria klinikuma																		
	Geriátria klinikuma																		
	Klinikai gyakorlat																		
	Belgyógyászat gyakorlat																		
	Sebészet gyakorlat																		
	Kisklinikum gyakorlat																		
	Egyéb klinikai gyakorlat																		
	Ápolói al apozó ismeretek	Biokémia																	
Biofizika																			
Sejtbiológia II.																			

	Mikrobiológia																			
	Közegészségtan - járványtan																			
	Egészségügyi etikai esettanulmányok																			
	Egészségügyi jogi esettanulmányok																			
	Egészségügyi informatika II.																			
	Egészségpszichológia																			
	Népegészségtan		9	9			9	0,25	5	4										
	Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment	x	18		18		18	0,5	10	8										
	Egészségnevelés - egészségfejlesztés		9	9			9	0,25	5	4										
	Egészségszociológia		9	9			9	0,25	5	4										
Klini- kum- i és szaká- szaki	Ápolói szakmai ismeretek	Anatómia-élettan-kórélettan																		
		Elsősegélynyújtás-első ellátás																		
		Egészségügyi terminológia II.																		
		Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszerteran																		
		Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	x																	
		Sztóma ellátás és sebkezelés		75			75	36	39	2,5				36						39
		Klinikai táplálás		18	18			18	0,5	9	9									
		Pedagógia		13	13			13	0,5	5	8									
		Általános Ápolástan II	x																	
		Belgyógyászat és szakápolástan	x																	

Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat														
Gerontológia és szakápolástana		93	18		75	54	39	0,5	6	12	36			39
Geriatríai gyakorlat														
Onkológia és szakápolástana		93	9	9	75	54	39	0,5	6	12	36			39
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás		40	9		31	27	13	0,25	4	5	18			13
Szakmai gyakorlat														
Kritikus állapotú beteg ellátása		75			75	36	39	2,5			36			39
Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata														
Klinikai gyakorlat II tantárgy		98			98	72	26	3,0			72			26
Irányított gyakorlat														
Orientációs gyakorlat														
Egybefüggő szakmai gyakorlat:														

3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 9 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaeerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy 9 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskereső módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskereső módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idegnyomunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja: **36 óra**

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 36 óra

32.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

32.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

32.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek

32.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3215 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskeresőzéshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresőzés segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresőzésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan		Hatékonyan tudja álláskeresőzéshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukciónak fejlesztésére).	Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CV-sablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan	Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukciónak fejlesztésére). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyezhető illő.	Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskereső folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskeresőzés folyamatát.	Teljesen önállóan	Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.

Az állásinterjú, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		
Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.	Tisztában van a telefonbeszélgetés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.	Teljesen önállóan		
A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.	Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit, leggyakrabban idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.	Teljesen önállóan		

3216 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincsét idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania.

A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

3.2.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókinccset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek.

A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

3.3 Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

189 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapozió ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tananyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusán empatikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásait, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápolási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

3.3.1 Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

9 óra

33.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja az egészségügyi etikába és a betegjogokba történő betekintés nyújtása, illetve képessé tenni a tanulót ezen ismeretek figyelembevételével ellátni mindennapi feladataikat.

33.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

33.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

33.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

33.15 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza az alapvető etikai normákat.	Ismeri az alapvető etikai normákat, ismeri a normáktól való eltérés következményeit.	Teljesen önállóan	A tanuló folyamatosan aktualizálja tudását, a megfelelő ismereteit bővíti.	
Betartja a betegjogokat.	Ismeri az ellátottakra vonatkozó jogokat.	Teljesen önállóan		
Érvényesíti a jogait. Betartja a kötelezéseit.	Ismeri az egészségügyi/egészségügyben dolgozók jogait és alapvető kötelezéseit.	Teljesen önállóan		

Alkalmazza a rá vonatkozó egészségügyi törvényi szabályozást.	Ismeri az egészségügyi törvény főbb rendelkezéseit.	Teljesen önállóan		Elektronikus adatforrásokat használ a jogi szabályozás nyomonkövetésére
Érvényesíti a betegjogokat, és a beteglátogatás szabályait.	Ismeri a betegjogokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

3316 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Etika és megbízhatóság

Alapvető etikai fogalmak. Az egészségügyi személyzettől elvárható etikus viselkedés, alapvető etikai szabályok. Etikai vétség és következményei.

3.3.1.6.2 Betegjogok

A betegek törvény által előírt jogai és azok alkalmazása a gyakorlatban. Esetismertetés.

3.3.1.6.3 Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi és egészségügyben dolgozók alapvető jogai, és azok érvényesítése a gyakorlatban, esettanulmányokkal szemlélítve. Érdekvédelmi szervezet.

3.3.1.6.4 Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei

A magyar egészségügyi törvény főbb szabályozási körei, ezek vonatkozásai a munkavállalók kapcsán.

3.3.2 Kommunikáció alapjai tantárgy

9 óra

3321 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismeri a tantárgy kapcsán a kollégákkal és a kliensekkel történő kommunikáció főbb alapvetéseit, mely segíti a későbbi beilleszkedését, a feladatok megértését, az ápolási dokumentáció értelmezését.

3322 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus/ Mentálhigiénikus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3323 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv és irodalom

3324 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3325 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Munkája során kulturált kommuni-kációt folytat a betegekkel, család-tagjaikkal, munka-társakkal. Hatékonyan kom-munikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a speciális kommunikációs technikákat.	Teljesen önállóan	A munkájához etikusan áll, tudását folyamatosan fej-leszti.	
Hiteles kommuni-kációt folytat bete-gyekkel, hozzátarto-zókkal, munkatár-sakkal.	Ismeri az ellátó csapat tagjait és az azokkal történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		Hiteles digitális kommunikációt folytat
Alkalmazza a kü-lönböző kultúrkör-ből érkező betegek-kel történő megfele-lő kommunikációs szabályokat.	Ismeri a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		

3326 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Kommunikáció

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák

A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban

Kongruens kommunikáció az ellátók és kliensek között.

3.3.2.6.2 Szociokulturális faktorok

A kliensekkel történő kommunikáció sajátosságai a különböző kultúrkörből érkező betegek körében. Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel

Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén

Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés.

3.3.2.6.3 Egészségügyi kommunikáció

Kompetencia körbe tartozó munkafolyamatokkal kapcsolatos kommunikáció, kliensek és hozzátartozóik tájékoztatásának módjai, és hatáskörök. A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs ne-hézségek.

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs ne-hézségek.

3.3.3 Az emberi test felépítése tantárgy**27 óra****3331 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók megismerik az emberi test és a szervrendszerek főbb részeit, elkülönítik az egészséges és a kóros állapotokat.

3332 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3333 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

3334 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**3335 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szerveket, és elhelyezkedésüket.	Teljesen önállóan	Tudása szempontjából fejlesztő szemléletű, a megszerzett információkat integrálja a munkája során.	Digitális segédanyagokat és atlaszokat használ
Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait.	Ismeri a mozgásrendszer alapjait.	Teljesen önállóan		
Bemutatja a szív felépítését. Értelmezi a vérkeringést és az érrendszert, és a nyirokrendszert.	Ismeri a szív felépítését, a vérkeringést és az érrendszert. Ismeri a nyirokrendszert. Ismeri a véralvadás alapjait és a vércsoportokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és érrendszerét.	Ismeri a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és az érrendszerét.	Teljesen önállóan		

Bemutatja az emésztőrendszer részeit, illetve a főbb tápanyagokat.	Ismeri az emésztőrendszer részeit, továbbá a májat, hasnyálmirigyet, hashártyát.	Teljesen önállóan		
Meghatározza a normák vizeletet.	Ismeri a vese szerkezetét, és az általa előállított normál vizelet mennyiségi és minőségi jellemzőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza a férfi és női nemi szerveket, másodlagos jellegeket.	Ismeri a női és férfi nemi szerveket és másodlagos nemi jellegeket.	Teljesen önállóan		
Értelmezi az idegrendszer felépítését és részeit.	Ismeri az idegrendszer felépítését és részeit, a reflexeket, a központi, környéki és vegetatív idegrendszert.	Teljesen önállóan		
Értelmezi az endokrin rendszer főbb részeit.	Felismeri az endokrin rendszer főbb részeit.	Teljesen önállóan		
Bemutatja az érzékszerveket, és a hőszabályozást.	Tisztába van az érzékszervekkel és a hőszabályozással.	Teljesen önállóan		

3336 A tantárgy témakörei

3.3.3.6.1 A mozgásrendszer alapjai

Az emberi csontváz főbb részei, az ízületek és mozgásuk, az izomzat, illetve ezek magyar nyelvű megnevezése.

3.3.3.6.2 A keringés és légzés alapjai

Szív felépítése, vérerek, vérkörök, vér alkotóelemei, véralvadás alapjai, vércsoportok, nyirokrendszer. Légzőrendszer felépítése, tüdő szerkezete, érrendszere, mellhártya.

3.3.3.6.3 Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai

Emésztőrendszer szakaszai, máj, hasnyálmirigy, hashártya. Vese főbb szerkezete, normál vizelet mennyiségi és eszköz nélkül meghatározható minőségi jellemzői. Női nemi szervek, férfi nemi szervek, másodlagos nemi jellegek. Magyar nyelvű megnevezések.

3.3.3.6.4 Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai

Idegrendszer felosztása, gerincvelői reflexek. Agyvelő lebenyei és az agykamrák megnevezése. Érzékszervek megnevezése. Hőszabályozás.

3.3.4 Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy

27 óra

3341 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotá-

nak szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

3342 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos, Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével

3343 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Az emberi test felépítése

3344 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3345 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét.	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség.	Applikációk alkalmazásával vagy digitális eszközök segítségével mentőt hív.
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit.	Teljesen önállóan		
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi.	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete.	Teljesen önállóan		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez.	BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete.	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata.
Sebellátást végez.	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Vérzést csillapít.	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit.	Teljesen önállóan		
Sérültet ellát.	Ismeri a sérültellátási algoritmust.	Teljesen önállóan		
Rosszulletet, mérgezést felismeri.	Ismeri a hirtelen rosszulletek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket.	Teljesen önállóan		
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz.	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

HBLB-ben részt vesz.	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan		
----------------------	---	-------------------	--	--

3346 A tantárgy témakörei

3.3.4.6.1 Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
 A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai
 Mária Terézia Mentési rendelete
 Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
 A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
 A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
 Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
 Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, szinterei, helye a mentési láncban
 Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
 Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

3.3.4.6.2 Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
 A helyszín biztonsága, veszélyei
 Veszélyforrások felmérése, elhárítása
 Kimentés során alkalmazható műfogások
 Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
 A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége
 Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai
 Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.4.6.3 ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
 A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
 A légzés vizsgálata hármás érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
 A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
 Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása
 Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem
 Leggyakoribb pozicionálások
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.4.6.4 Újraélesztés

A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai
 Pre-arrest jelek, tünetek
 Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
 A felnőtt BLS érvényes algoritmus
 Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
 A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmus
 A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus
 Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.4.6.5 Sérültek állapotfelmérése, ellátása

Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések

A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk

Vérzések ellátása

Amputált végtag, amputátum ellátása

Rándulás, ficam, törés ellátása

Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása

Termikus sérülése ellátása

Elektromos balesetek ellátása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.4.6.6 Rosszullétek, mérgezések

Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk

Görccsrohammal járó állapotok és ellátásuk

Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk

A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek

Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószert, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.4.6.7 Tömeges balesetek, katasztrófák

A tömeges balesetek fogalma, jellemzői

A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai

A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai

A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői

Együttműködés a társszervekkel

3.3.4.6.8 Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)

Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai

Az IHBLIS algoritmusai és kompetenciái

Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.5 Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy**9 óra****335.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló sajátítsa el az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, megfelelő viselkedésével segítse elő a balesetek megelőzését, és képes legyen balesetek esetén az előírásoknak megfelelően eljárni, ismerje meg és alkalmazza a betegbiztonságot szolgáló eszközöket, technikákat és viselkedésmódot. A tanulók szerezzenek ismereteket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomialis infekciók megelőzése érdekében.

3352 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel) / Munkavédelmi-balesetvédelmi előadó.

3353 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Alapápolás-gondozás

3354 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3355 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkatevékenysége során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályokat, a biztonságos munkavégzés feltételeit.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartását.	Munkavédelemmel kapcsolatos szakmai tájékoztatók, jogszabályok keresése az interneten.
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan		
A betegellátás során gondoskodik a beteg, az ellátó személyzet és a környezet biztonságáról, megakadályozza a sérülések kialakulását.	Ismeri a betegbiztonság formáit, a betegkorlátozás módjait, jogi szabályozását.	Teljesen önállóan		
Megfelelő viselkedésével és eszközök használatával megelőzi a balesetek kialakulását.	Ismeri a balesetvédelmi, a betegbiztonsági előírásokat, és azok alkalmazását.	Teljesen önállóan		
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan		
Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		
				Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.

Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomialis infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alap-elemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		
--	---	-------------------	--	--

3356 A tantárgy témakörei

3.3.5.6.1 A munkavédelem alapjai

A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége

A munkavédelem jogi szabályozása

A munkavédelem területei, fogalomrendszere

A munkavédelem intézményrendszere

3.3.5.6.2 A munkahelyek kialakítása

A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.

3.3.5.6.3 A munkaeszközök biztonsága

Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei

A munkaeszközök dokumentációi

A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata

3.3.5.6.4 Balesetvédelem

Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken

Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során

Pszichés igénybevétel, a stressz

Kockázatfelmérés és kezelés

Balesetvédelmi előírások az egészségügyben

Balesetek és foglalkozási megbetegedések

Teendők munkabaleset esetén

3.3.5.6.5 Betegbiztonság

Biztonságos betegmozgatás eszközei, és módszerei. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

3.3.5.6.6 Fertőtlenítés

Asepsis, antisepsis fogalma

A fertőtlenítés fogalma, a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők

A fertőtlenítő eljárások hatáserősségének fokozatai

A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárás

A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások: higiénés kézfertőtlenítés, műtéti kézfertőtlenítés, bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, váladékfertőtlenítés, váladékfel-fogó eszközök fertőtlenítése, felületfertőtlenítés, fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, műszer- és eszközfertőtlenítés

A fertőtlenítés végrehajtásának formái: Folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folyama-tos és záró fertőtlenítés

3.3.5.6.7 Sterilizálás

A sterilizálás fogalma

Eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatósága

Főbb sterilizáló módszerek

A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása

A steril anyagok utókezelése

Steril anyagok szállítása, tárolása

3.3.5.6.8 Infekciókontroll

A nosocomiális fertőzés fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális fertőzés kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyako-ribb módjai

Az fertőzés kontroll fogalma, feladata

Az fertőzés kontroll tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs sza-bályok a betegellátás során, környezeti fertőzéskontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egész-ségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók no-socomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális fertőzések: húgyúti fertőzések, pneumóniák, műtéti sebfertő-zés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az fertőzések megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

3.3.6 Alapápolás-gondozás tantárgy

36 óra

3361 A tantárgy tanításának fő célja

Képessé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzé-sére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képessé tenni a tanulót a betegmegfi-gyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kap-csán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intéz-ményen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képessé váljon a szaksze-rű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozicionálására és kényelmének biztosítására.

3362 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vo-natkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, vala-mint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3363 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás

3364 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3365 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.	Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és eszközeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.	Teljesen önállóan	A kliensekhez, empátikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és szemérmének védelmét.	
Alkalmazza a gyorsteszteket vizet, széklet és ujjbegyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán aszisztál.	Ismeri a beavatkozás eszközszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások eszközszerét, előkészítésének eszközös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára pontos, precíz, a vele szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat.	Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet.
Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.	Teljesen önállóan	Empátikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját.	

Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.	Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.	Irányítással		
Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezet-szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.	Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Megérti az inaktivitás káros hatásait az emberi szervezetre	Felsorolás szerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.	Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozicionálja a beteget.	Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeket.	Irányítással		Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését.

Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a betegpozicionálás lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikó tényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Teljesen önállóan		
---	---	-------------------	--	--

3366 A tantárgy témakörei

3.3.6.6.1 A betegmegfigyelés alapjai

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése

Testváladékok és megfigyelésük.

3.3.6.6.2 Non-invazív mérések és dokumentáció

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása

Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:

A pulzus jellemzői, megfigyelésének szempontjai, a pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése: a légzés megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés módja

A vérnyomás jellemzői, a vérnyomásmérés

A testhőmérséklet élettani értékei, eltérések az élettani értéktől

A láz fogalma, jellemzői, tünetei, a testhőmérséklet mérése

Egészségügyi dokumentáció vezetése, típusai, formái.

3.3.6.6.3 A beteggondozás alapjai

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógyszamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, száj-ápolás, protézisgondozás.

3.3.6.6.4 Betegápolási eljárások

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyéből) és gyorstesztel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitte-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

3.3.6.6.5 Asszisztensi feladatok

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékok kezelése az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőrteszt kivitelezés. Az egészségfejlesztés alapjai. Az egészségkultúra elemei, az egészséges életmód, életvitel jellemzői. A környezet szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formái, a megelőzés lehetőségei. A prevenció szintjei, a mentálhigiéne és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.

3.3.6.6.6 Inaktivitási tünetcsoport

A főbb szervrendszerek kapcsán kialakuló negatív hatások az inaktivitás kapcsán és azok megelőzési lehetősége, beteg mozgatási ismeretek kontextusba hozása az inaktivitás kapcsán.

3.3.6.6.7 Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai

Bevezetés az akadályozottság/korlátozottság témakörébe, alapfogalmak (integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség)

Mozgásképességükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek

Értelmileg akadályozott személyek

Akadálymentesség meghatározása

Az akadályok főbb formái

Egyetemes tervezés filozófiája

3.3.6.6.8 Szállítási módok, betegszállítási alapok

Intézményen belüli és intézményen kívüli szállítási módok lehetőségek, szabályok. Beteg vizsgálatra kísérésének szabályai, oxigénpalack kezelése a szállítás alkalmával. Elérhető szállítási eszközök.

Betegszállítás megrendelése, ülő, fekvő szállítás feltételei, speciális betegszállítás megrendelése (oxigén igényes beteg szállítása).

3.3.6.6.9 Betegfektetési és más pozicionálási technikák, betegmozgatás

Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciók eszközei és használatuk. Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülok behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során. Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikái, különböző önellátási képességekkel rendelkező vagy akadályozott ember ágyban történő mozgatása, felültetése, kiültetése, felállásban, mozgásban történő segítése emberi erővel és betegemelő eszközök és mozgatást segítő eszközök használatával.

3.3.7 Irányított gyógyszerelés tantárgy**18 óra****33.7.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulót felkészíteni az előre csomagolt enterális gyógyszerek előírászerű bejuttatására, segédkezik különböző gyógyszerek bejuttatása kapcsán. Megismertetni a gyógyászati segéd-eszközöket és használatukat.

33.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Egészségügyi szak-tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével. Bsc ápoló/ Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével

33.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Matematika, Munka-balesetvédelem, Betegbiztonság**33.7.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.****33.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Elvégzi az előre csomagolt enterális készítmények be-adását, előírásnak megfelelően.	Ismeri a gyógyszerelés alapszabályait, a beadás menetét.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a subcutan, intracutan és intramusculáris (delta-izom) injekciózást, előre töltött fecskendők esetén. Szövegményeket felismer.	Ismeri a beavatkozás eszközeit, használatukra vonatkozó protollokat, ismeri az esetleges szövődményeket, és megfigyeli azok jeleit, ismeri a dokumentáció vezetésére vonatkozó előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Precízen, szakmai tudásának legmagasabb szintjén végzi a gyógyszerelő tevékenységét, együttműködik a team tagjaival, empatikus a kliensekkel szemben.	Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet.
Segédkezik a különböző gyógyszerbejuttatások kapcsán.	Ismeri a hüvely, fül-orr-szem, rectalis és transzdermális gyógyszerbejuttatás lehetőségeit, a megfelelő gyógyszerformákat, képes az eszközöket, a kienst a kórtermet és a gyógyszereket megfelelően előkészíteni, és asszisztálni a beavatkozás kapcsán.	Irányítással		
Megfelelően tárolja a gyógyszereket.	Ismeri a gyógyszerek tárolására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan		

Alkalmazza a gyógyászati segéd-eszközöket	Ismeri a gyógyászati segédeszközök használatának indikációit és alkalmazási körét	Irányítással		
---	---	--------------	--	--

3376 A tantárgy témakörei

3.3.7.6.1 A gyógyszerelés alapjai

Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák, törzkönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma, rövidítések, gyógyszeradagok és számításuk, gyógyszerelés eszközei, használatuk, gyógyszerelés szabályai, gyógyszereltárolás szabályai, higiénés szabályok.

3.3.7.6.2 Gyógyszerbejuttatási módok

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,

Per os adagolható gyógyszerformák,

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,

Az injekciózás fogalma, formái,

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai,

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az inzulin beadás szabályai

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezes intravénás injekciózásnál)

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.7.6.3 Gyógyászati segédeszközök

Gyógyászati segédeszközök fajtái. A betegmozgatást, betegfürdetést segítő eszközök használata. Gyógyászati segédeszközökkel szemben támasztott követelménye.

3.3.8 Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

18 óra

3381 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulási terület tantárgyai kapcsán megszerzett ismeretek készség szintű gyakorlati elsajátítása szimulációs környezetben.

3382 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3383 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés,

3384 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3385 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Készség szinten alkalmazza a biztonságos betegmozgatást és eszközeit, használja az egyéni védő felszereléseket.	Széles körű betegbiztonsági ismeretekkel rendelkezik.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára, környezetére és önmagára precíz, a szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a szimulációs körülmények között.	
Készség szinten alkalmazza a kényelmi eszközöket, és pozicionálja a beteget.	Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kényelmi eszközök és betegpozicionálás terén.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készség szinten alkalmazza a betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.	Ismeri a munkabaleset és tűzvédelmi előírásokat és a betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		
Készség szinten non-invazív eszközök segítségével vitális paramétereiket mér és egyszerű eszközös vizsgálatokat végez	Ismeri a beavatkozások protokollját, eszközeit és azok használatának szabályait.	Teljesen önállóan		
Készség szinten alkalmazza a szükségletek szerinti alapápolási-gondozási feladatokat és a betegápolási eljárásokat.	Ismeri a beavatkozások jogi és etikai hátterét, a beavatkozások kivitelezésének módját és eszközeit.	Teljesen önállóan		

Készség szinten asszisztál az ápolási beavatkozások (perifériás és midlinekanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőr-teszt kivitelezés kapcsán.	Ismeri az ápolási beavatkozások eszközparkját, eszközös, környezeti és kliens előkészítésekre vonatkozó szabályokat. A hulladékgyűjtéskor, és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmas a gyógyszerbejuttatásokban történő segédkezés kivitelezésére, és az enterális gyógyszerbejuttatás megvalósítására.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszerártározás szabályait, a gyógyszer formákat, és a gyógyszerbejuttatás módjait, valamint az asszisztálás menetét egyes beavatkozások kapcsán.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készség szinten alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket.	Ismeri a gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos elvárásokat, és használatukat.	Instrukció alapján részben önállóan		

3386 A tantárgy témakörei

3.3.8.6.1 Betegbiztonság szimulációs gyakorlat

Egészségügyi védőfelszerelések használata. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.2 Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat

Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültehető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülok behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.3 Betegmozgatás szimulációs gyakorlat

Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikája és eszközei.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.8.6.4 Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása

Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:

A pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése, a megfigyelés módjai
 A vérnyomásmérés kivitelezése
 A testhőmérséklet mérése, mérésének módjai, eszközei.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.5 Beteg gondozás alapjai szimulációs gyakorlat

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteg gondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógyszamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, száj-ápolás, protézis gondozás.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.6 Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorstesztel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.7 Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékgazdálkodás az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, sztóma gondozás, bőrteszt kivitelezés.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.8 Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,
 Per os adagolható gyógyszerformák,
 Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,
 Az injekciózás fogalma, formái,
 Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai,
 Az injekciós szövődmények és megelőzésük
 Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
 Az inzulin beadás szabályai
 Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája
 Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezelés intravénás injekciózásnál)
 Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai
 A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai
 A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.8.6.9 Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat
 Leggyakoribb gyógyászati segédeszközök használatuk indikációs köre és alkalmazásuk.
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.9 Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy

36 óra

3391 A tantárgy tanításának fő célja
 A készség szintű ismeretek **klinikai körülmények között történő alkalmazásának elsajátítása**, megismerkedés a **klinikai környezettel és a team munkával**.

3392 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3393 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, megbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés, Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

3394 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3395 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi a klinikai környezetben a vitális paraméterek mérését kivitelezését, a megfelelő dokumentáció vezetésével.	Ismeri a beavatkozások kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan	Kliensközpontúan áll a munkájához, a beavatkozásokat precízen végzi. A szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a klinikai körülmények között.	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Elvégzi klinikai körülmények között az injekciós terápia kivitelezését, s.c.; i.m. (deltai-tom) injekciózás esetén előre töltött fecskendővel.	Ismeri az injekciózás és gyógyszerelés szabályait, annak ápolói vonatkozásait, illetve az esetleges szövődmények kialakulásának lehetséges tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.

3396 A tantárgy témakörei

3.3.9.6.1 Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálásának kivitelezése

Testkörfogat mérése és dokumentálásának kivitelezése

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálásának kivitelezése

A pulzus vizsgálat kivitelezése

A légzés megfigyelés kivitelezése

A vérnyomásmérés kivitelezése

A testhőmérséklet mérésének kivitelezése

A testhőmérséklet mérésének kivitelezése.

3.3.9.6.2 Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat

Az injekciózások bejuttatásának helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai, az injekciós szövődmények és megelőzésük. Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai a gyakorlatban.

3.4 Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

108 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy

27 óra

34.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

34.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc

34.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tárgy, biológia

34.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

34.15 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
------------------------------	------------------	--	--	---

Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.	Termodinamika és reakciókinetika elmélete.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik.	Felhasználói szintű számítógépezés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver használata.
Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektrod-folyamatokat és az elektrolízis folyamatát.	Elektrokémiai alapismeretek.	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.	Laboratóriumi eszközöket használja.
Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.	Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák jellemzőit.	Teljesen önállóan	A hulladékokat szakszerűen kezeli.	Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.
Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.	Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.	Teljesen önállóan	Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	
Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.	Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai ismereteket.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.	Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élet-tani hatását.	Ismeri a periodikus rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élet-tani hatását.	Teljesen önállóan		

3416 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer

Tudománytörténet

Mennyiségek, mértékegységek

Az atomok felépítése, az elemi részecskék

Az elektronszerkezet. Az atomok gerjesztett állapota

Az elemek periódusos rendszere

Az anyagmennyiség

Kémiai képlet, kémiai egyenlet

3.4.1.6.2 A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók

Elsőrendű kémiai kötéstípusok

Másodrendű kémiai kötéstípusok

Molekulák képződése

Kölcsönhatás a molekulák között

Kristályrács

Molekulapolaritás

3.4.1.6.3 Halmazállapotok, oldatok és kolloidok

Az anyagok halmazállapotai, az egyes halmazállapotok jellemzői

Halmazállapot változások

Elegyek és oldatok

Oldatok összetevői
 Oldódás folyamata, az oldhatóság
 Az oldódást kísérő energiaváltozások
 A kolloid rendszer fogalma, legfontosabb általános tulajdonságai

3.4.1.6.4 A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok

A víz tulajdonságai
 Elektrolitok
 Savak és bázisok
 Vizes oldatok kémhatásának meghatározása
 Elektrolitok, elektrolitos disszociáció
 Kémiai egyensúlyi állapotok

3.4.1.6.5 Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben

Elhelyezkedésük a periódusos rendszerben
 Alkálifémek általános jellemzői
 Alkálifémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük
 Alkáliföldfémek általános jellemzői
 Alkáliföldfémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

3.4.1.6.6 Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek

Fémes anyagok jellemzői
 Átmeneti fémek általános tulajdonságai
 Átmeneti fémek felhasználása a hétköznapi életben
 Komplexképzés
 Fémkomplexek a mindennapokban
 A földfémek általános jellemzői
 A bór és az alumínium szerepe, felhasználási területei a hétköznapi életben
 A félfémek általános tulajdonságai
 A félfémek gyakorlati hasznosítása

3.4.1.6.7 Nemfémes elemek

Nitrogén legfontosabb vegyületei és ezek felhasználása a gyakorlatban
 A foszfor fizikai és kémiai tulajdonságai
 A foszfor allotróp módosulatai és tulajdonságaik
 A foszfor előfordulása a természetben
 A foszfor legjelentősebb vegyületei
 A foszfor élettani jelentősége
 Az oxigén molekulaszervezete, fizikai és kémiai jellemzői
 Az oxigén előfordulása, felhasználása
 Oxigén és ózon élettani szerepe
 Szabad oxigényökök és jelentőségük
 Kén fizikai és kémiai tulajdonságai
 Kén előfordulása és felhasználása
 Kén legfontosabb vegyületei
 A kén élettani hatásai

3.4.1.6.8 Halogén elemek biológiai jelentősége

Halogénelemek fizikai és kémiai tulajdonságai
 A fluor, a klór, a bróm és a jód felhasználása a hétköznapi életben
 A fluor, a klór, a bróm és a jód élettani hatása

3.4.1.6.9 Kémiai termodinamika és Reakciókinetika

A termodinamika 3 főtétele

A kémiai reakciók iránya, egyensúlyi állapot kialakulása

Termodinamikai rendszerek típusai (izolált, zárt, nyitott)

Reakcióhő fogalma

Termodinamika és az ember - Hogyan fogyjunk le (termodinamikai magyarázat)

A reakciók feltételei

A reakció sebességét befolyásoló tényezők

Megfordítható kémiai reakciók

A reakciósebességét befolyásoló tényezők változásának hatása

Katalizátor hatása

Kémiai reakciók csoportosítása a reakcióban részt vevő anyagok szerint (egyesülés, bomlás, cserebomlás, helyettesítés)

Kémiai reakciók csoportosítása a lejátszódó kémia folyamat szerint – redoxi és sav-bázis reakciók

Kémiai reakciók csoportosítása a reakció termodinamikai jellege szerint

3.4.1.6.10 Az elektrokémia alapjai

Az elektrokémia fogalma

Mi az elektromos áram

Első- és másodfajú vezetők

Elektródok, elektródfolyamatok

Elektrolízis

Az elektrolízis gyakorlati alkalmazása

3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy**27 óra**

3421 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók tisztában legyenek a képzőberendezések működésével, annak felépítésével. Ismerje a sugárvédelmi szabályokat, hogy azokat betartsa és betartassa.

3422 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi diagnosztikai analitikus Bsc

3423 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tárgy, biológia

3424 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3425 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja az atomok szerkezetét, az elektromágnesességet	Ismeri a főbb atomszerkezeti részeket, az izotópok fogalmát, az elektromág-	Instrukció alapján részben önállóan		

alapjait.	neses képi diagnosztika alapjait.		Önmagára és környezetére figyelmes, szem előtt tartja a sugárvédelmi szempontokat.	
Ismerteti a röntgensugárzással működő készülékeket, és bemutatja a sugárvédelmi előírásokat.	Ismeri a röntgen képalkotás eszközeit, és a sugárvédelmi eszközöket, szabályokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Ismeri az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Teljesen önállóan		
Ismerteti és jellemzi a fény tulajdonságait, elektromágneses jellemzőit.	Fénytani alapismertetek.	Teljesen önállóan		Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.

3426 A tantárgy témakörei

3.4.2.6.1 Sugárfizika alapjai

Az atom szerkezete

Atommag

Elektronhéj

Az atommag szerkezete

Nukleonok

Izotóp

A mag energiaállapota, stabilitás

Természetes és mesterséges radioaktivitás

Magsugárzások

Bomlási törvény, felezési idő

Az elektromágneses sugárzások

Keletkezés

Hullámhossz

A röntgensugár fizikai tulajdonságai, kölcsönhatása az élő és élettelen anyaggal.

3.4.2.6.2 Röntgen képalkotó berendezések

Röntgensugárzás alkalmazása a gyógyászatban

Röntgensugárzást használó készülékek, és alkalmazásuk főbb indikációi

Sugárvédelmi szabályok és alkalmazásuk, eszközrendszerek.

3.4.2.6.3 Ultrahang fizikai alapjai

Ultrahang vizsgálatok feltételei:

Ultrahang vizsgáló helység, ultrahang készülék

Ultrahangdiagnosztikai alapok, az ultrahang kép keletkezése:

Ultrahang fizikai jellemzői (frekvencia, terjedési sebesség, hullámhossz, intenzitás).

3.4.2.6.4 Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés

A fény jellemző tulajdonságai, a látható fény

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fénytörés

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényfelbontás

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényvisszaverődés

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényelnyelés.

3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy

9 óra

3431 A tantárgy tanításának fő célja
A tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

3432 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások.

Informatikus / Informatika tanár, egészségtan tanár, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzést követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal , Bsc ápoló

3433 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3434 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3435 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással	Munkájára igényes, precíz, figyelmes.	Digitális források használata.
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

3436 A tantárgy témakörei

3.4.3.6.1 Egészségügyi informatikai alapok
Az egészségügyi informatika tárgya
Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

3.4.3.6.2 Adatvédelem
Adatvédelem, adattovábbítás
Az elektronikus levél küldésének szabályai

3.4.3.6.3 Informatika az egészségügyben
Egészségügyi kódrendszerek
Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)
Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai
E-recept
Medikai rendszerek típusai
Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy**18 óra**

3441 A tantárgy tanításának fő célja
Az alapvető orvosi latin nyelvi ismereteinek megszerzése, valamint a szakkifejezések helyes használata.

3442 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

3443 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Az emberi test felépítése

3444 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3445 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megérti és ismerteti a latin szakkifejezéseket az emberi test részeinek megnevezésére, és egyes klinikumi, ápolástani szakkifejezéseket megért.	Ismeri a főbb anatómiai, ápolástani és klinikumi latin kifejezéseket.	Teljesen önállóan	Megfelelő minőségű szakmai kommunikációra törekszik a csapat tagjaival szemben.	
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.

3446 A tantárgy témakörei

3.4.4.6.1 Az orvosi latin nyelv alapjai
Az orvosi latin nyelv kialakulása és fejlődése
A latin szavak írása és olvasása
Írásjelek és helyesírás
A kiejtés és hangsúly.

3.4.4.6.2 Az emberi test részei, síkok, irányok
Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése
Anatómiai gyűjtőnevek
Az emberi test fő síkjai és irányai
A főnevek szótári alakja és neme
A főnevek declinációi
Birtokos jelzős szerkezetek
Minőségjelzős szerkezetek.

3.4.4.6.3 Szervek, szervrendszerek

A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései
 A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései
 A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései
 Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései
 A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései
 A nemi szervek anatómiai szakkifejezései
 Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései
 Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései
 Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései
 Melléknevek képzése főnevekből
 Az igék szótári alakja, főnevek képzése igékből.

3.4.4.6.4 Kórtani és klinikumi elnevezések

A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései
 A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései.

3.4.4.6.5 Gyógyítással kapcsolatos kifejezések

Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés
 A latin számnevek.

3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy**9 óra****3451 A tantárgy tanításának fő célja**

Az egészségügyi etika vonatkozásainak ismertetése a tanulókkal. A tantárgy felkészíti a tanulókat az alapvető egészségügyi jogszabályok megismerésére és betartására.

3452 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3453 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

3454 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3455 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az etikai alapfogalmakat, és alapelveket.	Ismeri az etika alapfogalmakat és alapelveket.	Teljesen önállóan	Munkája során a lehető legmagasabb etikai ismereteit	

Munkáját az etikai normák és az egészségügyi dolgozóktól elvárt viselkedési szabályok betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási és kommunikációs szabályokat. Érti a beteglátogatásra vonatkozó általános elvárásokat.	Teljesen önállóan	használja fel.	Ápolók etikai kódexének keresése interneten.
Szakmai munkáját az alapvető jogi normák betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi örvény betegjoggal, valamint az egészségügyi dolgozók jogaival kapcsolatos előírásait. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	A munkáját mindig a jogi normák szem előtt tartásával végzi.	Digitális jogtár használata.
Érvényesíti a saját és a beteg jogait.	Ismeri a saját és a betegjogok érvényesítésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		

3456 A tantárgy témakörei

3.4.5.6.1 Alapfogalmak

Erkölc
Moralitás
Érték
Norma
Etika
Bioetika
Ápolásetika

3.4.5.6.2 Az egészségügyi etika alapelvei

Autonómia tisztelete
"Ne árts" elve
Jótekonyság elve
Igazságosság elve

3.4.5.6.3 Szakmai etikai alapkövetelmények

Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása
Az orvos - szakdolgozó - beteg közötti munkakapcsolat etikai normái
A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között
Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem
Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban

3.4.5.6.4 Egészségügyi etikett

Az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés

A beteglátogatás viselkedési szabályai, Etikai kódex

3.4.5.6.5 Az egészségügyről szóló törvény

Céljai

Alapelvei

Szerkezete

3.4.5.6.6 A betegek jogai és kötelezettségei

A betegjogok és érvényesítése, betegjogi képviselő, szakmai szervezetek. A betegek kötelezettségei

3.4.5.6.7 Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi dolgozókra vonatkozó jogszabályok, és azok érvényesítése

3.4.6 Sejtbiológia tantárgy

18 óra

3461 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a sejtnet, mint az élő szervezet alapegységének felépítését működését, az alapvető biológiai folyamatok alapjait. Ismerkedjen meg a sejtek vizsgálatára szolgáló eljárásokkal.

3462 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár

3463 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, szerves és biokémia

3464 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3465 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Jellemzi a növényi és állati (humán) sejteket.	Ismeri a növényi és állati (humán) sejtek felépítése közötti azonosságokat, különbségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik	
Felsorolja a sejtalkotókat, azok működését.	Ismeri a sejtorganellumokat.	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.	
Ismerteti a sejt alapvető biológiai funkcióit.	Ismeri a sejtosztódás és a sejtpusztulás folyamatát.	Teljesen önállóan	A hulladékokat szakszerűen kezeli.	Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.

Ismerteti a sejt különböző vizsgálómódszereit.	Ismeri, hogy milyen főbb módszerekkel lehet sejteket vizsgálni.	Teljesen önállóan	Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	
--	---	-------------------	--	--

3.4.6.6 A tantárgy témakörei

3.4.6.6.1 A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)

A prokarióta sejt felépítése, jellemzői

Az eukarióta sejt felépítése jellemzői

3.4.6.6.2 A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása

Különbségek és azonosságok a növényi és állati (humán) sejt felépítésében, működésében

3.4.6.6.3 A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok

A foszfolipid kettősréteg felépítése

A membránfehérjék

A sejtmembrán fluiditása

Transzportfolyamatok

3.4.6.6.4 A sejtalkotók és szerepük a sejt életében

A citoplazmában elhelyezkedő sejtorganellumok és azok funkciója

A sejtvázszerkezete

3.4.6.6.5 A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés

A génexpresszió fogalma

A génátíródás (transzkripció) folyamata, az mRNS szerepe

A riboszómák szerkezete, a transláció lépései

3.4.6.6.6 A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)

A sejtciklus fogalma, fázisai

A meiózis

A mitózis

3.4.6.6.7 A sejtpusztulás

A necrosis

Az apoptózis

3.4.6.6.8 Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek

A sejtalkotók centrifugális ülepítéssel történő elkülönítése (sejtfractionálás)

Fénymikroszkópia

Fáziskontraszt mikroszkópia

Elektronmikroszkópia

Citokémiai módszerek alapjai

3.4.6.6.9 Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani

laboratóriumban Szövettani laboratóriumban megismerkednek a tanulók:

A centrifugákkal, a centrifugálással A különböző mikroszkópokkal

Betekintést nyernek a citokémiai módszerekben

3.5 Egységügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

162 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

3.5.1 Emberi test és működése tantárgy

27 óra

35.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az egészséges ember testi működésének alapjait.

35.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség. Egészségtan tanár, Egységügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

35.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tantárgy, biológia, emberi test felépítése

35.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

35.15 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja az emberi szervezet struktúráját, ismerteti az életműködések lényegét. Ez irányú tudását az alapozó tárgyak során alkalmazza.	Ismeri az emberi test felépítésének és működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Tudását fejleszti, elhivatott munkája iránt.	Anatómiai oktatóprogramok, elektronikus tananyagok használata.
Felsorolja az emberi szervezet főbb részeit, és azok főbb funkcióit	Ismeri az emberi test felépítését és az egyes szervek főbb feladatait.	Instrukció alapján részben önállóan		

35.16 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 Általános ismeretek

Szervek, szervrendszerek fogalma, felépítése

3.5.1.6.2 Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek

A mozgásrendszer felépítésének alapjai

A keringési rendszer feladata, felépítésének, működésének alapjai

A légzőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

Az emésztőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A vizeleti rendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A nemi szervek feladata, felépítése

Az idegrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A belső elválasztású mirigyek

3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy**9 óra**

3521 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket a nosocomialis infekciók kialakulásáról, az infekciókontroll ápolói feladatairól.

3522 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kórházhygiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3523 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Az ápolás és gondozás alapjai.

3524 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3525 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan		
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Ismeri a mikroorganizmusok típusait, a fertőzések, járványok létrejöttének alapjait. Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és higiénés szabályok betartását.	Szakmai oldalak felkeresése, oktatóvideók alkalmazása a fertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítés témakörében.

Az eszközöket előkészíti sterilizációra, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizációra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		Sterilizáló berendezések használatának megtekintése.
Részt vesz a fertőző betegek elkülönítésében.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó alapvető előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat.	Irányítással		

3526 A tantárgy témakörei

3.5.2.6.1 Infekció - nosocomialis infekció

A kórokozók csoportosítása, főbb jellemzői

A fertőzés fogalma

A járványfolyamat mozgató erői

A fertőzés terjedési módjai gyakoriság és kiterjedés szerint

A fertőző betegség és szakaszai

A fertőző betegségek előfordulási módjai

Járványügyi teendők

Bejelentési kötelezettség

A fertőző betegek elkülönítése

A fertőző betegségek megelőzése

Nosocomialis infekció fogalma, leggyakoribb formái

Infekciókontroll

3.5.2.6.2 Egyéni védőeszközök használata

Munkaruha, védőruha

Egyéni védőeszköz fogalma, használatának jellemzői

Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői

Egyéni védőeszközök használatának gyakorlása

3.5.2.6.3 Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése

A fertőtlenítés fogalma

A fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők

Fizikai, kémiai fertőtlenítő eljárások, fertőtlenítés gázzal

A gyakoribb fertőtlenítőszer hatóanyagok és készítmények

A fertőtlenítőszer alkalmazása

Kombinált fertőtlenítő eljárások: fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás

Higiénés kézfertőtlenítés, fertőtlenítő kézmosás

Fertőző beteg elkülönítésének és ápolásának alapvető szabályai

Folyamatos és záró fertőtlenítés

A sterilizálás alapfogalmai

A sterilizálás gyakorlata: előkészítés, fertőtlenítés, tisztítás, eszközök átvizsgálása, karbantartása, csomagolás

A sterilizáló eljárások alapjai

Steril anyagok szállítása, tárolása

A sterilitás ellenőrzése

3.5.2.6.4 Hulladékkezelés

A hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint, halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint)

A hulladékok környezeti hatásai

A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása

A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás

Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy**54 óra****3531 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók szerezzék meg az egészséges és a beteg ember gondozásához, ápolásához szükséges elméleti és gyakorlati alapokat. Fejlődjön problémaérzékenységük, felelősségérzetük, empátiás készségük, törekedjenek a precíz munkavégzésre. Sajátítsák el az intramusculáris injekciózást, kanülbehelyezést, bólus gyógyszerbejuttatást (fájdalomcsillapítók, hányáscsillapítók, antikoagulánsok, diuretikumok, kortikoszteroidok, fiziológiás oldatok, heparinos fiziológiás oldatok és 14 éves kor felett glukóz).

3532 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3533 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, ágazati alapozó képzés

3534 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3535 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási feladatokat.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközöket használ a munkája során.
Biztosítja az egyén komfortját különböző életszakaszokban, élethelyzetekben.	Ismeri az egyén komfortját biztosító tényezőket.	Instrukció alapján részben önállóan		

Elvégzi a perifériás rövid kanül behelyezését, gondozását, eltávolítását, valamint intramuscularis injekciót ad. Elvégzi a gyógyszer beadást, az előírásoknak megfelelően. (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid, fiziológiás oldat, heparinos fiziológiás oldat és 14 éves kor felett glukóz esetén).	Ismeri a perifériás vénakanül, az injekciózás, a gyógyszerelési beavatkozások eszközeit, azok használatát, előkészítésük menetét, és a beavatkozást követő ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott, az egészséges, a beteg ember életét befolyásoló tényezők megfelelő módon való befolyásolására. Támogatja az előítélet mentes viselkedést munkatársai és a gondozottak körében	
Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Teljesen önállóan		
Biztosítja a kórterem rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki.	Ismeri a betegosztály felépítését és működését. Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, a berendezések fertőtlenítését, a szennyes és tiszta textília kezelését.	Teljesen önállóan		Prezentáció készítése.
Segédkezik a vizitek előkészítésében, és diagnosztikus eljárások kapcsán.	Ismeri a vizit és konzílium fogalmát, a vizit előkészítésével kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri a diagnosztikus beavatkozások során az asszisztensi feladatokat.	Irányítással		Előkészíti az elektronikus dokumentáció áttekintéséhez szükséges eszközöket a vizit során, kinyomtatja a szükséges tartalmakat
A beteg általános megtekintése során felismeri a főbb kóros eltéréseket, észleli a beteg magatartásának, tudatállapotának változásait, a jellegzetes fájdalmakat.	Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a kültakaró, a tudat, a magatartás és a fájdalom megfigyelésének szempontjait, a kóros eltéréseket, a kóros eltérések szakkifejezéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Felsorolja a testváladékok típusait, és a mintavételek általános szabályait, részt vesz a minták laboratóriumba juttatásában.	Ismeri a testváladék mintavételének általános alapjait, és a CVK-ból történő vérvétel kivitelezésének protokollját. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök használatával, tisztításuk és fertőtlenítésük módjával. Ismeri a vizsgálati minta tárolásának, szállításának szabályait.	Teljesen önállóan	
Részt vesz a terminális állapotú beteg alapápolásában, a halott körüli teendők ellátásában.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását. Ismeri a halott körüli teendőket, a család támogatásának szempontjait.	Irányítással	

3536 A tantárgy témakörei

3.5.3.6.1 Diagnosztikai alapismeretek

Diagnosztikai alapfogalmak: Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei, objektív tünet, szubjektív panasz, tünet, tünet együttes

Labordiagnosztikai ismeretek: A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál. Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek. Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél. Testváladékok mintavételi technikái, szabályai. Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban. Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése

Radiológiai diagnosztikai ismeretek: A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai, A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai

3.5.3.6.2 A gondozás fogalma, célja és formái

Az ember és környezete

Az ember, mint biopszicho-szociális lény

Az egészség fogalma, értelmezése (WHO)

Az egészséges életmód, életvitel összetevői

A prevenció fogalma, szintjei

A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői

A gondozás és nevelés egysége

Gondozói hálózat

Gondozás, fejlődés életkoronként

Akadályozott ember gondozása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.5.3.6.3 A betegellátó osztály és működése

A kórterem felszerelése

A vizsgáló, kezelő felszerelése

Higiénés követelmények a betegosztályon: takarítás, fertőtlenítés, tiszta és szennyes textíliák kezelése, hulladékkezelés

A beteg távozása, áthelyezés más osztályra

A kórházi házirend

Látogatás szabályai

Vizit, konzílium ápolói feladatai

A betegosztályok munkarendje

3.5.3.6.4 A betegmegfigyelés alapjai

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése

betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.5.3.6.5 Testvázadékok megfigyelése és kezelése

Vérvétel elméleti alapjai és kivitelezése

Vérvétel CVK-ból

A testvázadék mintavétel általános alapjai, minta típusok (széklet vizelet, hányadék, köpet, seb-torok-orr-fül-szemvázadék)

A laboratóriumi minták kezelésének, tárolásának, szállításának szabályai

Asszisztálás punkciók, biopsziák, spirometria során

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.5.3.6.6 Általános ápolási beavatkozások

Alapápolási feladatok szükségletek szerint

Perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása, eltávolítása

Intramusculáris injekció kivitelezése

Beteg előkészítés

Beadás kivitelezése ventrogluteális régióba, vastus lateralisba és rectus femorisba.

Inkontinens beteg ellátása, ennek non-invazív eszközei és alkalmazásuk (vázadék felfogó eszközök).

Hólyagkondicionálás

Gyógyszerelés eszközei, előkészítése és kivitelezése, beavatkozás dokumentálása

Asszisztálási feladatok diagnosztikus beavatkozások során (képalkotó diagnosztika, labor-diagnosztika)

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.5.3.6.7 Haldoklás, halál, gyász

A haldoklási folyamat szakaszai

A terminális állapot fogalma

A haldokló beteg ápolási igényei

A halál klinikai és biológiai jelei

A halott körüli teendők

A család támogatása, a gyász

3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy

18 óra

3541 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit. Képesé váljanak szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére. Ismerjék meg az infúziós oldatokat és azok típusait, az oxigén és inhalációs terápia elméleti alapjait.

3542 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal , Bsc ápoló

3543 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, ápolástan

3544 A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3545 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Enterális és parenterális gyógyszerelés végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés.	Medikai gyógyszerelő programokat használ.
Oxigén és inhalációs terápiát végez alacsony áramlású rendszerekkel	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát, és az alacsony nyomású rendszereket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Előkészít infúziós terápiához, segítkezik a kivitelezésben, és infúziós palackot cserél.	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó számításokat végez digitális eszközökön.
Gyógyszer interakciókat felismer és jelent.	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tünetet, azok ellátásának kompetenciáit.	Teljesen önállóan		
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit.	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit.	Teljesen önállóan		

3546 A tantárgy témakörei

3.5.4.6.1 Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis
 A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek
 Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma
 ATC rendszer fogalma, lényege
 Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma
 A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

3.5.4.6.2 Gyógyszerbejuttatási módok

Gyógyszerformák áttekintő ismételése

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa

Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciózás fogalma, formái

Az injekciós készítmények felszívása, injekciós oldatok elkészítése

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az inzulin beadás szabályai, inzulin adagok kiszámítása

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagy dózisú kiszerelés esetén

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezelés intravénás injekciózásnál)

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro-, makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravasculáris kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek)

Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa

Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása

Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

Az infúzió összeállításának algoritmus, gyakorlata
 Az perifériás vénakanulálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmus, gyakorlata
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.5.4.6.3 Gyógyszerinterakciók és ellátásuk

Főbb gyógyszer-csoportok (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid) és lehetséges legjellemzőbb mellékhatásai és megfigyelése

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai:

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek

Teendők gyógyszer allergia esetén

3.5.4.6.4 A gyógyszerelés szabályai

A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái

A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)

Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban

A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai

A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai

A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai

A gyógyszer helyettesítés szabályai

Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai

A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai

A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok

A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

3.5.4.6.5 Gyógyszerelő rendszerek

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata

A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése

Gyógyszerelrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban

Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben

A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban

Gyógyszerelrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban

Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői.

3.5.5 Kommunikáció tantárgy

9 óra

355.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése

355.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus/ Mentálhigiénikus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3553 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv

Történelem

Az emberi test és működése

3554 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3555 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

3556 A tantárgy témakörei

3.5.5.6.1 Kommunikációs zavarok

Kóros kommunikáció

A nyelvi szocializáció hiányosságai

Szégyenlősség, gátlásosság

Kommunikációs gátak és közléssorompók

3.5.5.6.2 Egészségügyi szakmai kommunikáció

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

3.5.5.6.3 Speciális kommunikáció

Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel

Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén

Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés

Esettanulmányok

3.5.5.6.4 Konfliktuskezelés

Konfliktus fogalma

Konfliktusok típusai

Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó

A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy

18 óra

3561 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az alapvető laboratóriumi munkafolyamatokat, Tevékenységük során az elsajátított elméleti ismereteiket képesek legyenek a laboratóriumi gyakorlatban hasznosítani. Tanulják meg milyen minőségbiztosítási feladatokat és munkavédelmi szabályokat kell a laboratóriumokban alkalmazni. Legyenek tisztában a környezetvédelmi előírásokkal.

3562 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettséggel / szövetani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal , Bsc ápoló

3563 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, kórházi aszeptikus, Munka-balesetvédelem, megbízhatóság

3564 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3565 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tömeget és térfogatot mér a laboratóriumban használt mérőeszközökkel.	Ismeri a laboratóriumi tömeg- és térfogatomérő eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, pontos,	Az adatok feldolgozását és megjelenítését digitálisan is elvégzi.

Oldatokat készít.	Elsajátította a kapcsolódó matematikai és kémiai ismereteket.	Instrukció alapján részben önállóan	logikusan gondolkodik, szabályokat betartja. Feladatait pontosan, precízen, az utasításoknak megfelelően, fegyelmezetten látja el	Digitális laboratóriumi eszközök használata.
Elvégzi az alapvető anyagtisztítási és anyagszétválasztási műveleteket.	Ismeri az anyagok szétválasztására és szűrésére használt eszközöket.	Irányítással	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	Internetes információforrások keresése és használata.
Munka- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat alkalmaz.	Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

3566 A tantárgy témakörei

3.5.6.6.1 A laboratóriumi munka eszközei

A laboratóriumokban használt üveg fém és műanyag eszközök

3.5.6.6.2 Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban

Tömegmérés eszközei - a mérlegek típusai, jellemzői

Folyadék térfogatmérésére használt eszközök típusai, tulajdonságai.

Használatuk szabályai

3.5.6.6.3 Matematikai számítások a laboratóriumban

Elegyek és oldatok százalékos összetételével kapcsolatos számítások

Oldatok koncentrációjával kapcsolatos számítások

Normál oldat számítása

3.5.6.6.4 Oldatkészítés, oldatkoncentráció

Az oldódás folyamata

Az oldatkészítés alapvető szabályai

Százalékos összetétel és típusai

Oldatkoncentráció és típusai

Normál oldat

Hígítás, töményítése

3.5.6.6.5 Laboratóriumi alpműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása

Szűrés

Bepárlás

Ülepítés

Extrakció (kioldás) Centrifugálás

Dekantálás (szilárd anyagok oldódási különbségén alapuló szétválasztása)

Többfázisú elegyek szétválasztása

Egyszerű és frakcionált desztillálás

3.5.6.6.6 Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk
 Laboratóriumban használt szervetlen vegyszerek
 Laboratóriumban használt szerves vegyszerek
 A vegyszerek szabályszerű tárolása

3.5.6.6.7 Biztonságtechnika a laboratóriumban
 Az emberre és környezetre veszélyes anyagok kezelése tárolása
 Használt veszélyes anyagok kezelése
 Munka a biológia anyagokkal

3.5.6.6.8 Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban
 Látogatás szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumokba.
 Tájékozódás a munkakörnyezetről, az egyes területeken zajló munkáról, munkafolyamatokról

3.5.6.6.9 Informatika a laboratóriumban
 A szövettani és klinikai kémiai laboratóriumban használatos informatikai eszközök alkalmazási területe.

3.5.6.6.10 Minőségbiztosítás a laboratóriumban
 Minőség fogalma
 Minőségbiztosítás fogalma
 Minőségbiztosítás módszerei (minőségellenőrzés, minőségirányítás)
 Minőségbiztosítási szabványok

3.5.7 Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy

27 óra

3571 A tantárgy tanításának fő célja
 A tanuló ismerje meg az akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapvető fogalmakat és gondozási feladatokat. A tantárgy során a tanulók megismerkednek a re/habilitációt érintő legfontosabb fogalmakkal, meghatározásokkal. Továbbá elsajátítják a fizioterápia alapjait.

3572 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

3573 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
 Egészségügyi terminológia, Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan.

3574 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3575 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A rehabilitációs alapfogalmakat helyesen értelmezi, és ennek megfelelően cselekszik	Ismeri a rehabilitáció alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Mindennapi élete és munkája során empátikusan és diszkriminációmentesen cselekszik, erre ösztönzi környezetét. Elkötelezett a morális akadálymentesítés és az integráció eszméjével, - munkája során önkritikus önmagával szemben.	A betegségek és fogyatékoságok nemzetközi osztályozásának rendszerét az informatikai rendszeren keresztül tanulmányozza.
A komplex rehabilitáció rendszerében az akadályozott emberek fejlesztését végzi.	Ismeri az átfogó rehabilitációs rendszer működését.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet alapú szakmai anyagokat olvas.
Kiválasztja a megfelelő segédeszközöket.	Áttekintéssel rendelkezik a segédeszközök alkalmazására és beszerzésére vonatkozólag.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet segítségével segédeszköz forgalmazó cégeket keres.
A különböző típusú akadályozottságokkal élő kliensekkel megfelelően kommunikál.	Ismeri a sajátos ellátású igényű kliensek segítésének, kommunikációjának technikáit.	Teljesen önállóan		Tájékoztató, oktató jellegű filmeket keres az internet segítségével.
Feladatokat végez az akadályozott emberek sajátos szükségleteinek kielégítésénél.	Tisztában van a különböző akadályozottságok jellegzetes megjelenési formáival.	Instrukció alapján részben önállóan		Oktatófilmek keresése az interneten.

Alkalmazza az akadálymentes környezet lehetőségei gondozási tevékenysége folyamataiban.	Ismeri az akadálymentes környezet kialakításának főbb szempontjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Akadálymentes környezet kialakításával kapcsolatos filmek keresése az interneten.
A fizioterápia területén tanult fogalmakat helyesen értelmezi.	Ismeri a fizioterápia alapfogalmait.	Teljesen önállóan		
Felsorolja a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait, és azok legfőbb alkalmazási köreit.	Ismeri a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait és azok alkalmazási köreit.	Teljesen önállóan		
Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Teljesen önállóan		

3576 A tantárgy témakörei

3.5.7.6.1 A rehabilitáció alapfogalmai

A re/habilitációs tevékenység fogalma, tartalma

A betegségek és fogyatékoságok nemzetközi osztályozása (BNO)

A tevékenység akadályozottsága, a részvétel korlátozottsága, az FNO kódrendszer gyakorlati jelentősége

Az akadályozottságok formái, tipológiák (orvosi rehabilitáció, gyógypedagógia)

Különböző akadályozottságok, és rehabilitációjuk főbb sarokpontjai

A re/habilitációs team és szerepe

A rehabilitációs szakemberek főbb tevékenységei, kompetenciái, képzési sajátosságai

A rehabilitációt akadályozó és támogató tényezők

Támogató tényezők: empátia, önrehabilitációs akarat, együttműködés, érdekvédelem, ismeretterjesztés, felvilágosítás, jó szociális körülmények

Akadályozó tényezők: az izoláció, a viktimizáció, stigmatizáció, álrehabilitáció, rossz életkörülmények, az önrehabilitációs akarat hiánya

3.5.7.6.2 Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei

Az akadályozottság lelki vonatkozásai

A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata,)

Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:

Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek

Mozgásképességükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek
Értelmileg akadályozott személyek

3.5.7.6.3 Komplex, átfogó akadálymentesítés

Akadálymentesség meghatározása
Az akadályok főbb formái
Egyetemes tervezés filozófiája

3.5.7.6.4 A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere

A rehabilitáció komplexitása, - jellemzői meghatározói
A rehabilitáció intézményrendszere, főbb feladataik
Az orvosi rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
A pszichológiai rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
Az oktatási, nevelési rehabilitáció célja, feladata, és eszközrendszere, módszerei
A foglalkozási rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
A szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
A lakóközösségi rehabilitáció elmélete, hazai vonatkozásai
Az Önálló Életvitel Mozgalmak és az új paradigmák
Az életminőség jelentősége
A civil szervezetek szerepe a rehabilitációban, az akadályozott emberek érdekvédelmi szervezetei
Aktivizáló/rehabilitációs szemléletű gondozási feladatok

3.5.7.6.5 A rehabilitációt támogató eszközök

Test távoli és test közeli segédeszközök
A mobilitás segédeszközei
Az önellátás segédeszközei
A kommunikáció és az információ eszközei
Kényelmi eszközök

3.5.7.6.6 Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban

Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerint felosztás területei:
Speciális funkciózavarok (pl.: spaszticitás, inkontinencia)
Pszichológiai problémák (pl.: viselkedés zavarok)
Tartós akadályozottságot okozó állapotok (pl.: stroke)
Az életkorral összefüggő akadályozottságok (pl.: cerebral paresis)

3.5.7.6.7 Fizioterápiáról általában

A fizioterápia fogalma és felosztása a bevitt energia szerint, feladata. A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei).

3.5.7.6.8 Fizioterápiás alapok

Hidroterápia, Balneoterápia, Mechanoterápia, Klímaterápia
Inhalációs kezelések
Mágneses és elektroterápia, Fototerápia, Termoterápia fogalma
Legfőbb alkalmazási területeik

3.6 Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

36 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület összefogja azokat a pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a segítő hivatást választók számára. Az itt tanult tantárgyak azokra a témákra helyezik a hangsúlyt, amelyek az egészségügyi szakdolgozó munkájára közvetlenül, vagy közvetett módon hatással vannak. A pszichológiai, pedagógiai ismeretek megalapozzák betegvezetés, a betegoktatás, egészségfejlesztés tevékenységét, a szociológiai, közigazgatási, valamint szociális joggal foglalkozó témák a szociális segítségnyújtás lehetőségeibe vezetik be a tanulókat.

3.6.1 Szociológia alapjai tantárgy

9 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus Bsc / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató. BSC ápoló,

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget,	
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan	segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	Elektronikus adatbázisokat kezel, elektronikus formában tartja a kapcsolatot egyes kliensekkel.

Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét.	Teljesen önállóan		
Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból.	Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

3.6.16 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Devians magatartás fogalma, formái.

3.6.1.6.2 Egészségpszichológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet.

3.6.1.6.3 Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége.

3.6.2 Pszichológia alapjai tantárgy

9 óra

3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár, Bsc ápoló, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

3.6.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

3.6.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Általános lélektan-nal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiségtípusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi.	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslélektan-nal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepeltvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegnek a betegsége adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szorongón pszichikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

3.6.2.6 A tantárgy témakörei

3.6.2.6.1 Általános lélektan
A megismerő folyamatok rendszere
Az érzékelés és észlelés
A figyelem
Alvás, álom
Emlékezés, tanulás
Képzlet
Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
Motiváció és érzelmek

3.6.2.6.2 Személyiséglélektan

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismételése

Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete

Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete

A jellem. Az érett személyiség jellemzői

3.6.2.6.3 Fejlődéslélektan

A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás

A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai

A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése

Gyermeki világnézet és gondolkodás

Az énkép és éntudat fejlődése

Az érzelmek és az akarat fejlődése

A játék, a rajz és a mese szerepe

A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe

A szocializáció fogalma, szinterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció

3.6.2.6.4 Szociálpszichológia

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése

Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus

Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése.

3.6.2.6.5 Beteg ember lélektana

A gyógyítók személyisége. Nővértípusok. A gyógyítók közössége

A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia

A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász

Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során

Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások

Szororigén pszichikus ártalmak

3.6.3 Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy**9 óra****3.6.3.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

3.6.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3.6.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, Általános ápolástan és gondozástan, Emberi test és működése

3.6.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**3.6.3.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos adatok keresése digitális adatbázisokban.
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		
Egészséges életmóddal, szexuálhigiénnel, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénnel. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan		Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.

Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, szintjeit.	Instrukció alapján részben önállóan		

3.6.36 A tantárgy témakörei

3.6.3.6.1 Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

3.6.3.6.2 Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók)

Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

3.6.3.6.3 Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, secunder és terciar prevenció célja, lényege és eszközei

Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások

Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

3.6.3.6.4 Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

3.6.3.6.5 Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség

A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok.

3.6.3.6.6 Szexuálhigiéné

A szexuális identitás
A pubertás élettani változásai
Intim higiéné. Menstruációs higiéné
Az emlő és a here önvizsgálata
Partnerkapcsolatok
Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei
Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra
Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

3.6.3.6.7 Mentálhigiéné

A mentálhigiéné fogalma
Az egészséges lelki egyensúly fenntartása
A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák
Konfliktushelyzetek és kezelésük
A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

3.6.3.6.8 Egészségkárosító tényezők

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismételése
Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők
Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek
Viselkedéses függőségek

3.6.3.6.9 Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata
Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei
Az egészségfejlesztés szinterei, szervezeti formái
Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

3.6.4 Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy

9 óra

3.6.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

3.6.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével. Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

3.6.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológiai ismeretek, Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

3644 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3645 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit.	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.
Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		
Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.	Irányítással		

3646 A tantárgy témakörei

3.6.4.6.1 Általános pedagógiai alapismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei

A nevelés fogalma, célja, alapelvei

A nevelés főbb módszerei

A módszerek megválasztásának elvei

A nevelői attitűdök

A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat

Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Az oktatás szervezeti formái

Oktatástechnikai eszközök

3.6.4.6.2 Andragógia

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)

A lifelong learning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői

A tanulás típusai: formális, informális, nonformális

A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői
A felnőttoktató szerepe

3.6.4.6.3 Betegoktatás

A betegoktatás célja
Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek
Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)
A betegnapló vezetésének megtanítása
Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

3.6.4.6.4 Egészségügyi szakdolgozók oktatása

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai
A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai)
Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív)
Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutató

3.7 Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: **243 óra**

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és határterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

3.7.1 Belgyógyászat és ápolástana tantárgy **27 óra**

3.7.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanulók megismerik a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képesé válnak az oxigénterápia, a húgyhó-lyag irrigálás, az infúziós terápia, az EKG kivitelezésére és a széklet, vizelet, hányadék felfo- gására, mintavételére.

3.7.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

3.7.1.4 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

37.15 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Részt vesz a szív-, és érrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri keringési rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátiás magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Kórházi informatikai rendszerek használata.
Részt vesz a vérképző rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri vérképző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a légző rendszeri betegek ellátásában	Ismeri légző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az emésztőrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a kiválasztó rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a kiválasztó rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az endokrin rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a daganatos betegek ellátásában.	Ismeri a daganatos megbetegedések klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a fertőző betegek ellátásában.	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag öblítés, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigénterápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan		

37.16 A tantárgy témakörei

3.7.1.6.1 Szív- és érrendszeri megbetegedések

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)

A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával)

járó ritmuszavarok

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiaja, stádium beosztása

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozisz, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápia (thrombolysis, trombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápia) és jellemzőik

A szív-érrendszeri betegek edukációjának specialitásai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai

3.7.1.6.2 Vérképzőrendszeri megbetegedések

A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózis, terápiaja

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák

Haemorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopeniák, thrombocytopathiák)

A vérképzőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

3.7.1.6.3 Légzőrendszeri megbetegedések

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiaja

A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstruktív tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema)

Restriktív tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyűlem)

A légzőrendszeri betegek edukációjának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápia, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

3.7.1.6.4 Emésztőrendszeri megbetegedések

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiaja

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melena, haematokézia)

A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek)

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)

Az emésztőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

3.7.1.6.5 Kiválasztórendszeri megbetegedések

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
 A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája
 A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózis, terápiája
 A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)
 Nephrosis syndroma
 Vesekövesség
 Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok
 Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái
 Krónikus veseelégtelenség, uraemia
 Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD)
 A dializált betegek educatiojának specialitásai
 A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai

3.7.1.6.6 Endokrinrendszeri megbetegedései

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
 Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája
 A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózis, terápiája
 A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)
 A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői
 A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja
 A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)
 A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)
 A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaeocromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)
 A hypothalamus és hypophysis endokrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)
 Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai

3.7.1.6.7 Daganatos megbetegedések

A daganatos betegségek epidemiológiája (morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői)
 Daganatos betegségek diagnosztikája
 Daganatos betegségek szűrővizsgálata (formái, jelentősége, a szűrési programokkal kapcsolatos követelmények,)
 Daganatok nevezéktana és stádium beosztása
 A daganatos betegségek jelei, tünetei (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasias jelenségek)
 Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése: biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel)
 Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)
 Fájdalomcsillapítás
 Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél
 Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haladókó betegek pszichoszociális ellátása)

3.7.1.6.8 Fertőző betegek, infektológia

A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai

A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői

A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek

A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)

Fertőzésre utaló tünetek

Kiütéssel járó fertőző betegségek

Hasmenéssel, hányással járó fertőzések

Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések

Bakteriális meningitis klinikai specialitásai

Influenza klinikai specialitásai

A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai

Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció

A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések.

3.7.1.6.9 Belgyógyászati ápolási beavatkozások

Oxygénterápia eszközei, használatuk

Húgyhólyaöblítés eszközei használata, előkészítés és asszisztálás

EKG készítés eszközei, használatuk

Betegedukáció a vizsgálat alatt, eszközök kezelése.

Széklet, vizelet, hányadék felfogása

Mintavétel eszközei és azok alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.2 Sebészet és ápolástana tantárgy**27 óra****3.7.2.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Megismertetni a tanulókat a sebészeti osztályon történő gyógyító tevékenységekkel, a sebészeti területek sajátosságaival. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai jellemzőit terápiás vonatkozásait. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és azok hatásaival emberi szervezetre. Elsajátítja a tanuló a sebkezelés, a stómaterápia alapjait, a beöntés adás módját, a gyomorszonda levezetését, a sebváladékok megfigyelését, a decubitus jeleit és súlyosságát, a műtéti előkészítés ápolási vonatkozásait.

3.7.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

3.7.2.4 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.725 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfigyeli és felméri a beteg állapotát és szükségleteit a perioperatív időszakban.	Állapot felmérés szabályai, módszerei, a perioperatív és a posztoperatív ellátás főbb szempontjai.	Teljesen önállóan	Empatikusan, etikusán, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápoltságos, tudású, tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	Egészségügyi dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak.
Műtét előtti betegtájékoztatót végez.	A kliensek műtét előtti és utáni sajátos igényei.	Instrukció alapján részben önállóan		
Segédkezik a műtét utáni sebkezelésben, sebkezelésben, sebkezelésben.	Az akut sebek jellemzőit, a szövetegetyestítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menete, a vérzési rendellenességek, a sebek típusai, varratszedés típusai.	Irányítással		
Részt vesz a hasi sebészeti betegek terápiájában.	Hasi műtét típusok és eljárások, a fektetési módok, a kliens műtét utáni szükségletei, a mobilizációs lehetőségek, megnevezi a dietetikai megkorlátozások.	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mellkasi-, szívsebészeti betegek terápiájában.	A mellkasi-, szívsebészeti műtét típusok és a műtét utáni teendők, ismeri a kliens szükségletei, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjai, a mellkasi szívás típusai, alkalmazása. Átlátja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mozgásrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Akut és műtét utáni sebkezelést, kötéscserét végez, sebváladékból mintát vesz. Decubitust megfigyel, súlyosságát felméri.	Ismeri a beavatkozások protokollját, ismeri a sebekre vonatkozó alapvető ismereteket, és a decubitus felmérésének lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Ápolási beavatkozásokat végez, nazogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		
--	--	-------------------------------------	--	--

3.7.26 A tantárgy témakörei

3.7.2.6.1 Általános sebészeti alapismeretek

A sebek klinikuma, a sebgyógyulás folyamata

A sebek fajtái

A sebgyógyulás zavarai, gyulladós sebek kezelése

Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás)

Hőhatás okozta sérülések és ellátásuk (égés, fagyás)

Vegy hatások, sugárhatások és elektromos áram okozta sérülések

Műtéti érzéstelenítés formái

Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele

Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés

Műtét utáni szövődmények

3.7.2.6.2 Részletes sebészet

A fej sebészete (fejlődési rendellenességek, daganatok, agy sebészeti betegségei)

A nyak sebészete (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy)

Az emlő sebészete (gyulladós megbetegedések, jó- és rosszindulatú daganatok)

Gyomor és nyombél fekélybetegsége, kezelése

Gyomor daganatos betegségei

Vékonybél sebészi betegségei (fejlődési rendellenességek, Crohn-betegség, feregnyúlvány gyulladás)

Vastagbél sebészi betegségei (colitis ulcerosa, jó- és rosszindulatú daganatok, FAP szindróma)

Anorectum sebészi betegségei (nodus haemorrhoidalis, fistulák, fissurák)

A máj sebészete (sérülés, tályogok, ciszták, daganatok)

Epehólyag, epeutak sebészete (epekövesség, carcinoma)

Hasnyálmirigy sebészete (pancreatitis, carcinoma)

Lép sebészete

Sérvek sebészete (hasfali sérvek, lágyék-, femoralis sérvek)

Akut hasi katasztrófák sebészete (bélelzáródás, peritonitis, gastrointestinalis vérzések)

A mellkas sebészete (mellkasfal, mellhártya, mediastinum)

A tüdő sebészete

Szívsebészeti betegségei (fejlődési rendellenességek, zárt és nyitott szívűműtétek, coronaria elváltozások)

Érsebészet (arteriás rendszer betegségei, vénás rendszer betegségei)

3.7.2.6.3 Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csonttrögzítő eszközök ápolása

Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban

Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk

Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk

Politraumatizált beteg ellátásának specifikumai

Végtag amputált beteg ápolása

Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása

Gerinc és mellkas deformitásai

Termikus sérülések és ellátásuk

3.7.2.6.4 Sebészeti ápolási beavatkozások

Akut és műtéti sebek ellátása, fedőkötés felhelyezése, asszisztálás drain gondozás, sebkötözés, PTX, HTX ellátásának ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsziák asszisztálási feladatai

Kötéscsere

Enterosztóma gondozás, zsák csere, beöntések típusai, kivitelezésük eszközei, menete

Gyomor szonda levezetésének eszközei, menete

Sebváladék mintavétel eszközei, menete

Decubitus jelei és súlyosságának meghatározása

Kliens műtéti előkészítésének menete

Nazogasztrikus szondán keresztüli táplálás menete, és eszközrendszere

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.3 Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy

18 óra

3.7.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót képessé tenni a kisklinikumi tárgyak tekintetében az ápolási-asszisztensi feladatok elvégzésére, bőrteszt, testváladék mintavételek, gyógyszerelés kivitelezésére.

3.7.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év kisklinikumi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

3.7.3.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.35 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz.	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, előítéletektől mentesen áll a beteghez, munkájára precíz, az etikai vonatkozásokat szem előtt tartja.	E-ápolási dokumentációt vezet
Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában.	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a non-invazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Bőrtesztet végez (Prick-teszt, tuberculin próba).	Ismeri a bőrteszt kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Testvialadékokat felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül vialadék).	Ismeri a testvialadékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

3.7.36 A tantárgy témakörei

3.7.3.6.1 Fül-orr-gégészeti betegek ápolása

A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási
Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

3.7.3.6.2 Szemészeti betegek ápolása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozási
Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása
Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

3.7.3.6.3 Bőrgyógyászati betegek ápolása

Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozási
Bőrelváltozások ápolása
Plasztikai sebészet specifikumai Bőrtranszplantáció

3.7.3.6.4 Urológiai betegek ápolása

Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai

Urostoma

Non-invazív eszközök

Vizeletmintavétel/gyűjtés

Vizeletvizsgálatok kivitelezése

Vesebiopsia asszisztálási feladatai

3.7.3.6.5 Ápolási beavatkozások

Bőrteszt kivitelezésének indikációi, menete, eszközei,

A szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp alkalmazása

Köpet, torok-szem-orr-fül váladék mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés

*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***3.7.4 Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy****9 óra****3.7.4.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy megismertessük a tanulókkal a nőgyógyászati intézmények munkáját, a nőgyógyászat eszközrendszerét, valamint meg tudják különböztetni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól. Cél továbbá, hogy megismertessük a tanulókat a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a diagnosztika, terápia lehetőségeiről.

3.7.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, szülésznő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészet-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, emberi test és működése, Klinikai gyakorlat

3.7.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a női reprodukciós szervekről és működésükről.	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszközparkot, kliens pozicionálásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Internet használat az adott témában, tájékoztató-oktatási segédleteket használata.

Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a fogamzás és a magzat fejlődéséről.	Érti a fogamzás feltételeit, a fiziológias várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait.	Teljesen önállóan	Munkája során, valamint a mindennapi életében empátiákkal segíti a fiziológias és a patológias várandós ember életét, különös tekintettel a sajátos ellátási igényű emberekre.	
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a várandósság leggyakoribb szövődményeiről.	Ismeri a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		
Akadályozott/korlátozott pacienseket tájékoztat a szülés szakaszairól.	Ismeri a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból.	Teljesen önállóan		
Tájékoztatja a sajátos ellátási igényű pacienseket az érett újszülött paramétereiről, az alapvető gondozási feladatokról.	Ismeri az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológias változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során a várandós paciensek állapot változásait észleli, és jelenti az orvosnak.	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), az életkori fiziológias változásokat, a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségeket a petesejt tárolás lehetőségeit.	Teljesen önállóan		

3.7.4.6 A tantárgy témakörei

3.7.4.6.1 Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemi szervek megtekintésének lépései, fiziológias kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása

Hüvely kenet mintavétel menete

Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége
Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

3.7.4.6.2 Várandós gondozás

Élettani fogamzás

Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban

Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik

Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

3.7.4.6.3 Szövődményes/patológiás terhesség

Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája

Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik

Vetélés típusai

3.7.4.6.4 Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége

Háborítatlan szülés fogalma, menete, szülés szakaszai, kísérése. Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége. Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik. Anyai-magzati sérülések a szülés alatt.

3.7.4.6.5 Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy

Érett újszülött jellemzői, Apgar, aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége, újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés

Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei

Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás).

Gyermekegység anya fiziológiás változásai

3.7.4.6.6 Nőgyógyászati betegségek

Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai

Vérzési rendellenességek

A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis,

HPV klinikumi vonatkozása

Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai vonatkozásai

3.7.5 Neurológia klinikuma tantárgy

18 óra

3.7.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi az asszisztenseket, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

3.7.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan

3.7.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az alapvető kóros tünetek azonosítani tudja.	Betegmegfigyelés, állapotkövetés.	Instrukció alapján részben önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség,	e-ápolási dokumentációt vezet
Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.	Ismeri diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs	
Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően.	Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan	készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	

3.7.5.6 A tantárgy témakörei**3.7.5.6.1 Általános és speciális vizsgálatok**

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai
Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések
Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

3.7.5.6.2 Tudatállapot változások

A beteg tudat éberségének megfigyelése
Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése
A beszédzavarok típusainak felismerése

3.7.5.6.3 A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek
Diagnosztikus lehetőségek
Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése

3.7.5.6.4 Idegsebészeti beavatkozások

Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek
Idegsebészeti beavatkozások típusai
Koponyanyitás tájanatómiája

3.7.5.6.5 Fejfájás, epilepszia

Fejfájás típusai
Különböző roham típusok

Epilepszia betegség
Status epilepticus

3.7.5.6.6 Agyi érbetegségek Az agyi vérellátás zavarai Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei Koponyaűri vérzés típusai

3.7.5.6.7 Neurotraumán átesett betegek
Koponyasérülések
Az agy traumás sérülései
Gerincvelő traumás sérülései

3.7.5.6.8 Neuroinfektológiai betegségek
Vírusfertőzések
Bakteriális fertőzések
Gombás fertőzések
Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

3.7.5.6.9 Autoimmun betegségek
Sclerosis multiplex
Myasthaenia gravis
Gullien-Barré szindróma

3.7.5.6.10 Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek
Primer agydaganatok típusai
Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti
Gerincvelői tumorok
Parkinson betegség
Amyotrophic lateral sclerosis
Alzheimer betegség

3.7.6 Pszichiátria klinikuma tantárgy

9 óra

3.7.6.1 A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus és terápiás specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorokban, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat. Ismerje meg a komplex pszichiátriai eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

3.7.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészség-

fejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana

3.7.64 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.65 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség,	Elektronikus dokumentációt alkalmaz.
Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja.	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatása.	Teljesen önállóan	logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs	A gyógyszerekkel kapcsolatos elektronikus információkat értelmezi.
Felismeri a pszichotikus tüneteket s kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.	Teljesen önállóan	készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	Elektronikus szakirodalmat olvas.

3.7.66 A tantárgy témakörei

3.7.6.6.1 Pszichiátriai története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai gondozás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb szinterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

3.7.6.6.2 Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia

3.7.6.6.3 Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiaja: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó- és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése – Ringel triász

3.7.6.6.4 Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok
 Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérve
 Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató és szorongásoldószeres, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok
 A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

3.7.6.6.5 Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés
 A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis
 A szkizofrénia lefolyása, kezelése: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

3.7.6.6.6 Személyiség zavarok
 Történeti vonatkozások
 Klasszifikáció
 Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)
 Terápiás lehetőségek
 A személyiségzavarok típusai:
 – A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
 – B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
 – C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar
 Nem meghatározott, egyéb személyiségzavar
 NSSI: nem szuicidális önsértések

3.7.6.6.7 Táplálkozási magatartás zavarai
 A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érdelemzavar, Szeklektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórle-folyást, prognózist az alkalmazott terápiákat.

3.7.6.6.8 Organikus pszichoszindrómák
 A betegvizsgálat sajátosságai
 Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)
 A demenciák differenciáldiagnózisa
 A demenciához társuló pszichológiai és magatartási zavarok
 Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia
 A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia
 Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)
 Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

3.7.7 Geriátria klinikuma tantárgy

9 óra

3.7.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatok tudományos vizsgálatának szakterületeivel, ezen belül az idősgerontológia típusaival, a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje meg az idősödő társadalmakra jellemző demográfiai helyzet mutatóit. Ismerje meg az idősök helyzetét a mai társadalomban, az öregedő társadalmak kihívásait, problémáit, az erre adható társadalmi, szociális egészségügyi válaszokat és segítségnyújtási lehetőségeket. Ismerje az idős kor jellegzetességeit, az öregedés biológiai folyamatát, az érzék-szervek, szervrendszerek, a viselkedés és az emberi kapcsolatok idősődéssel járó változásait. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészség gondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait.

3.7.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

3.7.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai-betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan, Pszichiátria klinikuma

3.7.7.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a geriátriát és elhelyezi a gerontológián belül, Ismerteti az egyes országok, illetve Magyarország demográfiai jellemzőit.	A gerontológia és a geriátria története. Gerontológiai ismeretek, a gerontológia definíciója, típusai, rendszer-szemlélete. Az idősödés folyamata a világ országaiban, Európában és Magyarországon, Népegészségügyi ismeretek.	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása.

<p>Felismeri az idős kor testi-, szellemi és működésbeli változásainak jellegzetességeit és elkülöníti egyes betegségektől, kórképektől.</p>	<p>Biofizika, biokémia. Anatómia- élettan, kórélettan. A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat, csontrendszer-, immunrendszer változása. Mozgás és reflexek idős korban. Időskori akklimatizáció sajátosságai, közérzet-, figyelem-, hangulatváltozások, alvás és életritmus változásai, társas kapcsolatok, elszigetelődés. Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>képessége.</p>	<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p>
--	---	--------------------------	-------------------	---

<p>Felméri és felismeri az időseket veszélyeztető tényezőket, egyénre szabott prevenciós tervet összeállít és kivitelez.</p>	<p>A biztonság szükségletének változása idős korban. Az idősök testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők. Az időskori balesetek okai, formái. A balesetek megelőzésének lehetőségei. Baleseti veszélyforrások. Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái. Az időseket érintő családon belüli erőszak. Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői. Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősök elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében. Az abúzus fogalma. Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái. Öngyilkosság okai idős korban. Az idős emberek érdek-, és jogvédelme.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p>
<p>Ismerteti az időskori gyógyszerfel szívódási zavarokat, interakciókat.</p>	<p>A gyógyszerek hatásai, mellékhatásai idős korban, idősök gyógyszerelésnek sajátosságai. A gyógyszereléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p>

3776 A tantárgy témakörei

3.7.7.6.1 Bevezetés a geriátriába

Magyarország jellemző demográfiai adatai

A korfa fogalma, típusai, Magyarország korfájának jellemzői, nemzetközi összehasonlítás

A magyar társadalom életkor szerinti megoszlása, sajátosságai

Az időskorúak számarányának alakulása Magyarország népességén belül

A nemek arányának alakulása az időskorúak körében
 A népesség előregedésének okai
 A kettős öregedés értelmezése
 Európai és világ trendek az időskorúak számarányában
 Az előregedés és a népességfogyás társadalmi és gazdasági következményei
 Az időskor felosztása, az egyes szakaszok sajátosságai
 Az idősek helyzete a mai társadalomban
 Időseket ellátó hazai intézményrendszere
 A gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete
 A geriátria fogalma, kapcsolata a gerontológiával
 Klinikai geriátria
 Geriátriai ápolás

3.7.7.6.2 Az idős kor jellegzetességei

Szerepváltozások, magatartások, hiedelmek, veszteségek, krízisek, a gazdasági tényezők hatása, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás, az életmód változás hatása, az életminőség, társas kapcsolatok, munkavégzés idős korban.

3.7.7.6.3 Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek

A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat-, csontrendszer változása, mozgás, reflexek idős korban, időskori akklimatizáció sajátosságai, szervek- szervrendszerek, immunrendszer működésének változásai, érdeklődés, közérzet, figyelem, érzelmek/ hangulat-, alvás-, életritmus változása, elszigetelődés.

3.7.7.6.4 Veszélyeztető tényezők idős korban

A biztonság szükségletének változása idős korban
 Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők
 Az időskori balesetek okai, formái
 Baleseti veszélyforrások
 A balesetek megelőzésének lehetőségei
 Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái
 Az időseket érintő családon belüli erőszak
 Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői
 Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében
 Az abúzus fogalma
 Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái
 Öngyilkosság okai idős korban
 Az idős emberek érdek-, és jogvédelme

3.7.7.6.5 Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek

Keringés rendszere
 Idegrendszer
 Érzékszervek rendszere
 Mozgás-, csontok, izomzat szervrendszere
 Zsigeri rendszer: emésztő rendszer
 Légzőrendszer
 Vizeletkiválasztó rendszer
 Nemi szervek rendszere
 Endokrin rendszer

3.7.7.6.6 Egészséggondozás idős korban

Az egészség definíciói

Ember és környezet

Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők

Az egészséges életvitel kialakításának lehetőségei idős korban

Az egészség fenntartása

A betegségek kialakulása, rizikótényezők

Egészséges életmód összetevői

Egészségkárosító tényezők

Népegészségügyi mutatók

Egészségtudatos magatartás

A testtartás és a rendszeres mozgás jelentősége a mindennapi életben

Az életmód keringési szervekre és a légzőrendszerre gyakorolt hatása

A táplálkozás, az életmód és az emésztőrendszer közti összefüggések

A túlzott tápanyagbevitel következményei

Az egészséges étrend, napirend összeállítása

Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében, ápolási feladatok

3.7.7.6.7 Idős betegek speciális ápolása

Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében

Demenciában, Alzheimer kórban szenvedő betegek speciális ápolása

Neurológiai kórképek fennállása esetén nyújtott egyénre szabott ápolás

Emésztőrendszeri kórképek speciális ápolása

Akut és krónikus sebek ellátása ápolása

Esések megelőzése, kezelése

Megváltozott üritési szükséglet és megváltozott ürités ellátása

Decubitus prevenciója, ellátása

Segédeszközök, ápolási eszközök alkalmazása az idősellátásban

Segélyhívó eszközök alkalmazása az idősellátásban

3.7.8 Klinikai gyakorlat tantárgy

126 óra

3.7.8.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

3.7.8.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább öt éves szakirányú szakmai gyakorlattal.

3.7.8.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismere-

tek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk

3.784 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.785 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empátikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.
Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Készség szinten testvialadékokat felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül vialadék).	Ismeri a testvialadékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapjait, a helyét és szerepét az ellátásban.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

3.7.8.6 A tantárgy témakörei

3.7.8.6.1 Belgyógyászat gyakorlat

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, nefrológia, és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG készítés, széklet, vizelet és hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.7.8.6.2 Sebészet gyakorlat

A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztomagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.7.8.6.3 Kisklinikumi gyakorlat

A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.7.8.6.4 Egyéb klinikai gyakorlat

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Pszichiátria, neurológia, geriátria, szülészet-nőgyógyászat.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.8 Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

144 óra (99 óra/14 évfolyamon + 45 óra/15. évfolyamon)

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület célja megalapozni a szakápolástani és ápolástani feladatokat, megfelelően rávilágítva milyen széles körű ismeret integrációra van szükség az ápolói hivatáshoz. Lehetővé tenni, hogy a tanuló megfelelő jogi, etikai, biokémiai, biofizikai, sejtbiológiai, mikrobiológiai, közegészségtani, informatikai, pszichológiai, népegészségtani, kommunikációs, egészségnevelési-egészségfejlesztési, egészségpszichológiai ismereteket felhasználva részt vegyen a gyógyító team munkájában.

3.8.1 Biokémia tantárgy

9 óra

3.8.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biokémiai hatásait. Megismertetni a tanulókkal a szervezet belső egyensúlyának alappilléreit.

3.8.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár.

3.8.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Kémia (szerves kémia), Biológia (sejttan, emberi test)

3.8.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Saját szavaival megfogalmazza az élő szervezet biokémiai alapjait.	Felismeri az élő szervezetben a biokémiai tényezőket, tudja azok meghatározásának módját, az alapvető tápanyagok, emberi testre kifejtett hatásait.	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra	
Jellemzi az anyagcsere folyamatok alapvető tulajdonságait.	Ismeri az anyagcsere elemeit, a szervezet szempontjából nélkülözhetetlen biokémiai folyamatokat.	Teljesen önállóan		

Felméri az emberi szervezet homeosztázistól eltérő állapotait.	Ismeri a homeosztázis elemeit, a legfontosabb vizsgáló eljárásokat, és azok használatát ápolói szempontból.	Instrukció alapján részben önállóan	törekszik.	Homeosztázis monitorozást végez diagrammok segítségével.
--	---	-------------------------------------	------------	--

3816 A tantárgy témakörei

3.8.1.6.1 A biokémia alapjai

Az élőszervezet építőanyagainak és biokémiai alapfolyamatainak jellemzői, élettani szerepe, makromolekulák, enzimek, vitaminok

3.8.1.6.2 Az anyagcsere folyamatok biokémiája

Fehérjék jellemzői, csoportjai. A hemoglobin szerkezete, jellemzői. Aminosavak csoportosítása, anyagcsere folyamatainak jellemzői. Az emberi szervezet nitrogén anyagcseréje, karbamid szintézise. A glukóz oxidációja és szintézise. Lipidek jellemzői, csoportosításuk, lipid anyagcsere folyamata, módszerei. Oxigén és széndioxid anyagcsere jellemzői. Enzimek és működésük.

3.8.1.6.3 Homeosztázis

A homeosztázis fogalma, alkotói, élettani jellemzői, diagnosztikai módszerei

3.8.2 Biofizika tantárgy

9 óra

3821 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biofizikai hátterét. Szintézisbe hozni az anatómiai ismereteiket a diagnosztikai eljárásokkal.

3822 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár.

3823 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fizika (elektromosság, mágnesesség, rezgések, hullámok, kinematika, vektorok, erő, munka, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés, fény jellemzői, radioaktivitás), Biológia (sejt, emberi test)

3824 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3825 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	--

Jellemzi az életfolyamatok biofizikáját	Ismeri a különböző fizikai alapfogalmakat, megfelelő használatukat.	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	
Meghatározza az EKG, EEG, EMG, ENG működési elvét	Ismeri a szervezetben keletkező elektromosságot, és ezek rögzítésének módját.	Teljesen önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Ismerteti a képalkotó vizsgálatok elméleti alapjait, használatuk indikációit, kontraindikációit és szövődményeit.	Ismeri a képalkotó eljárásokat, a működési elvüket, hatásukat az emberi szervezetre, szövődmények kialakulásának lehetőségeit	Teljesen önállóan		

3826 A tantárgy témakörei

3.8.2.6.1 Az életfolyamatok biofizikai jelenségei

Az emberi szervezet élettani működésének biofizikai jelenségei, Inger, ingerület, ingerelhetőség, a szenzoros működés tulajdonságai. Mozgás, helyváltoztatás, izomműködés. Légzés (mechanika, gázcsere, nyomásviszonyok, felületi feszültség). Keringés (szívműködés, szisztole-disztole, szív munka, vérnyomás, folyadék-véráramlás). Látás (optikai alapok, akomodáció, fotoreceptorok, fényérzékelés, látómező). Hallás (halláselmélet, audiometria)

3.8.2.6.2 Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai

Elektromos diagnosztikai eszközök (EKG, EEG, EMG, ENG) működési elvének jellemzői

3.8.2.6.3 Képalkotó módszerek biofizikai alapjai

Radiológiai alapismeretek. A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, UH, Angiográfiás és Mammo-gráfiás radiológiai vizsgáló eszközök működési elvének jellemzői. A vizsgáló módszerek főbb indikációi, kontraindikációi. A kontrasztanyagok helye, szerepe a képalkotó diagnosztikában. A kontrasztanyagok főbb jellemzői és típusai Az endoszkópos vizsgálatok alkalmazásának elméleti alapjai, indikációi, céljai

3.8.3 Sejtbiológia II. tantárgy

9 óra

3831 A tantárgy tanításának fő célja

Az emberi szervezetben a sejtek, szövetek szerveket, funkcionális egységben szervrendszereket, az emberi szervezetet alkotják. A patológiai diagnosztika ennek a legkisebb egységeire, a sejtekre és szövetekre épül. A szövettani asszisztens feladata ezeknek az emberi szöveteknek diagnosztikára való előkészítése. A tanítás célja, hogy a hallgató megismerje a szöveteket alkotó sejtek működését, biokémiai összetevőit.

3832 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár.

3833 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Sejtbiológia, szakmai kémia és biokémiai alapok

3834 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3835 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elsajátítja a sejtek alkotóelemeit, szerkezetüket, és azok funkcióit	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	Digitális atlaszok segítségével sajátítja el a sejtek alkotórészeit
Megismeri a sejt életjelenségeit, azok folyamatát, összefüggéseit	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan		
Elsajátítja a sejtciklus és a sejtosztódás formáit, folyamatát, működési zavarait	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan		
Felidézi a különböző szövettípusokat és azok jellemzőit	Ismeri a szövettani alapismereteket	Teljesen önállóan		

3836 A tantárgy témakörei

3.8.3.6.1 Sejtani alapismeretek

A sejt molekuláris összetevői
 A sejt strukturális alapjai
 A sejtmembrán.
 A citolazma
 Lizoszómák, mitokondriumok szerkezete, működésük
 Anyagtranszport a membránon keresztül
 Autofágia, heterofágia
 Golgi-apparátus működése
 A sejtmag szerkezete, a kromoszómák jellemzése.
 Fehérjeszintézis és anyagtermelés
 A sejtek mozgása
 Sejtosztódás típusai, folyamata

3.8.3.6.2 Általános szövettani alapismeretek

Hámszövet jellemzői, csoportosítása.
 Sejtkapcsolódási módok.
 Speciális hámok.
 Kötő-és támasztó szövetek jellemzői
 A kötőszövetek osztályozása
 Sejtípusok, sejt közötti állomány
 Vér és vérképző szövetek jellemzése
 Simaizomszövet, harántcsíktolt izomszövet és a szívizom jellemzői

Idegszövet jellemzői
 Idegrostok
 Az idegvégkészülékek jellemzői.
 A szinapszis

3.8.4 Mikrobiológia tantárgy

9 óra

3841 A tantárgy tanításának fő célja
 A tanulók mélyítsék el a fertőzésről, fertőző betegségekről korábban megszerzett ismereteiket. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához. Ismerjék meg a kórokozókat, jellemzésüket és vizsgálati módjaikat.

3842 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
 Biológus / Mikrobiológus / Biológia szakos tanár.

3843 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
 Biológia

3844 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3845 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A mikrobák tulajdonságaival, ellenálló képességével kapcsolatos ismereteit összekapcsolja az infekciókontroll ismereteivel.	Ismeri a baktériumok, vírusok, gombák és paraziták alapvető jellemzőit, tulajdonságait, szerepüket a betegségek kialakulásában, a kórokozók kimutatásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertőzések és járványok megelőzése iránt, törekszik azoknak a tényezőknél a kiiktatására, amelyek ezek kialakulásában, terjedésében szerepet játszanak. Belátja a megelőzés szerepét a betegségek kialakulásában.	Videók, képek keresése az Internetről, prezentáció készítés
Felsorolja és jellemzi a kórokozókat, és azok vizsgálati módszereit.	Ismeri a kórokozókat és azok jellemzését, vizsgálatát.	Teljesen önállóan		

3846 A tantárgy témakörei

3.8.4.6.1 Bakteriológia, virológia és mikológia

A baktériumok osztályozása, elnevezése

A baktériumok alakja, szerkezete, anyagcseréje, szaporodása, kórokozó képessége, ellenálló képessége

A szervezet normál baktériumflórája

A bakteriológiai vizsgálati módszerek típusai

Antibiotikus kezelés, antibiotikum rezisztencia

A vírusok jellemzői, szerkezetük, osztályozásuk
 A vírusok ellenálló képessége
 A vírusbetegségek patogenezise, kimutatása, kezelése, megelőzése
 A gombák általános tulajdonságai, a gombasejt felépítése, szaporodásuk
 A gombák osztályozása
 A gombák kórokozó képessége, a gombafertőzések rizikófaktorai
 A mycosisok kimutatása, kezelése, megelőzése
 A gombák ellenálló képessége

3.8.4.6.2 Parazitológia

A parazitológia tárgya, felosztása
 A paraziták rendszerezése, protozoonok, parazita férgek, parazita ízeltlábúak főbb jellemzői
 A paraziták behatolása a szervezetbe, hatásuk a szervezetre
 A paraziták ellenálló képessége
 A paraziták kimutatása, kezelés, megelőzés elvei

3.8.5 Közegészségtan - járványtan tantárgy

18 óra

385.1 A tantárgy tanításának fő célja

Ismeri a levegő-, víz-, talajszennyeződés emberre és a környezetre gyakorolt hatásait. Ismeri az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségkárosodásokat, azok vizsgálati módszereit, továbbá az ételfertőzésre, ételmérgezésre gyanús megbetegedések tüneteit, valamint a szükséges intézkedéseket.

3852 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3853 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
 Mikrobiológia, biológia, komplex természettudományos tárgy,

3854 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3855 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a közegészségtani alapfogalmakat, elhelyezi a tárgyat az orvostudományban.	Ismeri a közegészségtani alapokat	Teljesen önállóan	Preventív szemléletű, a kórokozók terjedésének megelőzésére törekszik.	

Felismeri a fertőzés terjedési lehetőségeit, a fogékony embereket	Ismeri a fertőzés, fertőző betegség fogalmát, a fertőző betegségek kialakulását, előfordulási módjait, a járványfolyamat mozgatóerőit.	Teljesen önállóan	Naprakészen tájékozódik a digitálisan elérhető járványügyi helyzetekről, amennyiben felmerül, hogy a kliens utazás közben fertőződött meg.
Ismerteti az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtanának főbb tényezőit	Ismeri az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtani jellemzőit.	Teljesen önállóan	
Munkaterületén részt vesz a fertőző betegségek terjedésének megelőzésében.	Ismeri az alapvető járványügyi feladatokat, járványellenes teendőket	Instrukció alapján részben önállóan	Járványügyi szervezet honlapjának keresése az Interneten.
Ismerteti az immunvédekezés lényegét, az immunrendszer szerepét a védekezésben.	Ismeri az immunrendszer működésének alapjait, az immunitás fajtáit, az immunrendszer kóros működésének formáit.	Teljesen önállóan	

3856 A tantárgy témakörei

3.8.5.6.1 A közegészségtan alapjai

A közegészségtan fogalma, története, részterületei, helye és feladatai az orvostudományban. A magyar népegészségügy felépítése és szervezeti rendszere
Humán ökológia.

A légkör felépítése, tulajdonságai és hatása a szervezetre.

A levegőt szennyező legfontosabb anyagok és források, globális következmények.

Ivóvíz nyerés és ivóvíz ellátás helyzete Magyarországon

A talaj környezet-egészségügyi hatásai

3.8.5.6.2 A fertőzés, fertőző betegségek

A fertőzés, fertőző betegség fogalma

A fertőző betegség létrejöttének feltételei: kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása

A fertőző betegségek csoportosítása járványtani szempontból

A fertőző betegségek előfordulási módjai: sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonális, ciklicitás

A fertőzésekről általában, járványtan felosztása. Járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői. A fertőző betegségek és járványok megelőzése, járványügyi intézkedések
Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Hastífusz, Paratyhus, Dysenteria, Coli enteritisek

Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Yersiniosis, Campylobacteriosis, Helicobacteriosis, Kolera, Toxikoinfekciók; Vírusfertőzések; Féregfertőzések)

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Torokgyík, Mumpsz, Rubeola, Kanyaró, Szamárköhögés, Bárányhimlő, Skarlát, Meningitis epidemica, Haemophilus influenzae

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Influenza, Mononucleosis infectiosa, Legionellosis, Tuberculosis, Streptococcus fertőzés).

A kültakarón keresztül terjedő fertőző betegségek járványtana

3.8.5.6.3 A járványfolyamat mozgatóerői

Elsődleges mozgató erők:

A fertőző forrás

A fertőzés terjedésének lehetséges módjai

A fogékony emberi szervezet

Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők

3.8.5.6.4 Járványügyi feladatok

A fertőző betegségek megelőzése

Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor - teendők a beteggel és a beteg környezetében

A fertőző beteg bejelentése

Az izoláció, annak szakmai és jogi vonatkozásai. A fertőzőbetegségek megelőzése, immunizálás, oltások és azok formái, jellemzői, oltási naptár.

3.8.5.6.5 Kórházi fertőzések járványtana

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata

Az infekció kontroll tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.

3.8.5.6.6 Immunológia

Az immunrendszer működése

Az immunitás formái

A szervezet immunizálása

Az immunrendszer megváltozott működése: allergia, autoimmun betegségek, immunhiányos állapotok

3.8.6 Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy

9 óra

3.8.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Az etikai ismeretek elmélyítése.

3862 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3863 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

3864 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3865 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Jellemzi az egészségügyben az alapvető viselkedési normákat.	Ismeri az egészségügyi etika alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás.	
Megítéli a munkája kapcsán leggyakrabban jelentkező etikai dilemmákat.	Ismeri a leggyakoribb egészségügyi munka során fellépő etikai dilemmákat, és kompetencia szintű kontextusát. A dolgozótól elvárt viselkedésmódot megérti.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat	Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet az etikai normák betartásával.

3866 A tantárgy témakörei

3.8.6.6.1 Rendszerező ismeretek

Alapfogalmak: erkölcs, moralitás, érték, norma, etika

A bioetika, ápolásetika fogalma

Az egészségügyi etika alapelvei: autonómia tisztelete, "ne árts" elve, jótékonyság elve, igazságosság elve

Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása

Az orvos és szakdolgozó, illetve a szakdolgozó és beteg közötti kapcsolat etikai normái

A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között

Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem

Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban

Egészségügyi etikett: az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés

A beteglátogatás viselkedési szabályai

Etikai kódex

Etikai sajátosságok időskorban

3.8.6.6.2 Az egészségügyi etika alapjai

Az egészségügyi etika alapelvei. Etikai értékek az egészségügyben. Etikai szabályozás. Etikai kódex.

3.8.6.6.3 Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései

Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai elvei és problémái: titoktartás etikai vonatkozásai, tájékoztatás etikai kérdései, haldokló beteg ápolásának etikai kérdései, gyermekek ápolásának etikai vonatkozásai, különleges esetek/akadályozott emberek ápolásának etikai problémái, fizikai/kémiai korlátozó intézkedések alkalmazásának etikai kérdései etikai kérdései. Az egészségügyi sztrájk. Etikai dilemmák és bioetikai kérdések. Az abortusz etikai kérdései. Eutanázia formái és etikai vonatkozásai. Társadalmon belüli szubkultúrák etikai vonatkozásai.

3.8.6.6.4 Szakdolgozói etikett

Az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés. Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás

3.8.6.6.5 Etikai esettanulmányok

Az egészségügyi dolgozók tevékenységével kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, kötetlen beszélgetés formájában történő elemzése, a szakdolgozói etikettel kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, és kötetlen beszélgetés formájában történő beszélgetés elemzése. Abortusszal kapcsolatos, eutanáziával kapcsolatos esettanulmányok.

3.8.7 Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy

9 óra

38.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Olyan szakemberek oktatásának szerves részét képezi, akik ismerik és magukra nézve kötelezően alkalmazzák a betegjogokat, tisztában vannak az ellátó személyzet jogaival és kötelességével.

38.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

38.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

38.74 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

38.75 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megnevezi és leírja a magyar jogrendszer alapvető fogalmait, és az alaptörvényi szabályozásokat	Ismeri Magyarország alaptörvényének főbb szabályait, ismeri a jogot, a jogrendet és a jogforrásokat.	Teljesen önállóan	Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás.	Ismeri a jogszabályok elektronikus elérhetőségeit.
Betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó speciális jogszabályokat.	Ismeri a betegjogokat, az egészségügyi dolgozó jogait és kötelességeit, az adatvédelmi szabályokat.	Teljesen önállóan		Ismeri az elektronikus adatvédelmi szabályozást.
Ismerteti a szociális ellátások jogi alapjait.	Ismeri az állam szerepét a szociális ellátások tekintetében, felsorolja a szociális intézményeket	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat	Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket	Teljesen önállóan		
Ismerteti a főbb szociális ellátásokat	Ismeri a szociális törvény által szabályozott ellátásokat, a társadalombiztosítási nyugellátásokat, egészségbiztosítási támogatásokat, családi ellátásokat, a gyermekvédelmi törvény és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozásokat. A közszolgáltatások rendszerét.	Teljesen önállóan		

38.76 A tantárgy témakörei

3.8.7.6.1 A jog és a jogrend

Jogi normák fogalma. A jog és a jogrend fogalma, a belső jogforrások rendszere. Magyarország Alaptörvényében meghatározott alapvető jogok és kötelezettségek.

3.8.7.6.2 Egészségügyi jogi ismeretek

Az egészségügyre és az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó fontosabb jogi szabályozá-

sok. A betegek jogai és a betegjogok érvényesítése. Egészségügyi sztrájkjog. Az egészségügyi dokumentáció kezelése. Információbiztonság és adatvédelem. Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos jogok. Az idősellátás jogi vonatkozásai.

3.8.7.6.3 Szociális ellátások jogi alapjai

A szociálpolitika intézményrendszere és az állam szerepe. A szociális ellátások rendszerei: biztosítási ellátások, költségvetésből finanszírozott ellátások. A szociális szempontból főbb ellátások és jellemzőik: A szociális tv. által szabályozott ellátások, a társadalombiztosítási nyugellátások, egészségbiztosítási támogatások, családi ellátások, a gyermekvédelmi tv. és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozások. A közszolgáltatások rendszere: az egészségügy és a szociális ellátás intézményei és azok alapvető követelményei, jogi alapjai. Az állami szervek rendszere, jellegük és egymáshoz való viszonyuk. Az állam felelőssége a lakosság egészségi állapotáért. Esélyegyenlőség biztosítása.

3.8.7.6.4 Jogi esettanulmányok

Az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó esettanulmányok és ismertetésük, az egészségügyi sztrájkjal kapcsolatos esettanulmányok és érdekvédelmi szervezetek szerepe, a szociális ellátásokkal kapcsolatos esettanulmányok.

3.8.8 Egészségügyi informatika tantárgy

9 óra

3881 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulásának célja, hogy a tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatot az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

3882 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Informatikus, Informatika tanár. Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, Bsc ápoló

3883 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret

3884 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzemszobák) kell lebonyolítani.

3885 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	--

Elektronikus ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szinten használja a táblázatkezelő és szövegszerkesztő programokat	Ismeri a felhasználói szintű táblázatkezelő, szövegszerkesztő programokat és az elektronikus ápolási dokumentáció vezetését.	Teljesen önállóan		
Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással	Magára nézve kötelezőnek érzi és betartja a munkájával kapcsolatos jogi, etikai, magatartási következményeket.	
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

3886 A tantárgy témakörei

3.8.8.6.1 Egészségügyi informatikai ismeretek

Az egészségügyi informatika tárgya

Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

Adatvédelem, adattovábbítás

Az elektronikus levél küldésének szabályai

Egészségügyi kódrendszerek

Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)

Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai

E-recept

Medikai rendszerek típusai

Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

3.8.8.6.2 Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem

Az egészségügyi dokumentáció fogalma, részei

A dokumentálás alapvető követelményei

Adatok az egészségügyben: személyazonosító adat, egészségügyi adat

GDPR. Az egészségügyi adatkezelés, adattovábbítás céljai, alapszabályai

3.8.9 Egészségpszichológia tantárgy

18 óra

3891 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

3892 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, Bsc ápoló, mentálhigiénikus

3893 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, egészségfejlesztés, betegoktatás, betegápolás alapjai, klinikumok és ápolástan

3894 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3895 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Általános lélektan-nal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat ki-alakítása, a betegok-tatás és egészségne-velés során.	Ismeri a megismerő folyamatok műkö-désének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szem-ben. Korrekt mun-ka helyi kapcsola-tokra törekszik.	Online pszichológi-ai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a szemé-lyiségtípusokat.	Ismeri a legalapve-tőbb személyiség-elméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életko-ri sajátosságok figyelembevételével végzi	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichi-ikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslelektan-nal kapcsolatos videók keresése és megte-kintése a világhá-lón.
Megfelel a munka-helyi szerepelvárá-soknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel ren-delkezik a szerepek-ről, szereptanulás-ról. Ismeri a formá-lis kiscsoportok jellemzőit, a csopor-tok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a beteg-nek a betegsége-re adott reakcióját, a megfelelő segítsé- get, pszichés támo-gatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg em-ber lélektani folya-matait. Ismeri a szorongén pszichi-ikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

3896 A tantárgy témakörei

3.8.9.6.1 Bevezetés a pszichológiába

A pszichológia fogalma, tárgya, tudományterületei, irányzatai

A személyiség fogalma, a személyiség kialakulásában és fejlődésében szerepet játszó tényezők (külső, belső tényezők, érés, tanulás, fejlődés, differenciálódás, integrálódás)

Személyiségtípológiák: Hippokratesz-Galenosz - féle, Kretschmer - féle és Jung féle tipológia

Önismeret fogalma, énkép, önértékelés

Az önismeret fejlesztésének lehetőségei

Énvédő technikák: elhárító mechanizmusok, coping stratégiák
 Társismeret, más személyek megismerésének sajátosságai: személyészlelés, első benyomás, kategorizálás és gondolkodási sztereotípiák
 A motiváció fogalma, alapvető és magasabb rendű motívumok, motívumok hierarchiája

3.8.9.6.2   Általános lélektan

A megismerő folyamatok rendszere
 Az érzékelés és észlelés
 A figyelem
 Alvás, álom
 Emlékezés, tanulás
 Képzelet
 Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
 Motiváció és érzelmek

3.8.9.6.3   Személyiséglélektan

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismételése.
 Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete
 Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete
 A jellem. Az érett személyiség jellemzői.

3.8.9.6.4   Fejlődéslélektan

A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás.
 A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai.
 A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése.
 Gyermeki világnézet és gondolkodás.
 Az énkép és éntudat fejlődése.
 Az érzelmek és az akarat fejlődése
 A játék, a rajz és a mese szerepe
 A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe.
 A szocializáció fogalma, színterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció.

3.8.9.6.5   Szociálpszichológia

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése.
 Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus.
 Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése

3.8.9.6.6   Beteg ember lélektana

A gyógyítók személyisége. ápoló típusok. A gyógyítók közössége
 A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia
 A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom, krónikus fájdalom hatása a beteg ember személyiségére. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász
 Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során
 Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások
 Szorongén pszichikus ártalmak

3.8.10 Népegészségtan tantárgy**9 óra**

38.101 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészsítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

38.102A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

38.103 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

38.104A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

38.105 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemét.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezettel való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos keresés az interneten.
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		

38.106 A tantárgy témakörei**3.8.10.6.1** Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

3.8.10.6.2 Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei: a demográfia, szomatometria fogalma, célja, jellemzői

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális

demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók)

Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

3.8.10.6.3   Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, secunder és terciar prevenció célja, lényege és eszközei

Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások

Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

3.8.10.6.4   Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

3.8.11 Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tan- tárgy **18 óra**

38.11.1   A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.

38.11.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus/ Mentálhigiénikus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

38.11.3   Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv, Történelem

38.11.4A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

38.11.5   A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
----------------------------	-----------	--------------------------------------	--	---

Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

38116 A tantárgy témakörei

3.8.11.6.1 A kommunikáció alapfogalmai

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák

A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban

Kongruens kommunikáció

A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

3.8.11.6.2 Kommunikációs zavarok

Kóros kommunikáció

A nyelvi szocializáció hiányosságai

Szégyenlősség, gátlásosság

Kommunikációs gátak és közléssorompók

A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

3.8.11.6.3 Egészségügyi szakmai kommunikáció

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel vagy hozzátartozóval

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

A témakört csoportbontásban szükséges oktatni**3.8.11.6.4** Speciális kommunikáció

Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel
 Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén
 Infokommunikációs akadálymentesítés
 A segítő beszélgetés

A témakört csoportbontásban szükséges oktatni**3.8.11.6.5** Konfliktuskezelés

Konfliktus fogalma
 Konfliktusok típusai
 Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó
 A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével
A témakört csoportbontásban szükséges oktatni.

3.8.12 Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy**9 óra**

38.121 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása erősítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

38.122A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (Ápoló Bsc előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével. Mentálhigiénikus

38.123 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

38.124A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

38.125 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Egészséges életmóddal, szexuálhigiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénével. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan	Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.

Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, szintereit	Instrukció alapján részben önállóan		

38.12.6 A tantárgy témakörei

3.8.12.6.1 Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás.

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség.

A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódozó serdülőkör. Modern kori evés- és testképzavarok

3.8.12.6.2 Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata

Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei

Az egészségfejlesztés szinterei, szervezeti formái

Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

Egészségfejlesztés idős korban

3.8.12.6.3 Mentálhigiéné

A mentálhigiéné fogalma

Az egészséges lelki egyensúly fenntartása

A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák.

Konfliktushelyzetek és kezelésük

A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

3.8.12.6.4 Szexuálhigiéné

A szexuális identitás

A pubertás élettani változásai

Intim higiéné. Menstruációs higiéné.

Az emlő és a here önvizsgálata

Partnerkapcsolatok

Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei.

Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra

Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

3.8.12.6.5 Egészségkárosító tényezők

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismételése

Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők.

Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek

Viselkedéses függőségek

3.8.13 Egészségszociológia tantárgy**9 óra****3.8.13.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

3.8.13.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus / Szociális munkás / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató. Bsc ápoló, mentálhigénikus

3.8.13.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.8.13.4A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.13.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan		
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	
Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét.	Teljesen önállóan		Digitális forrásokat használ az ismeretek fejlesztésére.

Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmódelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból	Ismeri a családmódelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

3.8.13.6 A tantárgy témakörei

3.8.13.6.1 A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Deviáns magatartás fogalma, formái.

3.8.13.6.2 Egészségszociológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet

3.8.13.6.3 Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmódellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége

3.9 Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

232 óra (126 óra/14. évfolyam + 106 óra/15. évfolyam)

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása során a tanuló megismeri és képessé válik az emberi test élettani-kórélettani működésének értelmezésére. A különböző betegségek, kórállapotok kialakulásának, tünettanának ok-okozati összefüggéseinek felismerésével és azok értelmezésével alkalmas lesz a kompetencia szintű betegmegfigyelésre, vizsgálatra, valamint az elrendelt diagnosztikai és terápiás beavatkozások megtervezésére és azok preanalitikai feladatainak szabályos kivitelezésére. Az elsajátított szakmai ismereteken túl mindennapi munkáját a jogi, etikai, beteg-lélektani, kommunikációs és betegegyesítő ismereteinek adaptálásával, valamint a biztonságos betegellátás szabályainak betartásával végzi.

3.9.1 Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy

36 óra

39.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az emberi szervezet felépítését és működését, szerezzék meg azokat a nélkülözhetetlen ismereteket, amelyek a betegmegfigyelés, diagnosztika és a klinikai tantárgyak eredményes tanulásához szükségesek. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához.

39.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

39.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

39.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

39.15 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A síkok, irányok ismeretében meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szervezetet alkotó sejtek, szövetek felépítésének alapjait, tisztában van a test felépítésének alapelveivel, a főbb síkokkal, irányokkal	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja az ember anatómiai-élettani sajátosságait. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett.	Anatómiai digitális tananyagok használata
Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait. Alkalmazza az anatómiai szak kifejezéseket.	Ismeri a mozgásrendszer felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata

Bemutatja a szív felépítésének és működésének összefüggéseit. Értelmezi a vérkeringést. Az anatómiai szak kifejezéseket adekvátan alkalmazza.	Ismeri a szív és vérerek, a vér és nyirokrendszer jellemzőit, feladatát, a keringési rendszer működését, a működéssel kapcsolatos alapvető élettani paramétereket. Tisztában van a magzati vérkeringés jellemzőivel.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Megmagyarázza a gázcsere lényegét. Értelmezi a légzés és a szív működés összefüggéseit	Ismeri a légzőrendszer feladatát, felépítését és működését, a légzés szabályozását.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az emésztés folyamatát és az anyagcsere lényegét	Ismeri az emésztőrendszer feladatát, felépítését, működését. Ismeri a tápanyagokat, sejtépítők, enzimek szerepét.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Elmagyarázza a vizeletképzés folyamatát és a vizeletürítés mechanizmusát.	Ismeri a vizeleti szervek feladatát, felépítését és működését, a vizelet jellemzőit. Ismeri a vese szerepét a homeosztázis fenntartásában.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Elmagyarázza a menstruációs ciklus szakaszainak jellemzőit.	Ismeri a férfi és női nemi szervek felépítését, a petefészkek és a here hormontermelését, a szaporodás élettanát.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az idegrendszer, endokrin rendszerszabályozó szerepét az emberi szervezet működésében. Elmagyarázza az érzékelési folyamatokat.	Ismeri az idegrendszer és a hormonális rendszer felépítését, a szabályozó működések alapjait. Ismeri az érzékszervek felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Felismeri és jellemzi a kórokozó tényezőket. Felismeri a daganatok korai figyelmeztető jeleit. Megfelelően használja a szövetek kóros elváltozásainak szakkifejezéseit.	Ismeri a betegségek kialakulásának és lefolyásának jellemzőit, a betegségek lefolyását módosító tényezőket. Ismeri a szövetek kóros elváltozásait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		

Helyesen értelmezi a szervezet jelző reakcióit. Megmagyarázza a gyulladás klasszikus tüneteit. Érti a transsudatum és exsudatum közötti különbséget.	Ismeri a szervezet jelző és védekező mechanizmusait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		
--	---	-------------------	--	--

39.16 A tantárgy témakörei

3.9.1.6.1 Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése

Az anatómia és élettan fogalma, felosztása

Az emberi test fő részei, felépítésének általános jellemzői

Az emberi test fő síkjai és irányai

A sejt szerkezete, alkotórészei, sejtjelenségek

A szövetek típusai, főbb jellemzői

3.9.1.6.2 Mozgásrendszer

Általános csonttan és ízülettan

A törzs nagyobb csontjai és ízületei

A végtagok nagyobb csontjai és ízületei

A koponya csontjai, összeköttetései

A magzati koponya

Az izmok általános jellemzői

Az izomműködés élettana

A törzs és a végtagok nagyobb izmai

A fej és a nyak nagyobb izmai

3.9.1.6.3 Keringési rendszer

A keringési rendszer részei, feladata

A szív felépítése és működése, a szív működés szabályozása

A vérerek fajtái és jellemzése, az erek közötti összeköttetések

Vérkörök

A nagyvérkör főbb artériái és vénái

A perifériás vérkeringés

A vérnyomás

Az érműködés szabályozása

A magzati vérkeringés jellemzői

A vér összetétele, az alakos elemek és a vérplazma jellemzése

A vérképző szervek

A véralvadás

A vércsoportok

A nyirokrendszer felépítése, a nyirokkeringés és szabályozása

3.9.1.6.4 Légzőrendszer és emésztőrendszer

A légzőrendszer feladata, részei

A légzőszervek anatómiai felépítése

A légzés mechanizmusa

A külső és belső légzés

A légzés szabályozása

Az emésztőrendszer részei, feladata
 Tápanyagok, sejtépítők, enzimek
 A tápcsatorna szakaszai, felépítése
 A máj, a hasnyálmirigy felépítése és működése
 Az epe termelés és az enterohepatikus körforgás jellemzői
 A hashártya szerepe, a hasúri szervek elhelyezkedésének hashártyai viszonya
 Az emésztés folyamata
 Az anyagcsere folyamatok élettani jellemzői

3.9.1.6.5 A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere

A vizeletkiválasztó rendszer élettani szerepe, részei
 A vese anatómiai felépítése, működése
 A vizeletelvezető rendszer felépítése
 A vizelet képződés és ürítés mechanizmusa
 A vizelet összetétele
 A nemi jellegek
 A külső és belső női nemi szervek felépítése
 A petevezető, petefészek jellemzői
 A petefészek hormontermelése, a petefészek működésének szabályozása
 A menstruációs ciklus
 A külső és belső férfi nemi szervek felépítése
 A szaporodás élettana

3.9.1.6.6 Endokrin rendszer és idegrendszer

A neuroendokrin rendszer fogalma, a hormonok általános jellemzői
 A hormonszekréció szabályozása
 A hypophysis felépítése és működése
 A pajzsmirigy felépítése és működése
 A mellékpajzsmirigy felépítése és működése
 A mellékvese felépítése és működése
 A hasnyálmirigy, mint belső elválasztású szerv
 Az ivarmirigyek hormonjai és hatásuk
 A csecsemőmirigy, a tobozmirigy
 Az idegrendszer feladata, felosztása
 Az idegrendszer szöveti felépítése
 Az ingerületvezetés élettana
 A reflex, reflexív
 A gerincvelő anatómiai felépítése, pályarendszerei
 Gerincvelői reflexek
 Az agyvelő felépítése és működése
 Agykamrák
 Liquor és liquorkeringés
 Az agy vérellátása
 Az agy és gerincvelő burkai
 A környéki idegrendszer - agyidegek, gerincvelői idegek
 A vegetatív idegrendszer felosztása, működése

3.9.1.6.7   Érzékszervek

A látószerv felépítése, működése
 A halló és egyensúlyozó szerv felépítése, működése
 Szaglószer, ízlelőszer jellemzői, szaglás és ízlelés
 A bőr feladata, felépítése
 A bőr, mint érzékszerv
 Az emlő

3.9.1.6.8   Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása

A kórtan tárgya, területei
 Egészség, betegség, kóros állapot
 A kórokok csoportosítása
 Elsődleges, másodlagos kórokok
 Élő és élettelen kórokok
 A betegségek csoportosítása lefolyásuk időtartama szerint
 Az akut, szubakut, krónikus betegség jellemzői
 A kórokok behatolási kapuja, hatásai
 A betegségre való hajlam, fogékonyság
 A betegség szakaszai, kimenete
 A betegségek lefolyását befolyásoló tényezők

3.9.1.6.9   A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok

A szervezet reakcióinak csoportjai
 A fájdalom szerepe, okai, formái, hatása a szervezetre
 A láz fogalma, kialakulása, szerepe, fokozatai
 A gyulladás fogalma, okai és klasszikus tünetei
 A gyulladást kísérő jelenségek
 Az akut gyulladások típusai, jellemzői
 Krónikus gyulladások okai, jellemzői, következményei
 Az allergiás reakció fogalma, okai, formái, folyamatának jellemzői, tünettana

3.9.1.6.10   A szövetek kóros elváltozásai

Hypertrophia, hyperplasia, aplasia, hypoplasia, atrophia, degeneratio, necrosis
 A szövetek regenerációs képessége
 A daganat fogalma, a daganatok kialakulása, karcinogén tényezők
 A daganatok általános jellemzése, terjedése, hatása a szervezetre
 Rákmegelőző állapotok
 A szűrővizsgálatok jelentősége
 Hám eredetű benignus és malignus daganatok
 Kötő-, támasztószövet eredetű benignus és malignus daganatok

3.9.2 Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy**18 óra**

3921 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező esetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

3922 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc 6 kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív specializációval)
Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal ,
Bsc ápoló

3923 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi jogi, etikai ismeretek, az emberi test működésének alapjai

3924 A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3925 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség	Mentőhívás
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit	Teljesen önállóan		
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete	Teljesen önállóan		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez	BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata
Sebellátást végez	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit	Teljesen önállóan		
Vérzést csillapít	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit	Teljesen önállóan		
Sérültet ellát	Ismeri a sérültellátási algoritmust	Teljesen önállóan		
Roszcullétet, mérgezést felismeri	Ismeri a hirtelen roscullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket	Teljesen önállóan		
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

IHBSL-ben részt vesz	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan		
----------------------	---	-------------------	--	--

3926 A tantárgy témakörei

3.9.2.6.1 Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
 A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai
 Mária Terézia Mentési rendelete
 Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
 A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
 A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
 Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
 Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, szinterei, helye a mentési láncban
 Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
 Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

3.9.2.6.2 Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
 A helyszín biztonsága, veszélyei
 Veszélyforrások felmérése, elhárítása
 Kimentés során alkalmazható műfogások
 Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
 A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége
 Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai
 Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.3 ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
 A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
 A légzés vizsgálata hármasszérzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
 A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
 Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása
 Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem
 Leggyakoribb pozicionálások
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.4 Újraélesztés

A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai
 Pre-arrest jelek, tünetek
 Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
 A felnőtt BLS érvényes algoritmus
 Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
 A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmus
 A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus
 Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.5 Sérültek állapotfelmérése, ellátása

Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések

A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk

Vérzések ellátása

Rándulás, ficam, törés ellátása

Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása

Amputált végtag, amputátum ellátása

Termikus sérülések ellátása

Elektromos balesetek ellátása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.6 Rosszullétek, mérgezések

Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk

Görccsrohammal járó állapotok és ellátásuk

Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk

A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek

Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószert, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.7 Tömeges balesetek, katasztrófák

A tömeges balesetek fogalma, jellemzői

A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai

A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai

A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői

Együttműködés a társszervekkel

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.2.6.8 Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)

Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai

Az IHBLIS algoritmusai és kompetenciái

Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.3 Egészségügyi terminológia II. tantárgy**18 óra****3931** A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése, az alapvető orvosi latin nyelvi ismeretek megszerzése, a szakkifejezések helyes használata és az egészségügyi dokumentációk szakszerű és pontos vezetése.

3932 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc, egészségtan tanár, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, Bsc ápoló

3933 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Anatómia, élettan, általános kórtan

3934 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3935 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza szóban és írásban a latin nyelvű kifejezéseket és fogalmakat.	Ismeri a latin nyelvi kifejezéseket és alapfogalmakat, melyeket a munkája során használ.	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja a tantárgy fontosságát. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett.	
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.
Az egészségügyi dokumentáció vezetése során pontosan alkalmazza a szakmai helyesírás szabályait	Ismeri a latin nyelvi kifejezések helyesírását.	Teljesen önállóan		

3936 A tantárgy témakörei

3.9.3.6.1 Az emberi test részei, síkok, irányok

Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése

Anatómiai gyűjtőnevek

Az emberi test fő síkjai és irányjai

3.9.3.6.2 Szervek, szervrendszerek

A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései

A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései

A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései

Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései

A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései

A nemi szervek anatómiai szakkifejezései

Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései

Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései

Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései

3.9.3.6.3 Kórtani és klinikumi elnevezések

A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései

A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései

3.9.3.6.4 Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések

Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés

Gyógyszeralakok elnevezése

Az ápolói beavatkozások elnevezései

3.9.4 Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan tantárgy**18 óra****3941 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyógyszeres terápiák élettani alapjait. Ismerje a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit az egyes életkorok vonatkozásában. Képesse váljon szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére és a terápia hatékonyságának követésére. Legyen képes a fájdalommal és lázzal járó állapotokhoz kapcsolódó terápiák kivitelezésére. Ismerje a transzfúziós terápia elméleti alapjait és a hozzá társuló ápolási feladatokat.

3942 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló, egészség-tan tanár, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, Bsc ápoló

3943 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, kórtan ápolásban,

3944 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**3945 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés	Medikai gyógyszerelő programokat használ
Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan		
Intramuscularis és subcutan injekciót végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimérési és beadási módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
Perifériás rövidkanült helyez be és a kanül gondozását végzi	Ismeri a kanülökkel történő munka szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Infúziós terápiát végez	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó szoftvert használja

Láz és fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a láz és fájdalomcsillapításhoz tartozó ápolói feladatokat	Instrukció alapján részben önállóan	
Gyógyszerinterakciókat felismer és jelent	Ismeri a leggyakoribb gyógyszerinterakciók tüneteit, azok ellátásának kompetenciáit	Teljesen önállóan	
Transzfúziós terápiánál közreműködik	Ismeri a transzfúziós szabályzat ápolói vonatkozásait	Irányítással	
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit	Teljesen önállóan	
Terápiás beavatkozásokat dokumentál	Ismeri a terápiás beavatkozások dokumentációs követelményeit	Teljesen önállóan	Elektronikus medika rendszert alkalmaz

3946 A tantárgy témakörei

3.9.4.6.1 Terápiás alapfogalmak

A terápia fogalma, célja, formái

Tüneti-támogató terápia, supportív terápia, palliatív terápia, komfort terápia, életvégi terápia, aspecifikus-, specifikus terápia fogalma, céljai, helye az egészségügyi ellátás rendszerében,

A konzervatív terápia, műtéti terápia, dietoterápia, fizioterápia, pszichoterápia célja, főbb jellemzői

Döntési algoritmus és allokáció az optimális terápia megválasztásában,

A beteg pszichés előkészítésének és vezetésének praktikumai a kompetencia határok betartásával,

A terápiás módszerek jogi, etikai, minőségirányítási, biztonsági, higiénés szempontjai és szabályai

3.9.4.6.2 Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis,

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek

Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma

ATC rendszer fogalma, lényege

Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma

A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

3.9.4.6.3 Gyógyszerformák

Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák

A szilárd gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A lágyszórási gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A folyékony jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

Az infúziós oldatok csoportosítása, főbb jellemzői

3.9.4.6.4 Gyógyszerbejuttatási módok

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallatai

Per os adagolható gyógyszerformák

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)

Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszer csoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók,

UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciózás fogalma, formái,

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszertelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagy dózisú kiszertelés esetén

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa

Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro- és makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravasculáris kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek).

Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása

Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

3.9.4.6.5 Gyógyszerinterakciók és ellátásuk

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek
Teendők gyógyszer allergia esetén

3.9.4.6.6 A gyógyszerelés életkori sajátosságai

A gyógyszerelést befolyásoló fontosabb életkori tényezők
A gyógyszerformák megválasztásának szempontjai különböző életkorokban
A gyógyszer bejuttatási módját befolyásoló tényezők különböző életkorokban
A gyógyszeradagok kiszámításának szempontjai és szabályai különböző életkorokban
Csecsemő és kisgyermek gyógyszerelésének sajátosságai
Idős beteg gyógyszerelésének sajátosságai
Demens beteg gyógyszerelésének specialitásai
Szem-orr-fül cseppek bejuttatásának gyakorlata csecsemő és gyermekek esetén
Rectális kúpok, oldatok bejuttatásának gyakorlata csecsemő és kisgyermek esetén

3.9.4.6.7 A gyógyszerelés szabályai

A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái
A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)
Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)
A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban
A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban
A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai
A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai
A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai
A gyógyszer helyettesítés szabályai
Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai
A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai
A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok
A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

3.9.4.6.8 Gyógyszerelő rendszerek

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata
A vényírás nyelvezte, az egyes kifejezések értelmezése
Gyógyszerelőrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban
Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben
A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban
Gyógyszerelőrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban
Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői

3.9.4.6.9 Láz- és fájdalomcsillapítás

A láz fogalma, szervezetre gyakorolt hatásai, tünetei,
A lázcsillapítás lényege, lázcsillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,
A fizikális lázcsillapítás fogalma, célja, módszerei, indikációi,
A hűtőfürdő és hűtő borogatás (priznic) alkalmazásának algoritmusa,
Lázás beteg ápolásának, megfigyelésének szempontjai,
A lázcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,
A lázcsillapítás életkori sajátosságai,
A fájdalom fogalma, kórélettani alapjai, formái, jellemzői,
A fájdalom hatása a szervezetre,

A fájdalom felmérésének, megfigyelésének, szempontjai,
 A fájdalomcsillapítás fogalma, célja, módszerei, kompetenciaköre,
 A gyógyszeres fájdalom csillapítás lényege, fájdalom csillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,
 A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiai alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei),
 A fájdalomcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,
 A fájdalomcsillapítás életkori sajátosságai

3.9.4.6.10 Transzfúziós terápia

A transzfúziós terápia fogalma, célja, leggyakoribb javallatai és formái
 A transzfúziós terápia, jogi-, etikai szabályai, transzfúziós szabályzat
 Leggyakrabban alkalmazott vér-, vérkészítmények, azok jellemzői, alkalmazásuk és tárolásuk szabályai,
 A transzfúziós tálca teljeségi listája
 A transzfúziós terápia orvosi tevékenységei
 A transzfúziós terápia ápolói feladatai a terápia előtt-alatt-után,
 A vér, vérkészítmények bejuttatásának eszközei és jellemzőik
 A beteg megfigyelésének szempontjai
 Transzfúziós szövődmények, szövődményre utaló panaszok, tünetek, teendők szövődmények esetén,
 A transzfúziós terápia dokumentálása
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5 Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy

18 óra

3951 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanuló sajátítsa el a betegmegfigyelés alapjainak elméletét és gyakorlatát. Képes legyen gyors és határozott állapotfelmérést végezni, a beteg állapotában fellépő változásokat felismerni, a változásoknak megfelelően intézkedni, a megfigyeléseit dokumentálni. A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló képes legyen a páciens/beteg panaszainak felmérésére, az elmondott és megfigyelt tünetek értelmezését követően a szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok kompetencia szintű elvégzésére. Ismerje az elrendelt labor-, képalkotó, és invazív diagnosztikai vizsgálatokhoz kapcsolódó feladatait és képessé váljon azok szakszerű kivitelezésére. A betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával képes legyen a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

3952 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló BSc. egészségügy tanár, Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

3953 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elsősegélynyújtás - első ellátás, szakmai kommunikáció, pszichológiai, szociológiai, pedagógiai, jogi ismeretek, anatómiai ismeretek, ápolási folyamat, szükségletek

3954 A képzés órakeretének legalább 66%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3955 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Megfigyeli és al-kalmazza a beteg-megfigyelés általá-nos szempontjait, speciális eseteit.	Ismeri a betegmeg-figyeléssel kapcsolo-s fogalmi meg-határozásokat, elvá-rásokat, szempon-tokat, feladatokat	Teljesen önállóan	Együttérzés, határo-zottság, gyors dön-téshozatal, önálló gondolkodás, jó kommunikációs készség, együttmű-ködés a team tagok-kal, felelősség tu-dat, etikai, jogi normák, szabályok betartása, pontos-ság, precizitás	
Felismeri a beteg állapotváltozásait	Ismeri az állapot-változások kritéri-um- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		
Légzést megfigyeli, vizsgálja, kóros eltéréseket felismeri, eszköz nélküli, és egyszerű eszközös légút biztosítást végez, dokumentál	Ismeri az élettani és a kóros légzés típu-sokat, a normál, tolerábilis, intolerábilis értékeket.	Teljesen önállóan		Medikai informati-kai rendszerek al-kalmazása
Beteg megfigyelő monitorokat kezel, EKG vizsgálatot végez	Ismeri a non-invazív monitorozás és EKG készítés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Betegmegfigyelő monitorok használa-ta
Megfigyeli a beteg viselkedését, maga-tartását, megfigye-léseit dokumentálja, felismeri a beteg viselkedésében, magatartásában bekövetkezett vál-tozásokat	Ismeri a lehetséges viselkedési formá-kat, a betegség viselkedést módosító hatásait, a hir-telen állapotváltozás jelentőségét	Teljesen önállóan		Medikai informati-kai rendszerek al-kalmazása
Megfigyeli, felméri a beteg tudatállapo-tát, összefüggést hoz az egyéb meg-figyelései között, felelősségteljes döntést hoz továb-bi teendőivel kapcsola-tosan	Ismeri a tudatállapo-tokat, a tudatállapo-t megfigyelésé-nek lehetőségeit, felismeri annak megváltozását, riasztási kritériu-mokat	Teljesen önállóan		Medikai informati-kai rendszerek al-kalmazása
Munkája során megfigyeli a beteg mozgását, járását, felméri annak szük-ségeket módosító hatása a betegellátásban. Felméri a Nyomási fekély kialakulás kockázata-t, Norton skálát, Braden skálát al-kalmaz, az eredmé-nyek alapján kocká-zatot állapít meg.	Ismeri a beteg önel-látó képességének, mozgásának megfi-gyelési szempontja-it. Felméri a beteg mozgásképességét, annak szükségleteket módosító hatá-sát. Nyomási fekély kialakulásának felmérésére scoro-kat alkalmaz.	Teljesen önállóan		Medikai informati-kai rendszerek al-kalmazása

Információt gyűjt a beteg alvási, pihenési szokásairól, kiegészítve a saját megfigyeléssel	Ismeri az alvás, pihenés szervezetre gyakorolt élettani hatásait, az alvászavarok leggyakoribb formáit, alvási szokásokat.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Testvázadékok mintavételét végzi laboratóriumi vizsgálatokhoz, Közreműködik csapolásoknál, biopsziáknál	Ismeri a laboratóriumi preanalitikai tevékenységeket. Ismeri a beavatkozások algoritmusát és szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Laboratóriumi informatikai rendszer használata
Beteget előkészít képi diagnosztikai vizsgálatokhoz, beavatkozásokhoz	Ismeri a képképző vizsgálatok és beavatkozások modalitásait és előkészítési specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		Radiológiai informatikai rendszer használata

3956 A tantárgy témakörei

3.9.5.6.1 A betegmegfigyelés általános szempontjai

A betegmegfigyelés fogalma, jellemzői, formái

A betegmegfigyeléssel kapcsolatos életkori sajátosságok

A betegmegfigyelés kritériumai

Általános megtekintés

Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei

Objektív tünet, szubjektív panasz

Tünet, tünet együttes

Diagnózis, csoport diagnózis, differenciál diagnózis

Döntési algoritmus és allokáció a diagnosztikai módszer megválasztásában

A diagnosztikai beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai

A páciens/beteg vizsgálatának jogi, etikai szabályai

3.9.5.6.2 Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok

Megtekintés - eszmélet, tudatállapot, viselkedés, a kültakaró, ruházat, testalkat, testarányok, járás, mozgás megtekintése, kóros fekvések megfigyelése, az élettanitól eltérő változások, a testvázadékok makroszkópos megfigyelése (köpet, hányadék, vizelet, széklet), azok jellegzetes kóros eltérései, Higiénia felmérése

Tapintás - a bőrtapintása, testhőmérséklet, hidratáltság, turgor, oedemák, deformitások, pulzus vizsgálata, tapintásának helyei, megfigyelésének szempontjai (numericitás, kvalicitás, ritmicitás, pulzus deficit), a pulzus normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, has tapintása, végtagok tapintása

Hallgatózás - a légzés vizsgálatának szempontjai, szabályai, a légzés normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, kóros légzési formák, légzési hangok, a nehézlégzés formái, a fonendoszkóp használata, centrális pulzus hallgatása, bélhangok hallgatása

Kopogtatás - a kopogtatás diagnosztikai jelentősége, tompulat, dobozos hang

Ütögetés - az ütögetés diagnosztikai, differenciál diagnosztikai jelentősége

A fizikális vizsgálatok gyakorlata

A testtömeg, testmagasság, testarányok, testkörfogatok mérése, a BMI kiszámítása,

A vérnyomás non-invazív mérése, a vérnyomásnormál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, hiba lehetőségek, Speciális non-invazív vérnyomásmérés (ABPM)

Pulzoximetriás vizsgálat, a saturáció normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, a pulzoximetria mérés életkori sajátosságai, hiba lehetőségek

A testhőmérséklet mérése, köpeny, mag hőmérséklet fogalma, mérési helyei, szabályai, eszközei, a testhőmérséklet eltérései, láz típusok és jellemzői a testhőmérséklet mérésének életkori sajátosságai, hibalehetőségek,

Az EKG vizsgálat elméleti alapja, elvezetések, EKG készítés szabályai, hiba lehetőségek és azok megelőzésének szempontjai, speciális EKG vizsgálatok (terheléses, Holter, TTE, Telemetriás), hiba lehetőségek

Spirometriás vizsgálatok lényege, fontosabb mért értékek, a vizsgálatot megelőző feladatok

A mérési eszközök kezelésének, tisztításának szabályai

A mért értékek dokumentálásának szabályai

Az eszközös vizsgálatok gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5.6.3 Labordiagnosztikai ismeretek

Labordiagnosztika fogalma, célja, módszerei, fázisai, TAT idő,

Leggyakrabban alkalmazott laborvizsgálatok csoportosítása, indikációi, jellemzői.

A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál.

Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek

Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél

Testvázadékok mintavételi technikái, szabályai,

A hemokultúra vizsgálat célja, indikációja, módszere, kivitelezésének szabályai,

Mintavételi technikák vizelet, széklet, köpet, garatvázadék, sebvázadék mikrobiológiai vizsgálatához, hiba lehetőségek

A vizsgálati anyagok kezelésének, szállításának, dokumentálásának specialitásai.

Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban.

Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése

Vázadékok megfigyelésének, kezelésének biztonsági szabályai

Székletürítés, széklet megfigyelése

Vizeletürítés, vizelet megfigyelése

Hányás, hányadék megfigyelése

Köhögés, köpetürítés, köpet megfigyelése

Hüvelyvázadék megfigyelése

Sebvázadék megfigyelése

Vízháztartás megfigyelése, folyadék egyenleg vezetése

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5.6.4 Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok

Radiológiai vizsgálatok célja,

A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,

A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai,

A kontrasztanyag alkalmazásával történt radiológiai vizsgálatok előkészítési és megfigyelési specialitásai,

Az invazív radiológia módszerei (DSA, angiografia, coronarografia) azok előkészítési és megfigyelési, ápolási specialitásai

A nukleáris medicina leggyakoribb vizsgáló módszerei és jellemzői,

Az invazív diagnosztikai beavatkozások fogalma, általános jellemzői, biztonsági szabályai, lehetséges szövődményei,

A csapolások elméleti alapjai, célja, higiénés szabályai

A has-, mellkas-, lumbál-, ciszterna-, sternumpunkció és crista biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok.

A csapolások ápolói tevékenységének gyakorlata

Az endoszkópos vizsgálatok elméleti alapjai, indikációi, céljai,

A beavatkozásokhoz (emésztőrendszeri-, légzőrendszeri-, urológiai endoszkópiák) kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok,

A biopsziák elméleti alapjai, céljai,

A máj, vese, pajzsmirigy, emlő biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5.6.5   **Állapotkövetés, betegmegfigyelés, betegmonitorozás**

A beteg állapotkövetésének szinterei, jelentősége, progresszió, regresszió,

Az állapotkövetés szempontjai, járó- és fekvőbeteg ellátásban, gondozott betegek körében
Krónikus betegek állapotkövetése,

A betegmegfigyelés szempontjai, jelentősége,

A megfigyelés formái (rutin, teljeskörű, kiterjesztett, folyamatos, intermittáló)

A betegmegfigyelés, állapotkövetés dokumentálása, lázlap és egyéb megfigyelési lapok vezetése,

A betegmonitorozás célja, formái,

A monitorozás eszközei, az optimális monitor jellemzői (programozhatóság, riasztás, memória)

Monitorrendszerek és főbb jellemzőik (ágymelletti-, központi-, transport-, telemetriás monitorok),

Non-invazív, invazív monitorozás fogalma, formái, jellemzői,

A non-invazív monitorizálható paraméterek és jelöléseik (pulzus, SpO₂, EtCO₂, Testhő, légzés)

Az EKG monitorozás elméleti alapjai, elvezetések,

Monitorok kezelésének ápolói feladatai, programozás, trendek nyomtatása, perifériák használata, tisztítása)

A beteg monitorozásának gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5.6.6   **Ápolói betegmegfigyelés**

Mozgásszükséglet felmérésének szempontjai

Önellátási képesség felmérése

Hely-helyzetváltoztatás

A betegbiztonság, beteg elesés rizikójának felmérése

Nyomási fekély kockázatának felmérése. Norton, Braden skála alkalmazása

Érzékszervek állapotának szükségletmódosító hatásai

Érzékszervi betegek segédeszközei

Az alvás, pihenés fogalma, jelentősége

A nyugodt alvást befolyásoló tényezők

Alvászavarok formái, jellemzői

Alvási szokások

A betegviselkedésének, magatartásának megnyilvánulási formái, jellemzői
 A betegség magatartás szakaszai
 Betegségrészvétel, betegség tagadás
 Tudatzavar fogalma, osztályozása,
 Zavart tudat okai, veszélyei
 Teendők zavart tudatú betegnél
 Fájdalom fogalmi meghatározása, fájdalmat befolyásoló tényezők
 Jellemző fájdalmak
 Fájdalommérő skálák alkalmazása
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.6 Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy

75 óra

3961 A tantárgy tanításának fő célja
 Olyan ismeretek átadása, mely képessé teszi az ápolót a speciális beavatkozások elvégzéséhez, elméleti és gyakorlati tudást közvetít a munkavégzéshez. Megismerteti a tanulót a krónikus sebkezelés és sztómaterápia szabályos kivitelezésének gyakorlását, a beavatkozás közben és után fellépő szövődmények megismertetését és kivédésének lehetőségeit.

3962 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló BSc 3 év sztóma terápia és sebkezelés területén eltöltött gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3963 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Higiéné, anatómia-élettan, betegmegfigyelés, állapotkövetés, gyógyszeres és terápiás alapismeretek, belgyógyászat és határterületeinek ápolása, sebészet és határterületeinek ápolása, kritikus állapotú betegek ellátása, munkavédelem, betegoktatás, egészségügyi jogi ismeretek, egészségügyi etika alapjai.

3964 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3965 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Krónikus sebeket ápol	Ismeri a krónikus sebek fogalmát, típusait, kezelésük menetét, eszközrendszerét, dokumentáció módját, megelőzésének lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával és toleranciával rendelkezik a betegek irányában, tiszteletben tartja szeméremérzetüket, a megfigyelés során pontosságra törekszik.	Krónikus sebek elektronikus dokumentálása.

Nyomási fekély ellátást végez	Ismeri a nyomási fekély felmérésének lépéseit, skálák alkalmazását, ismeri a stádiumonkénti ellátásának eszközeit, kezelési lehetőségeket. Ismeri a megelőzés eszközrendszerét, a kényelmi eszközöket, aktív és passzív rendszereket. Ismeri a dokumentáció szabályait és fontosságát.	Instrukció alapján részben önállóan	szik, elkötelezett az ápolás tekintetében. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	
Sztómaápolást, gondozást kivitelez	Ismeri a sztóma ápolás alapjait	Instrukció alapján részben önállóan		
Betegeket és hozzátartozókat oktat sztómaápolásra, protézisek használatára	Ismeri sztómaápolás elméleti és gyakorlati alapjait	Teljesen önállóan		
Segíti a felnőtt vagy gyermek beteget a szükségleteinek kielégítésében, biztosítja a beteg komfortját, segítkezik sztóma ellátásnál, közreműködik a decubitus prevencióban	Ismeri a beteg ember szükségleteit, a szükségletek kielégítésének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens és sztómas beteg mindennapi ápolási feladatait, a decubitus megelőzés lehetőségeit.	Irányítással		Oktatófilm letöltése/szakirodalom keresése az inkontinencia, sztómagondozás, decubitus prevenció témájában.

3966 A tantárgy témakörei

3.9.6.6.1 Krónikus sebek és ellátásuk

Kockázatfelmérés szakápolói feladatai, eszközei, módszerei. Sebek felosztása. Sebek, sebtípusok. A sebgyógyulás folyamata, élettana, Elsődleges és másodlagos sebgyógyulás. A kültakaró (bőr) ellenálló képességének a csökkenése, sebgyógyulási zavarok, A sebgyógyulás szövödményei (vérzés, fertőzés, sebszétválás, előesés, sipoly.) A sebváladék mintavétele. Mikrobiológiai vigyázat. Szövetegyesítő eljárások, varrat, kapocs eltávolítása. Debridement eljárások. Lábszárfekély. Diabetese láb. Tumoros sebek, fekélyek szakápolástana. Nyomási fekély prevenció stratégiák. Táplálás, folyadékbevitel, bőrvédelem, nyomáscsökkentés, időfaktor, információáramlás jelentősége a decubitus prevencióban, ellátásban.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.6.6.2 Szakápolási specialitások a sebkezelésben

A beavatkozások higiénés, munka-, baleset-, és környezetvédelmi szabályai. A beavatkozások előtti pszichés, szomatikus és eszközös előkészítés ápolói feladatai. A sebek felmérésének, megfigyelésének szempontjai. Krónikus sebek fogalma, kialakulásuk főbb okai, típusai és kezelésük. Sebek mikrobiológiai egyensúlyának jellemzői. Kontaminált, kolonizált, kritikusan kolonizált, fertőzött seb jellemzői. Váladéktípusok, váladék kontroll, mik-

robiológiai mintavételi eljárások ápolói vonatkozásai Intelligens kötszerek típusai alkalmazási körük a gyakorlatban. Nyomási fekély fogalma, kialakulása és hatótényezői, megkülönböztetése az IAD (Inkontinencia asszociált dermatitis)-től. Nyomási fekély stádiumai, felmérése, Norton és Braden skálák, stádiumonkénti ellátásuk a gyakorlatban. Innovatív eszközök a decubitus megelőzésben, aktív és passzív rendszerek, betegmobilizálás, kényelmi eszközök alkalmazása. A különböző etiológiájú fekélyek (lábszárfekély, vénás fekély, artériás fekély) kialakulásának patomechanizmusa, kezelési irányelvei, ápolói feladatai, megelőzési stratégiái. Neuropátia, diabeteses láb kezelési és ápolási irányelvei. Nekrotikus, fertőzött, granulálódó, hámosodó, drenált, tumoros sebek jellemzői, ellátási és ápolási specialitásai. Sebkezelési módszerek és szempontok (sebtisztítás, mechanikus tisztítás, öblítés, debriment, nedves sebkezelés).

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.6.6.3 Sztómaterápia

Sztómák típusai, a sztómaellátás felnőtt és gyermekkorban szakápolástana

Szomatípusok (input-output, enterális-urosztóma) funkcióik, kialakításuk indikációi, tipológiájuk az idő függvényében. Enterális sztómák kialakításának jellemző helyei, típusai. Entero és urostóma eszközei, azok használata, betegmenedzsment, betegoktatás, ápolói gyakorlat (frissen képzett, kialakult sztóma)

Sztómán át történő táplálás

Irrigálás, beöntés sztómán át

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.6.6.4 Katéterezés

Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint, felnőtt és gyermekkorban), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)

Katétergondozás ápolási teendői

Hólyagtréning, kondicionálás

Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendői s felnőtt/csecsemő- és gyermekgyógyászatban

Széklet inkontinencia ellátásának gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.7 Klinikai táplálás tantárgy

18 óra

39.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a szervezet élettani működéséhez szükséges táplálkozási szempontokat, amely alapján képessé válik a táplálkozási állapot felmérésére, követésére és a kóros tápláltsági állapotok felismerésére. A különböző diétás rendszerek, diéták megismerését követően alkalmassá válik az elrendelt dietoterápiák szakszerű és biztonságos elvégzésére a klinikai táplálás különböző módszereinek alkalmazásával.

39.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Dietetikus Bsc / Ápoló Bsc. egészségtan tanár , Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal

39.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Biológia, Anatómia, Élettan, Ápolástan, Terápiás ismertek

39.7.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

39.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tápláltsági állapotot felmér	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan	Megfigyelőképesség, kérdezés képessége, empátia, logikus gondolkodás, pontosság, precizitás, higiénés szabályok betartása	
Táplálkozási problémákat felismer	Ismeri a kóros táplálkozásra utaló tüneteket, jeleket	Teljesen önállóan		
Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan		
Szondatáplálást végez	Ismeri a szondatáplálás szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Tápszerek tárolását végzi	Ismeri a tápszerek típusait, azok felhasználásának szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Beteget táplálkozási tanácsokkal ellát	Ismeri az egészséges táplálkozás szempontjait, jellemzőit	Teljesen önállóan		Digitális oktató programokat használ

39.7.6 A tantárgy témakörei

3.9.7.6.1 Táplálkozás és táplálkozási szokások

A táplálkozás élettani jelentősége,
 A táplálkozást befolyásoló tényezők,
 Táplálkozási szokások és jellemzői,
 Táplálkozási anomáliák és hóbortok,
 A rendellenes táplálkozás lehetséges következményei,
 Táplálkozási problémára utaló, jelek, tünetek

3.9.7.6.2 Tápláltsági állapot felmérése

A tápláltsági állapot felmérésének célja,
 Ápolói kompetenciák a tápláltsági állapot felmérésében,
 A tápláltsági állapot felmérésének módszerei, score-ok (MUST, NRS, MNA, MST),
 A táplálkozási anamnézis felvétel szempontjai,
 Antropometriai vizsgálatok (bőrredő vastagság, Brocca index, BMI),
 BMI számítása, értéktartományai,
 Bioelektromos Impedancia Analízis,
 Laboratóriumi vizsgálatok,
 Kóros tápláltsági állapotot jelző paraméterek,
 Ápoló feladatai a szűrési eredményének kiértékelését követően

3.9.7.6.3 Tápanyagok

Fehérjék, zsírok, szénhidrátok szerepe a táplálkozásban, napi szükségletek,
 A nyomelemek (Zn, F, I, Fe, Cr, Cu) szerepe, napi szükségletek,
 Tápanyagszükséglet fogalma, jellemzői,
 A tápanyagszükségletet befolyásoló tényezők,
 Alap anyagcsere és kiszámítása,
 Teljes anyagcsere,
 Az egyéni tápanyagszükséglet,
 Az energia szükséglet meghatározása
 A malnutrició fogalma, kialakulásának okai, megjelenési formáinak (Marasmus, Kwashiorkor, kevert forma) jellemzői
 Panaszok, tünetek malnutricióban
 A malnutrició szervezetre gyakorolt hatása, következménye
 Starvatio, cachexia fogalma, jellemzői
 A katabolizmus és kialakulásának okai

3.9.7.6.4 Étrend és energiatartalom

A diéta fogalma, célja, terápiás jelentősége,
 Diétás rendszer működésének jellemzői,
 Leggyakoribb diéták és jellemzői, indikációi,
 Tápanyagtartalom szerinti étrendek és jellemzőik (energiaszegény étrend, energiában gazdag étrend, fehérjeszegény étrend, fehérjegazdag étrend, szénhidrátgazdag étrend, szénhidrát szegény étrend, zsírszegény étrend, Na-szegény étrend)
 Ételkészítés szerinti étrendek és jellemzőik (folyékony, pépes, rostszegény, könnyű- vegyes, normál, rostokban gazdag)

3.9.7.6.5 Speciális étrendek és táplálási formák

A klinikai táplálás fogalma, célja, csoportosítása, főbb jellemzői, indikációi
 Az enterális táplálás formái, javallatai, ellenjavallatai,
 A gyomorba és vékonybélbe történő táplálás módszerei, szabályai,
 A táplálás felépítésének szempontjai,
 A beadás módszerei (folyamatos, bólus, intermittáló),
 Enterális tápszerek és jellemzőik,
 Tápszerek hígítása
 A tápszerek tárolása
 Gyógyszerek adagolása tápláló szondán – eszközön keresztül,
 Az enterális táplálás szövődményei,
 Az enterális táplálás algoritmusai, gyakorlata

3.9.8 Pedagógia tantárgy**13 óra**

3981 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

3982 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló MSc / Pedagógia tanár /Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével. BSc ápoló

3983 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Pszichológiai ismeretek

3984 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3985 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit.	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.
Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		
Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályai-val.	Irányítással		

3986 A tantárgy témakörei

3.9.8.6.1 Általános pedagógiai ismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei.

A nevelés fogalma, célja, alapelvei

A nevelés főbb módszerei

A módszerek megválasztásának elvei.

A nevelői attitűdök

A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat.

Az oktatás szervezeti formái

Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei.

Oktatástechnikai eszközök

3.9.8.6.2 Andragógia

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)

A lifelong learning elve.

A távoktatás és e-learning jellemzői.

A digitális oktatás formái, szinterei, annak fontosabb jellemzői

A tanulás típusai: formális, informális, nonformális

A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői

A felnőttoktató szerepe

3.9.8.6.3 Betegoktatás

A betegoktatás célja

Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek, oktatási szintek és formák

Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)

A betegnapló vezetésének megtanítása

Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

3.9.8.6.4 Egészségügyi szakdolgozók oktatása

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai.

Speciális oktatási formák az egészségügyi szakképzésben (demonstráció, szimuláció)

A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai).

Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív).

A portfólió szerepe, formái, jelentősége az egészségügyi oktatásban

A portfólió összeállításának, vezetésének gyakorlati aspektusai, szabályai

Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutató, ápolási vizit

A teljesítmény mérése, értékelése, szakmai vizsgák

3.9.9 Általános ápolástan II. tantárgy**18 óra**

3991 A tantárgy tanításának fő célja

A korábban megszerzett ápolói ismeretek, képességek, készségek elmélyítése, a tanuló felkészítése a tervezhető és önálló munkavégzésre, munkacsoportban való tevékenységre. Továbbá gyakoroltatja az ápolás specifikus beavatkozásokat.

3992 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3993 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellés szakápolástan, inféktiókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betégápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása

3994 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3995 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész.	
Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan	Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában.	
Intramuscularis és subcutan injekciót végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kímérési és beadási módjait	Instrukció alapján részben önállóan	A munkavégzés	

<p>Asszisztál invazív beavatkozásoknál</p>	<p>Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), dialízis, punkciók, biopsziák). Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.</p> <p>Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért.</p>	
<p>Invazív beavatkozásokat végez (vénanakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek)</p>	<p>Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi. Önálló felelősséggel.</p>	
<p>Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segít a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.</p>	<p>Ismeri a kristalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.</p>	

3996 A tantárgy témakörei

3.9.9.6.1 Non-invazív ápolói beavatkozások

Kardinális tünetek – Vérnyomás mérés, pulzus vizsgálat, Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás, Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás, Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben, Porampulla oldása, mulageon. Perfuzor használata. Beöntés. Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon. Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párasító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata. Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusai.

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusai, gyakorlata Enterális gyógyszerelés. Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai,

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusai, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.9.6.2 Invazív ápolói beavatkozások

Invazív beavatkozások fogalma, formái

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon

Vérvétel Perifériás kanül felvezetése, mulageon, Szárnyas tű felvezetése

Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás

EDA kanül, Port-a-cath. Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron

Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel

Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék). Dialízis, punctiók, biopsziák ápolói feladatai.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10 Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

968 óra (477 óra/14. évfolyamon + 491 óra/15. évfolyamon)

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Készség szinten elsajátíttatni a tanulókkal az ápolási-szakápolási feladatokat szintézisbe hozni a klinikumi tanulmányaikkal, korábbi tanulmányaikat beépíteni a mindennapi munkatevékenységükbe.

3.10.1 Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy

108 óra

3.10.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanuló megismeri a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képesé válik az egyes betegségekhez rendelt vizsgálatok, terápiák és ápolási beavatkozások kompetencia szintű, szabályos elvégzésére, a beteg állapotának követésére.

3.10.1.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Belgyógyász szakorvos orvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

3.10.1.4A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szív-érrendszeri betegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás,	Kórházi medikai rendszerek használata
Vérképzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	etikus és empátikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	
Légzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a légzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		

Emésztőrendszeri betegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	
Kiválasztórendszeri betegeket ápol	Ismeri a kiválasztórendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	
Endokrin rendszeri betegeket ápol	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	
Mozgásrendszeri betegeket ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	
Ápolási folyamatot tervez, végrehajt	Ismeri az ápolási folyamat tervezési és kivitelezési szabályait	Teljesen önállóan	Medikai informatikai rendszerek alkalmazása

3.10.16 A tantárgy témakörei

3.10.1.6.1 Szív-és érrendszeri betegek ápolása

A szív-érrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia utáni ápolói feladatok

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)

A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok, A ritmuszavarok gyógyszeres terápiájának és elektromos kezelésének (cardioverzió, pacemaker terápia) ápolási vonatkozásai

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiás lehetőségek, stádium beosztása, a gyógyszeres kezelés ápolási vonatkozásai

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozsis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, trombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)

A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai

A szív-érrendszeri betegek rehabilitációjának szinterei, ápolási feladatai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.2 Vérképzőrendszeri betegek ápolása

A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák

Haemorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopeniák, thrombocytopathiák)

A vérképzőrendszeri betegek educatiojának specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.3 Légzőrendszeri betegek ápolása

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői, kóros légzéstípusok.

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstruktív tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema)

Restriktív tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyülem)

A légzőrendszeri betegek légzési fizioterápiájának és rehabilitációjának ápolási feladatai

A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.4 Emésztőrendszeri betegek ápolása

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor, Bélférgesség)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melena, haematokézia)

A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek) és ápolási vonatkozásai

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)

Az emésztőrendszeri betegek rehabilitációjának és educációjának specialitásai
Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.5 Kiválasztórendszeri betegek ápolása

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vese gyulladáson alapuló betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)

Nephrosis syndroma

Vesekövesség

Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok

Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái

Krónikus veseelégtelenség, uraemia

Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD) és ápolási specialitásai

A dializált betegek educációjának specialitásai

A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.6 Endokrinrendszeri betegek ápolása

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai felnőtt és gyermekkorban:

A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)

A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői

A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja

A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)

A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)

A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaeocromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)

A hypothalamus és hypophysis endocrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)

Az endokrinrendszeri betegek educációjának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.7 Mozgásrendszeri betegek ápolása

A mozgásrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A mozgásrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb mozgásrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Generalizált csont betegségek (osteoporosis, osteomalatia, Paget-kór, köszvény)

Generalizált reumatológiai betegségek (rheumatoid arthritis, M. Bechterev)

Regionális reumatológiai betegségek (osteoarthritis, spondylarthritis)

A mozgásrendszeri betegek educációjának és rehabilitációjának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.1.6.8 Belgyógyászati ápolási gyakorlat

A belgyógyászati osztály rendje

A belgyógyászati betegek vizsgálati algoritmusai

Diagnosztikus célú mintavételi eljárások

A beteg előkészítése diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz

A gyógyszerelés gyakorlata belgyógyászati osztályon

Belgyógyászati kezelések ápolási specialitásai

Az ápolási folyamat jellemzői belgyógyászati osztályon

3.10.2 Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy

90 óra

3.10.21 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sebészeti osztályon történő elhelyezkedésének, a sebészeti területek átlátásának, kliensek ápolásának felkészítése. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai és ápolási vonatkozásait. Ismertetni a műtét körüli ápolói teendőket. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és hatásukba az emberi szervezetre, ezáltal képessé tenni a posztoperatív páciens fogadására, ellátására. Szemléltetni a gyermeksebészeti speciális vonatkozásokat. A perioperatív ellátás ápolói specialitásainak ismerete és kompetencia szintű részvétel a folyamatban

3.10.22A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Sebész szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.23 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

3.10.24A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1025 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felméri a perioperatív ápolási szükségletet.	Ismeri az ápolási anamnézis felvételének menetét, meghatározza az ápolási célokat, azonosítja a posztoperatív őrzés lépéseit, és a megfigyelő rendszereket, tudja a műtét utáni szövődmények kialakulásának megfigyelési szempontjait, ismeri a műtét típusokat, az anaesztézia fajtáit	Instrukció alapján részben önállóan		Ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak
Részt vesz a kliens műtėti felkészítésében	Meghatározza a műtét előtti vizsgálatok ápolói teendőit, ismeri a műtéthez szükséges dokumentumokat, ismeri a műtéthez szükséges ápolói beavatkozásokat (pl.: gyógyszerelés, katéter behelyezés, borotválás stb.), azonosítja a kliens pszichés szükségleteit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusán, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápoltságát folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	Egészségügyi szereket önállóan használ, ápolási dokumentációt szerkeszt, vezet
Részt vesz a műtét utáni sebkötözésben, sebek megfigyelésében	Ismeri az akut sebek jellemzőit, a szövetegeyesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menetét, a vérzési rendellenességeket, a sebek típusait, varratszedés típusait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a hasi sebészeti betegek ápolásában	Ismeri a hasi műtét típusokat és eljárásokat, a fektetési módokat, a kliens műtét utáni szükségleteit, a mobilizációs lehetőségeket, megnevezi a dietetikai megszorításokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

Mellkasi-szívsebészeti betegek ápolásában részt vesz	Ismeri a mellkasi-szívsebészeti műtét típusokat, és a műtét utáni ápolói teendőket, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjait, a mellkasi szívás típusait, alkalmazását. Felsorolja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Közreműködik a traumatológiai és ortopédiai betegek ellátásának ápolói vonatkozásaiban	Megérti a csont és porc sérülések okait, felsorolja a csontegyesítő eljárásokat, bemutatja az ortézisek használatát, ismeri a protézis típusokat, és behelyezésük menetét, azonosítja a külső csontrögzítő eszközök ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a noninvazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Közreműködik gyermeksebészeti páciensek ellátásában.	Ismeri a gyermeksebészeti műtéteket, műtétet követően a kliens ápolási és pszichés szükségleteit, a gyermek beteg ápolásának speciális vonatkozásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Speciális ápolói feladatokat lát el	Ismeri a fizikai fájdalomcsillapítás lehetőségeit, a NG szonda levezetésének menetét, ismeri az input enterosztómák típusait, alkalmazását, ismerteti az output enterosztómák ellátását, tudja a katéter bevezetés menetét lehetséges szövődményeit, ismeri a drain gondozás menetét, az invazív beavatkozásokat, rugalmas pólya felhelyezését, gyógyszerelés ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		

3.10.26 A tantárgy témakörei

3.10.2.6.1 Sebészeti beavatkozások alapjai

Anamnézis felvétel specialitásai

Műtét típusok, műtéti behatolási helyek

Sebgyógyulás stádiumai, sebgyógyulási zavarok, sebváladékok megfigyelése, mintavétel

Fertőző beteg műtéti ellátása, posztoperatív ápolás

Egynapos sebészeti eljárások és feltételeik

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.2.6.2 Perioperatív ellátás alapjai

Műtét előtti kivizsgálás, ápolási anamnézis felvétel

Anesztézia módjai, típusai

Postoperatív betegfogadás, megfigyelés, monitorozás, testhelyzetek ápolói beavatkozások, fájdalomcsillapítás ápolási specialitásai

Posztoperatív szövődmények felismerése, ápolása

Ápolási diagnosztikák alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.2.6.3 Sebészeti betegek ápolása

Hasi sebészet: a has sebészeti ellátást igénylő kórképek klinikuma és ápolása

Heveny hasi katasztrófák

Nasogastricus szonda

Input és output enterostómák
 Drain gondozás
 Gyomormosás/tehermentesítés
 Leggyakoribb gyermekkori hasi sebészeti kórképek ápolása
 Mellkas sebészet: tüdő műtétet igénylő betegségei
 PTX, HTX ellátásának klinikai és ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsziák
 asszisztálási feladatai; mellkasi fizioterápiás eljárások
 Szívsebészeti klinikumi és ápolói teendők, műtét típusok
 Szívtranszplantált beteg ápolása, intervenciók eljárások klinikumi és ápolói vonatkozásai
 Pacemaker/ICD beültetésen átesett beteg ápolása
 Műtétet igénylő szívfejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása, helyreállító sebészeti
 eljárások
 Emlő műtét klinikumi és ápolói vonatkozásai, beavatkozási tilalmak
 Daganatos betegek sebészeti kezelése, sugársebészet
 Óssejt transzplantáció
 Ápolási diagnózisok alkalmazása.
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.2.6.4 Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos
 módszer) külső csonttörés rögzítő eszközök ápolása
 Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban
 Lágyszöveti sérülések, ízületi sérülések és ellátásuk.
 Arcsérülések
 Koponyasérülések
 Az agy traumás sérülései
 Gerincvelő traumás sérülései
 Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk
 Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk
 Súlyos sérült beteg ellátásának specifikumai
 Végtag amputált beteg ápolása
 Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása
 Gerinc és mellkas deformitásai
 Gyermekek orthopédiai műtét utáni ápolása
 Ápolási diagnózisok alkalmazása.
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.2.6.5 Kötözéstani és sebkezelési alapismeretek

Seb típusok, akut sebek ellátása, kötözéstan, kötéscsere ápolási vonatkozásai
 Szövetegyesítő eljárások
 Vérzés, vérzéscsillapítás
 Varratszedés ápolói feladatai
 Kompressziós pólya, harisnya alkalmazása
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.2.6.6 Sebészeti ápolási gyakorlat

Az osztály munkarendjének megismerése
 Beteg műtéti előkészítése
 Pre és postoperatív betegmegfigyelés
 A beteg állapotváltozásainak felismerése

Kötöző kocsi felszerelésének használata
 Segédkezés kötözésnél
 Kötések, sebváladék megfigyelése
 Közreműködés sztóma ellátásában
 Gastrostoma gondozása
 Drain gondozás ápolás
 Beteg és hozzátartozó oktatása
 Ápolás-lélektani ismeretek alkalmazása
 Ápolási tervek készítése
 Ápolási dokumentáció vezetése
 Ápolás folyamata a sebészeti gyakorlatban

3.10.3 Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy

36 óra

3.10.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorok tükrében, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és ellátására, felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat, valamint e betegek ápolásának tervezésére és kivitelezésére. Ismerje meg a komplex rehabilitációs eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

3.10.3.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Pszichiáter 6 Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

3.10.3.4A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri a krízis és veszélyeztető magatartást	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSSI	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kriti-	

Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatásai	Teljesen önállóan	kus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	
Felismeri a pszichotikus tüneteket	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok	Teljesen önállóan		
Ismerteti a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit, ápolói feladatait	Ismeri a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit ápolói feladatait	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait	Ismeri a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait	Teljesen önállóan		

3.10.36 A tantárgy témakörei

3.10.3.6.1 Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai ápolás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb színterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

3.10.3.6.2 Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia, az ápoló szerepe és feladata OCD-s betegek ápolása során

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.3 Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó-és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése, Ringel triász, ápolói feladatok öngyilkos magatartás esetén, öngyilkosság prevenció

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.4 Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok

Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzácsókás ismérvei

Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató- és szorongásoldószerek, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok. A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.5 Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés

A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis, A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.6 Személyiségzavarok

Történeti vonatkozások

Klasszifikáció

Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)

Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar

B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, narcisztikus személyiségzavar

C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb meghatározott személyiségzavar

NSSI: nem szuicidális önsértések

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.7 Táplálkozási magatartás zavarai

A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszomorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórle-folyást, a prognózist az alkalmazott terápiákat és az ápoló szerepét, feladatait az evészava-rokkal küzdő betegek ellátása során

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.8 Organikus pszicho szindrómák

A betegvizsgálat sajátosságai

Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógyke-zelhetőség alapján)

A demenciák differenciáldiagnózisa

A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok

Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia

A delírium-szindróma, delíriumok okai, therápia, ápolói feladatok

Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)

Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.3.6.9 A pszichiátriai betegségek

Az egészségi állapotot meghatározó tényezők, A pszichiátriai betegségek okai, a betegség, mint élmény magatartás, a betegszerep, a betegség, mint krízishelyzet

A pszichiátria vizsgálómódszerei

Pszichopatológia: Érzékelés, észlelés, Az érzékelés és az észrevezés zavarai, az emlékezés zavarai, a gondolkodás zavarai, a képzelet zavarai, az értelem zavarai, tudatzavarok

Speciális ápolói megfigyelések

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4 Neurológia és szakápolástana tantárgy

36 óra

3.10.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi a hallgatókat, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtanak.

3.10.4.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Neurológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzéssel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

3.10.4.4A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Az alapvető kóros neurológiai tüneteket azonosítani tudja	Ismeri a neurológiai betegségeket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	Megfigyelést szolgáló eszközök használatának ismerete, Szövegszerkesztő program ismerete
Ismerteti az egyes neurológiai diagnosztikai beavatkozásokat	Ismeri a neurológiai vizsgáló eljárásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Jártas a közvetlen neurológiai életveszélyes állapot felismerésében,	Ismeri a neurológiai veszélyhelyzeteket.	Teljesen önállóan		Képes értelmezni a betegmegfigyelés eszközeinek értékeit
Speciális neurológiai gyógyszereket alkalmaz	Ismeri a speciális neurológiai gyógyszereket és alkalmazásuk ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Ismeri a speciális gyógyszeradagoló pumpák kezelését
Alternatív táplálási technikákat alkalmaz	Ismeri a betegek általános és megváltozott kalória igényét	Instrukció alapján részben önállóan		Volumetrikus és táplálópumpák kezelése, Képes Excel táblázatot használni
Állapotértékelő skálákat használ a neurológia területén	A tudatéberség változásainak felmérése. Neurológiai állapot felmérő skálákat ismer	Teljesen önállóan		Medikai modult használ
Fertőzőbeteget ápol	Ismeri a fertőző betegek ápolásának szabályait, ápolási vonatkozásait és a fertőző betegek elkülönítésének szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elő és felkészíti a beteget a neurológiai sebészeti ellátásra és posztoperatív megfigyelést végez.	Ismeri a neurológiai perioperatív ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Megteremti a betegek komfortos elhelyezésének technikáját	Ismeri a betegek szükségleteit, azok felmérését, és kielégítésükre vonatkozó ápolói teendőket.	Irányítással		
Invazív neurológiai beavatkozásoknál asszisztál	Ismeri a neurológiai beavatkozásokat, és a beteg, illetve eszközfelkészítés mentét, valamint az asszisztálás lépéseit.	Irányítással		

3.10.46 A tantárgy témakörei

3.10.4.6.1 Általános és speciális vizsgálatok neurológia betegségben szenvedő betegek esetén

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai
Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések

Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.2 A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai

A beteg tudat éberségének megfigyelése

Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése

A beszédzavarok típusainak felismerése

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.3 A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek

Diagnosztikus lehetőségek

Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése, ápolása

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.4 Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre-
-postoperatív ápolás

Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek

Idegsebészeti beavatkozások típusai

Koponyanyitás tájanatómiája

Preoperatív előkészítés

Postoperatív ellátás specialitásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.5 Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén

Különböző roham típusok

Epilepszia betegség

Status epilepticus

Fejfájás típusai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.6 Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje

Az agyi vérellátás zavarai

Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei

Koponyaűri vérzés típusai

Agyiérbetegségben szenvedő betegek speciális ápolási tevékenysége, rehabilitációja

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.7 Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei

Vírusfertőzések

Bakteriális fertőzések

Gombás fertőzések

Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések
Izolált neurológiai beteg ápolásának jellegzetessége

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.8 Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén

Sclerosis multiplex

Myasthaenia gravis

Gullien-Barré szindróma

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4.6.9 Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása

Primer agydaganatok típusai

Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti

Gerincvelői tumorok

Parkinson betegség

Amyotropic lateral sclerosis

Alzheimer betegség

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.5 Infektológia és szakápolástana, infékcióntróll tantárgy

36 óra

3.105.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a leggyakoribb infektológiai kórképeket, valamint az ezekhez kapcsolódó szakápolási feladatokat. A tanulók mélyítsék el korábbi ismereteiket a fertőtlenítés, sterilizálás és infékcióntróll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomialis infékciónk megelőzése érdekében.

3.1052A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Infektológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év infektológia területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.1053 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

3.1054A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1055 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	--

Fertőző beteg elkülönítésében és ápolásában részt vesz.	Ismeri a fertőző betegségeket és ápolási vonatkozásukat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában. Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, megbízottsági szabályok betartását.	Képi anyagokat, videókat keres Interneten.
Fertőző betegeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikai és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
A fertőtlenítő eljárásokat megfelelően alkalmazza.	Ismeri a fertőtlenítés fogalmát, formáit, szabályait, a fertőtlenítés hatosságát befolyásoló tényezőket.	Teljesen önállóan		
Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomialis infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alap-elemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		

3.1056 A tantárgy témakörei

3.10.5.6.1 Fertőző betegek ápolása, infektológia

A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai

A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői,

A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek

A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)

Fertőzésre utaló tünetek, jelek az ápolás gyakorlatában

Kiütéssel járó fertőző betegségek és ápolási specialitásai

Hasmenéssel, hányással járó fertőzések és azok ápolási vonatkozásai

Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések klinikai és ápolási specialitásai

Bakteriális meningitis klinikai és ápolási specialitásai

Influenza klinikai és ápolási specialitásai

A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai

Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció ápolói feladatai

A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések

A fertőző beteg ápolásának specialitásai és dokumentációs kötelezettségei

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.5.6.2 Infektológia és szakápolástana

Az infektológia fogalma, feladatai

Az immunrendszer működésének, az immunizálás formáinak áttekintése

A járványtani alapfogalmak ismételése

A fertőző betegségek lefolyása, kimenete

A fertőző betegségek felosztása

A fertőző betegségek jelentési kötelezettsége

Infekciókontroll, surveillance

A fertőző betegségek diagnosztikája

Az antimikrobás, antivirális, antifungicid terápia, a kezelés alapelvei, egyéni védőeszközök és alkalmazásuk szabályai.

A fertőző betegek szállítása, kórházi felvételének, elhelyezésének és ápolásának szabályai

A fertőző betegek izolálásának módjai, szabályai

A fertőző betegségre gyanús személyek elkülönítése

A beteglátogatásra vonatkozó szabályok fertőző osztályon

Gyakoribb fertőzések és fertőző betegségek

Nyirokcsomó megnagyobbodással járó fertőzések: Epstein-Barr vírusfertőzés

Hasmenéssel járó fertőző betegségek: A hasmenéssel járó betegségekről általában, a leggyakoribb kórokozók, csoportosításuk, lefolyás, diagnosztika, kezelés. Salmonellosisok, Campylobacter-enterocolitis, Shigellosis, patogén E.coli, Clostridiumdifficile, Rotavírus, Calicivírus fertőzés, Amoebiasis, Giardiasis

Vírushepatitisek

Magyarországon előforduló helminthiasisok

Légúti fertőzések: influenza, pneumonia

Zoonosisok: Leptospirosis, Toxoplasmosis. Kullancs által okozott betegségek.

Bakteriális meningitis

Sepsis

Nemi úton terjedő betegségek: Lues, Gonorrhoea

Csökkent immunitású betegek infekciói

HIV és AIDS

Gyakoribb nosocomialis fertőzések: invazív katéterekkel, kanülökkel, húgyúti katéterekkel kapcsolatos fertőzések

A fertőző betegségek lefolyásának jellemzői, kezelése, ápolási vonatkozásai

3.10.5.6.3 Infekciókontroll

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata

Az infekció kontroll tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.6 Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy**45 óra****3.10.61 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanuló széleskörű ismereteket szerezzen a kisklinikumi tárgyak tekintetében és azok ápolásában.

3.10.62A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Szemész / Fül-orr-gégész / Urológus / Bőrgyógyász / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Szemészeti/Fül-orr-gégészeti/bőrgyógyászati/urológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.63 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápoláстана, Sebészet és szakápoláстана

3.10.64A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.65 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szemészeti betegeket ápol.	Ismeri a szemészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában.	Medikai rendszerek megtekintése, alkalmazása.
Fül-orr-gégészeti betegeket ápol.	Ismeri a fül-orr-gégészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	
Bőrgyógyászati betegeket ápol.	Ismeri a bőrgyógyászati megbetegedéseket, és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Urológiai betegeket ápol.	Ismeri az urológiai megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

Munkája során alkalmazza az ápolási folyamat lépéseit.	Ismeri az ápolási folyamatot, az ápolás tervezésének és az ápolási terv megvalósításának szempontjait.	Teljesen önállóan		
--	--	-------------------	--	--

3.10.66 A tantárgy témakörei

3.10.6.6.1 Szemészet és szakápolástana

Szemészeti vizsgálatok (látás, színlátás, látótér, szemfenék, szemnyomás) ápolói vonatkozásai

A szem fénytörési hibái és azok korrekciós lehetőségei

A szemhéj, szemhéjszélek betegségei és azok ápolási specialitásai

A könnyuszervek betegségei és azok ápolási specialitásai

A kötőhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai

A szaruhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai

A glaucoma (primer, secunder) ápolási vonatkozásai

A retina betegségei és azok ápolási vonatkozásai

Az akut látásvesztés okai, tünettana és ápolási specialitásai

A szemsérüléseinek korszerű ellátási stratégiái

Szemészeti kezelésmódok (öblítés, cseppentés, kenőcs, kötözési módok) ápolói feladatai

Szemészeti műtétek perioperatív ápolási vonatkozása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozása

Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása

Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.6.6.2 Fül-orr-gégészet és szakápolástana

A fül-orr-gégészeti osztály jellemzői

A fül-orr-gégészeti vizsgálatokhoz használt eszközök, műszerek. A betegek vizsgálata, a vizsgálatokkal, kezelésekkal kapcsolatos ápolói feladatok.

A külsőfül betegségeinek (fejlődési rendellenességek, gyulladós folyamatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

A középfül betegségeinek (gyulladós folyamatok, daganatok, sérülések) ápolási specialitásai

A belsőfül betegségeinek (gyulladós folyamatok, daganatok, Menière-betegség) ápolási specialitásai

Az akut halláskárosodás okai, tünettana és ápolási specialitásai

Az orr betegségeinek (fejlődési rendellenességek, degeneratív elváltozások, gyulladós folyamatok, daganatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

Az orrvérző beteg ellátásának ápolási specialitásai

A felsőlégutak (garat, gége, hangszalagok, trachea) betegségeinek gégészeti ellátást igénylő betegségei és állapotai (gyulladások, daganatok, tonsillectomia, gége extirpatio, tracheotomia) ápolási specialitásai

Fül-orr-gégészeti műtétek és perioperatív ápolási vonatkozásai

A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozása

Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátása

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.6.6.3 Bőrgyógyászat és szakápolástana

A bőrbetegek vizsgálata, speciális vizsgáló eljárások és a kapcsolódó ápolói feladatok
 A bőrgyógyászati kezelések és ápolói vonatkozásai.
 Elsődleges, másodlagos elemi bőrjelenségek
 Állati élősködők általi betegségek (scabies, pediculosis) ápolási specialitásai, a decontaminálás szabályai, ápolói feladatai
 Mikroorganizmusok (baktériumok, vírusok, gombák) okozta betegségek és ápolási vonatkozásai
 Allergiás megbetegedések (azonnali és késői típusú) ellátási stratégiái és ápolási specialitásai
 A bőr genetikai eredetű betegségeinek ápolási vonatkozásai
 A bőr daganatos betegségei és ápolási vonatkozásai
 A nemi úton terjedő betegségek (STD) bőrgyógyászati vonatkozása
 Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozásai, Gyermekkorai műtétet igénylő betegek ellátása
 Bőrelváltozások ápolása
 Plasztikai sebészet specifikumai
 Bőrtranszplantáció,
 Termikus sérülések és ellátásuk,
 Égésplasztikai
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.6.6.4 Urológia és szakápolástana

Az urológiai vizsgáló eljárások és kapcsolódó ápolói feladatok
 Urogenitálisrendszer fejlődési rendellenességei és ápolási vonatkozásai
 A húgyutak gyulladással megbetegedései és azok szakápolási feladatai
 A húgyutak köves megbetegedései és azok szakápolási feladatai
 Vizeletkiválasztó és elvezető rendszer daganatos megbetegedései és ápolási specialitásai
 Férfi reprodukciós rendszer betegségei és ápolási vonatkozásai
 Prostatata megbetegedései, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai
 A vizeletretenció ellátásának ápolási vonatkozásai
 A vizeletkiválasztó rendszer sérüléseinek ápolási vonatkozásai
 Noninvazív eszközök
 Vizeletmintavétel/gyűjtés
 Vizeletvizsgálatok kivitelezése
 Katéter felhelyezés női-férfi pácienseknek
 Vesebiopsia asszisztálási feladatai
 ESWL terápia ápolási vonatkozásai
 Urológiai műtétek típusai, perioperatív ápolási vonatkozásai
 Urostomával rendelkező beteg ápolása
 Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
 Műtétet igénylő gyermekkorai húgy-ivarszervi betegségek ápolása
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.7 Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy 45 óra

3.10.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászat alapjait, a gyermekellátás során alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat. A leggyakrabban előforduló kórképek és állapotok megismerését követően képessé válik a gyermekellátás területén ápolói kompetencia szintű szolgáltatást nyújtani. A tanuló a képzés során megismeri, és irányítással képessé válik arra, hogy az ellátást a kora-, újszülött, csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szocio-kulturális jellemzőinek figyelembevételével végezze.

3.10.7.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos. BSc ápoló / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel): igazolt 5 gyermekgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerteran, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infékciónkontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek

Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

3.10.7.4A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait.	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommu-	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata

Szív-érrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	nikációs készség	
Légzőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Emésztőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Endokrin rendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az endokrinrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Pszichiátriai gyermekbeteget ápol	Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		

3.10.76 A tantárgy témakörei

3.10.7.6.1 Szív- és érrendszer

Szív- és érrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)

Speciális ápolói tevékenységek

3.10.7.6.2 Légzőrendszer

Légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzői, sajátosságok

A leggyakoribb felső és alsó légúti betegségek csecsemő –és gyermekkorban

Allergiás kórképek

Kóros légzéstípusok

Légzési elégtelenség csecsemő és gyermekkorban

Idegentest aspiráció

Sajátos ápolói tevékenységek

3.10.7.6.3 Emésztőrendszer

Emésztőrendszer anatómiai és élettani jellegzetességek

Emésztőcsatorna betegségei csecsemő és-gyermekkorban

Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)

A táplálkozás és az anyagcsere zavarai

Speciális ápolói tevékenységek

Energia és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban

Táplálás az emésztőrendszer betegségeiben, ápolói vonatkozások

3.10.7.6.4 Idegrendszer

Idegrendszer anatómiai és élettani sajátosságok
 Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenességek)
 Térszűkítő folyamatok
 Gyermekkori epilepszia, egyéb görcsös állapotok
 Tudatzavarok, eszméletlen gyermek
 Speciális ápolói tevékenységek
 Központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis)

3.10.7.6.5 Endokrin rendszer

Endokrin rendszer anatómiai és élettani sajátosságok jellemzői
 Csecsemő –és gyermekkori Diabets mellitus
 Obesitas, és Anyagcsere betegségei
 Speciális ápolói tevékenységek

3.10.7.6.6 A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban

Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok, kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-szindróma) és ápolói vonatkozásai
 Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai (Rumináció, Pica, szelektív evés, fóbiás, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar,)
 Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)
 Gyermek bántalmazása, elhanyagolása (Abúzus (fizikai, érzelmi, szexuális, Münchhausen-szindróma), elhanyagolás)
 Speciális Nevelési Igényű gyermekek
 Speciális ápolói tevékenységek

3.10.8 Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy**45 óra****3.10.8.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása során a tanuló ismerje meg a kora-újszülött ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az ellátás specialitásait, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes a kora-újszülött állapotának megfelelő ápolói ellátást biztosítani.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére. A tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatárokra belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermekkorban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelését és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban. Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes legyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapot-

változásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni.

Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban.

3.1082A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Neonatológus szakorvos. BSc ápoló végzettség (3 éves koraszülött ellátásban szerzett szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató/ Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel és igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal), az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.1083 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerteran, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek

Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

3.1084A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1085 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri az újszülöttek, koraszülöttek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség,	Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a koraszülött betegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan	önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Kórházi medikai rendszerek használata

Koraszülöttet ápol	Ismeri a koraszülöttek anatómia élettani jellemzőit. A koraszülötteknél leggyakrabban előforduló betegségeket, és az ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Újszülöttet ápol	Ismeri az újszülöttek anatómia élettani jellemzőit. Az újszülötteknél leggyakrabban előforduló betegségeket, és az ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Kivitelezi az invazív beavatkozásokat a szakma szabályai szerint	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.	Instrukció alapján részben önállóan		
Fájdalom kor-specifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák megfelelő betartásával	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Haldokló gyermek ápol	Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése

3.10.86 A tantárgy témakörei

3.10.8.6.1 A gyermekkori betegségek sajátosságai
 Gyermekkori betegségek morbiditási és mortalitási mutatói
 Betegfogadás, betegfelvétel a gyermekosztályon
 Gyermek beteg felvétel, ápolói feladatok, kompetenciák
 Kisgyermek ellátásának jogi és etikai aspektusai
 Betegbiztonság a gyermek betegek ellátásában
 Az ápolási folyamat specialitásai gyermekosztályok

3.10.8.6.2 Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek
 Az újszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai
 A koraszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai

3.10.8.6.3 Átfogó neonatológia ismeretek
 Újszülöttkori adaptációs zavarok
 Újszülöttkori icterusok
 Speciális ápolói tevékenységek

3.10.8.6.4 Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén
 Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS),
 Necrotisalo entocolitis (NEC),
 Nyitott ductus arteriosus (PDA),
 Agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok
 Retinopathia prematurorum ROP
 Speciális ápolói tevékenységek

3.10.8.6.5 A koraszülött ellátás egyéb aspektusai
 A koraszülöttek speciális ellátási igényei
 A koraszülöttek táplálása
 A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött ellátásban
 A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

3.10.8.6.6 Invazív beavatkozások
 Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban
 Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban
 Vércsere, köldökkanülálás
 Artériapunkció és -kanülálás
 Intraossealis technika alkalmazása
 Eszközös légútbiztosítás korspecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői
 Transzfúzió kora –újszülött és gyermekkorban, egyedi ápolási vonatkozások
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.8.6.7 Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban
 Gyermekkorai sajátosságok
 Fájdalom megítélése gyermekeknél (alapelvek, kikérdezés, fizikális paraméterek felmérése, fájdalomskálák használata)
 A fájdalomcsillapítás gyermekgyógyászati vonatkozásai
 Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban
 Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése
 Fájdalom megítélése korspecifikusan (fájdalomskálák)
 Fájdalomcsillapítás szempontjai kora –újszülött –csecsemő és gyermekkorban
 Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

3.10.8.6.8 Haldokló gyermek ápolása
 Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői (halál megélése különböző életkorokban, gyermek viszonya saját halálához)
 Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, betegcsoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)
 Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra
 Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospice-ház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás)
 Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák

3.10.9 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy**36 óra****3.10.9.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a gyermek-sürgősségi ellátás klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a különböző, sürgősségi ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az állapotfelmérés korszpecifikus algoritmusát, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes felismerni az életet veszélyeztető állapotokat a különböző életkorokban.

Megfelelően, az aktuális protokollok szerint tudja alkalmazni a maszkos-ballonos lélegeztetést, valamint az alapszintű és az alapszintű eszközös újraélesztést.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorszpecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

3.10.9.2A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Sürgősségi szakorvos (igazolt 3 éves gyermekgyógyászat gyakorlattal) / BSc ápoló (3 éves sürgősségi szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal) / Mentőtiszt (3 éves kivonuló szakmai és oktatói gyakorlattal) / BLS instruktorként az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.9.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerterápia, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek

Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása.

3.10.9.4A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.9.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	--

Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, megbízhatóság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata
Gyermekkori sürgősségi állapotokat felismer	Ismeri a gyermekkori sürgősségi állapotokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Kritikus állapotú gyermeket ellát	Ismeri a kritikus állapotú gyermek klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Szakma szabályai szerint tudja alkalmazni az alapszintű és eszközös alapszintű újraélesztést	Ismeri a BLS protokollját.	Teljesen önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.
Mérgezett gyermeket ápol	Ismeri a csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló mérgezéseket, és az ellátás sajátosságait	Instrukció alapján részben önállóan		

3.1096 A tantárgy témakörei

3.10.9.6.1 Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása

Állapotfelmérés algoritmusa (ABCDE vizsgálat)

Felkészülés súlyos beteg fogadására

Életet veszélyeztető állapotok felismerése, ápolói teendők

Maszkos ballonos lélegeztetés

BLS

Postresuscitációs ellátás

Ápolói teendők

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.9.6.2 Sürgősségi állapotok gyermekkorban

Légzési nehezítettség, stridor, köhögés, hyperventilatio

Bronchiolitis,

Krupp-szindróma,

Epiglottitis

Akut asztmás roham

Mellkasi fájdalom, palpáció, cianózis

Eszméletvesztés, tudatzavar
 Sokk
 Szepszis, széptikus sokk
 Anafilaxia
 Bradycardia, tachycardia
 Akut has
 Diabetesez ketoacidosis
 Akut légzési elégtelenség
 Légúti idegen test eltávolítása
 Fejfájás
 Kiütések
 Fül- és torokfájdalom
 Hányás, hasmenés
 Lázas gyermek, lázgörcs
 Akut glomerulonefritisz
 Epilepszia, status epilepticus
 Hypovolaemia, dehidráció sürgösségi ellátása
 Hypoglycaemia
 Orrvérzés
 Szemsérülés, szemgyulladás
 Akut torticollis
 Pszichés zavarok, viselkedésproblémák
 Ápolástan sürgösségi ellátást igénylő csecsemő és gyermek esetén

3.10.9.6.3 Mérgezések csecsemő- és gyermekkorban

A mérgezések formái
 A mérgek hatástalanításának lehetőségei
 Az ellátás sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

3.10.9.6.4 Sürgösségi ápolástan gyakorlat

Triage-rendszer megismerése, annak csecsemő- és gyermekspecifikus aspektusai
 Kritikus állapotú beteg felismerése, ápolói teendőinek megismerése
 Betegmegfigyelés
 Csecsemő- és gyermek sürgösségi állapotok vizsgálati algoritmusai
 Diagnosztikai és terápiás beavatkozások előkészítése, azokban való asszisztálás/kivitelezés
 Ápolási specialitások és az ápolási folyamat jellemzői a csecsemő- és gyermek sürgösségi osztályon
 Betegfelvételi és megfigyelési dokumentáció vezetése

3.10.10 Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy

35 óra

3.10.10.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek a szülészeti és nőgyógyászati intézmények munkájába részt venni, el tudják különíteni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól, ismerik a nőgyógyászat eszközrendszerét. Részt tudnak venni az új, családbarát alapelvekre épülő egészségügyi szakmai irányelvek alapján a várandósgondozásban, az újszülött ellátásában, és ismerik a korszerű szoptatási, szülészeti irányelveket. A tanulót megismertetni a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a betegek ápolási diagnózisaival és felkészíteni a szakápolási tevékenységek elvégzésére

3.10.102 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Szülész-nőgyógyász szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal / Szülésznő Bsc 3 év gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészeti-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.103 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infektókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

3.10.104 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.105 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Nőgyógyászati vizsgálatoknál asszisztál	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszköz-parkot, kliens pozicionálásának lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban	Felhasználói szintű számítógép kezelés - egészségügyi szoftver kezelése
Várandósság alatti szűrővizsgálatokban részt vesz	Meghatározza a fogamzás feltételeit, a fiziológias várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait	Instrukció alapján részben önállóan		Haladó szinten keresi az aktuális várandós gondozási irányelveket
Patológiás várandósdást ápol	Ismeri a felnőtt ember ápolásának menetét, az ápolási folyamatot, a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a hozzájuk tartozó ápolói tevékenységet. Azonosítja a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		Egészségügyi szoftvereket használva komplettálja ismereteit, elektronikus ápolási dokumentációt vezet

Jellemzi a háborítatlan szülés folyamatát, és az aranyóra alap pilléreit	Meghatározza a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból	Teljesen önállóan		Haladó módon keresi az aktuális szülészeti ajánlásokat
Rendellenes szülésen / vetélésen átesett nőt ápol	Felsorolja a szülés alatti lehetséges szövődményeket, ellátásuk menetét, a vetélést követő hormonális és pszichikai változásokat, betegjogokat. Azonosítja az ápolói teendőket	Teljesen önállóan		
Közreműködik a szoptatás és gyermekbarát újszülött ellátásban.	Felsorolja az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelés folyamatát, tej-termelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiai változásait. Ismeri az újszülött kori szűrő-vizsgálatok kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		
Gyermekágyas anyát ápol	Felsorolja a méh involúció lépéseit, ismeri a szült nő fiziológiai szükségleteit. Ismeri a pszichés támogatás jelentőségét	Teljesen önállóan		

Nőgyógyászati beteget ápol	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), ápolói teendőket, életkori fiziológiás változásokat, nőgyógyászati szempontból, felsorolja a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek ápolói sajátosságait, petesejt tárolás lehetőségeit. Integrálja a nőgyógyászati ellátásba a gyógyszeres ismereteit.	Teljesen önállóan		
Nőgyógyászati beteget felkészít beavatkozásokhoz, és segít benne	Ismeri a fizikális gyógymódokat a nőgyógyászati ellátás kapcsán, meghatározza a nőgyógyászati citosztatikus kezelések ápolói beavatkozásait, tudja a nőgyógyászati vizsgálatok során alkalmazott testhelyzeteket, a beavatkozások menetét, eszközeit	Instrukció alapján részben önállóan		

3.10.10.6 A tantárgy témakörei

3.10.10.6.1 Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemi szerv megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása, Hüvely kenet mintavétel menete

Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége, colposcopia, emlők vizsgálata, önvizsgálat oktatása, Hasi, hüvelyi UH vizsgálatra történő kliens előkészítés, vizsgálat menete Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.10.6.2 Várandós gondozás

Élettani fogamzás, Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája:

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban

Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik

Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

3.10.10.6.3 Szövődményes/patológiás terhesség Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája, Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik

Vetelés típusai, kliens felvételének és ápolásának specialitásai, pszichés és fizikai előkészítése

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.10.6.4 Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek

Háborítatlan szülés fogalma, menete

Szülés szakaszai, kísérése

Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége

Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik

Anyai-magzati sérülések a szülés alatt és ápolói

3.10.10.6.5 Gyerekbarát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy

Érett újszülött jellemzői

Apgár

Aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége

Újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés

Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei

Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás)

Gyermekágyas anya fiziológiás változásai és ápolói vonatkozások

3.10.10.6.6 Nőgyógyászati betegek ápolása

Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai

Vérzési rendellenességek

A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladós kórképek, PCOS, endometriózis,

HPV klinikumi és ápolási vonatkozásai

Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai és ápolási vonatkozásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.11 Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy

57 óra

3.10.11.1 A tantárgy tanításának fő célja

A közösségi orvoslás-ápolás területén szerzett, ill. más előzetes tanulmányokra alapozva megismertetni a tanulót a körzeti-közösségi ápoló szerepével, lehetséges feladataival, kapcsolatrendszerével. A családorvos praxishoz tartozó felnőtt lakosság (18 éves kortól) számára a primer, secunder és tercier prevenció lehetőségeinek megismerése és az ezekhez kapcsolódó körzeti-közösségi tevékenységekben való aktív közreműködés. A közösségben dolgozó egészségügyi team munkájának és szakmai kapcsolatrendszerének a megismerése. A családorvos praxis csapat jelentősége a gyógyítási-ápolási folyamatban

A tanulási terület oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a nemzetközi és hazai alapellátási-közösségi ápolási rendszereket, azok fontosabb jellemzőit, a lakóhely közeli ellátórendszeren belüli és azon kívüli betegutak szervezési szempontjait

3.10.112 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Házi orvostani szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év alapellátási-közösségi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.113 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

3.10.114 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.115 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Eligazodik az egészségügyi alap-ellátás rendszerében	Ismeri a hazai egészségügyi alap-ellátás fel-építését, működését meghatá-rozó tényezőket.	Teljesen önállóan	Kiváló probléma felismerő és problé-mamegoldó készséggel rendelkezik. Kapcsolatteremtő képessége kiváló. A kapcsolódó szak-területek munkatár-saival hatékonyan együttműködik a problémák közös megoldásában. Korrekt és empati-kus módon kom-munikál. Határozottság, Fele-lősségtudat, jogsze-rű és etikus magatartás, szabályok ismerete és betartá-sa, szervezés és irányítás képessége, logikus gondolko-dás, vissza-csatolás.	Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni az ellátórendszer különböző elemei-ről.
Figyelemmel kíséri a szakterületét érintő jogszabályi kör-nyezet változásait	Ismeri az alapellátás területére vonatkozó jog-szabályi előírás-okat.	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a jogszabályválto-zásokról.
Standardokat, pro-tokollokat dolgoz ki	Ismeri a szak-dolgozói kompeten-ciákat és hatáskörö-ket, valamint a standardok, proto-kollok kidolgozásá-nak eljárásrendjét	Irányítással		Word dokumentum sablon létrehozása
Alkalmazza a kör-nyezetvédelmi és hulladékkezelési szabályokat	Ismeri a környezet-védelmi és hulla-dékkezelési előírás-okat	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő válto-zásokról.
Részt vesz a be-tetguta menedzse-lésében	Ismeri a különböző egészség-ügyi és szociális ellátási formákra vonatkozó jogosultsági szabá-lyokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő válto-zásokról.

Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást.	Ismeri a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatokra vonatkozó szabályozásokat.	Irányítással		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
Közreműködik a közegészségügyi és járványügyi jogszabályok által előírt feladatok végrehajtásában	Ismeri a közegészségügyi és járványügyi jogszabályok alapellátásra vonatkozó előírásait.	Irányítással		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
A kötelező és az ajánlott védőoltások beszerzésében, beadásában és nyilvántartásában részt vesz.	Ismeri a kötelező és az ajánlott védőoltásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségeket, valamint az oltóanyagok beszerzésével, tárolásával összefüggő szabályokat, továbbá a védőoltás beadásával kapcsolatos szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Háziorvosi betegnyilvántartó szoftverek alkalmazása
Kapcsolatot tart az egészségügyi és szociális alapellátást nyújtó szolgáltatókkal	Ismeri az egészségügyi és szociális ellátást nyújtó szolgáltatókkal való kapcsolattartás módját.	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a területén lévő ellátási lehetőségekről
Betartja az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat az ápolásban és a háziorvosi rendszerben	Ismeri az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat.	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes az etikai kódexet, jogszabályokat, minőségügyi dokumentumokat, protokollokat megkeresni.

3.10.11.6 A tantárgy témakörei

3.10.11.6.1 Az alapellátás-közösségi ellátás kialakulása és fejlődése

Az alapellátás-közösségi ellátás helye az egészségügyi ellátórendszerben

Az alapellátás-közösségi ellátás és ápolás fogalma

Az alapellátás kialakulásának és fejlődésének hazai és nemzetközi története

Az alapellátás-közösségi ellátás jelenlegi szereplői és kapcsolatrendszerük, feladatai

Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás feladata, sajátosságai

Fogorvosi alapellátás feladata, sajátosságai

Háziorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás feladata, sajátosságai

Védőnői ellátás feladata, sajátosságai

Iskola-egészségügyi ellátás feladata, sajátosságai

Az alapellátáshoz kapcsolódó otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás feladata, sajátosságai

A foglalkozás-egészségügyi alapellátás feladata, sajátosságai
Lakóhely közeli szolgáltatások, praxisközösségek, csoportpraxisok, egészségfejlesztési irodák feladatai

Az alapellátás jogszabályi környezete

Az alapellátás és közösségi ápolás fejlődésének trendjei hazánkban és Európában

3.10.11.6.2 Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere

A személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszer jogi szabályozása és ellenőrzése

Szakedzői kompetenciák és hatáskörök az alapellátásban

Hatósági és szakmai szakfelügyelet és irányítás

Standardok, protokollok a háziorvosi rendszerben

Minőségbiztosítás az alapellátás területén (praxis minőségirányítási rendszerének fajtái, felépítése, a megfelelőség tanúsítás kritériumai)

A praxisműködtetés finanszírozása

Lehetséges gazdasági és foglalkoztatási formák

A szakedzők szerepe a praxismenedzsmentben

Ápolói felelősség és etikai kérdések az alapellátásban

Környezetvédelem, hulladékkezelés

3.10.11.6.3 Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziorvosi praxis kapcsolata

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás jogi szabályozása

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás célja, módszere

Az otthoni szakápolás, hospice igénybevételének feltételei, az elrendelés dokumentációja

Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok

Az otthoni hospice ellátás keretében ellátható feladatok

3.10.11.6.4 A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata

A szociális ellátórendszer felépítése

Együttműködés a szociális ellátórendszer szereplőivel

Szociális juttatások és igények felmérése

Szociális ellátások felosztásának rendszere

Szociális juttatások kérelmezésének formái, módja

3.10.11.6.5 Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziorvosi praxisban

Fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenység

Fertőző betegek be és kijelentése, nyilvántartása

Kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalók

Életkorhoz kötött kötelező védőoltások

Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások

Megbetegedési veszély elhárítása céljából önkéntesen igénybe vehető térítésmentes védőoltások

Külföldre történő kiutazás esetén fennálló védőoltási kötelezettség és egyéb ajánlott védőoltások

Munkakörökhöz kapcsolódó védőoltási kötelezettség

Védőoltások és azzal kapcsolatos nyilvántartások, igazolások

A védőoltással kapcsolatos jelentések

Járványügyi érdekből végzett laboratóriumi vizsgálatok

Járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatok

Járványveszély vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezések
Ételmérgezések esetén szükséges teendők

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.11.6.6 Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok
Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok típusai, jellemzői
A praxisokban végzett orvos szakértői, hatósági vizsgálatok jogszabályi háttere, feltételei
Keresőképtelenség típusai, keresőképesség elbírálása
Egészségkárosodás mértékének elbírálásához kapcsolódó feladatok
Láttelel felvétele
A halál megállapítása
Gépjármű-vezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízijármű-vezetői
alkalmassági vizsgálat
Kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egész-
ségi alkalmassági vizsgálata

3.10.11.6.7 Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)
Fogorvosi praxis
Védőnői szolgálat
Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat
Praxisközösség
Szociális ellátást nyújtó intézmény
Oltóközpont
Kormányhivatala Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve

3.10.11.6.8 Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat
Felnőtt és gyermek háziorvosi praxis
Otthoni szakápolási, otthoni hospice ellátást nyújtó szolgáltató
Ügyeleti ellátás
Egészségfejlesztési Iroda
Csoportpraxis
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.11.6.9 A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai
A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai
Szűrővizsgálatok célja, módszerei, szűréssel szemben támasztott követelmények
Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mint a megelőzés lehetőségei
A szűrővizsgálatok jogszabályi háttere
Etikai felelősség a szűrővizsgálatok kapcsán
Szakdolgozók szerepe a toborzásban
A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető szűrések
Életkorhoz kötött ellenőrző és szűrővizsgálatok
Ajánlott szűrővizsgálatok

3.10.11.6.10 Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban
Ápolási folyamat az alapellátásban
Ápolási diagnózis alkotás
Ápolási terv készítése az alapellátásban
Az otthonába hazatérő páciens ápolási tervének specialitásai
Ápolási dokumentáció

3.10.11.6.11 Az ápolói tevékenységet támogató eszközök

A minimumfeltételekben előírt és az ajánlott tárgyi eszközök

A nővértáska felszerelése, a páciens otthonában alkalmazott "táskatechnika" ("visiting nurse bag technique")

Ápolási eszközök, segédeszközök

Rehabilitációs-, kényelmi- és mobilizációs eszközök

Önellátást-, életvitelt segítő és fejlesztő eszközök

Protézisek, ortézisek

Egészségmegőrzést támogató mobilapplikációk

Egészségfejlesztés szemléltető eszközei

Betegirányítást támogató eszközök

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.12 Gerontológia és szakápolástana tantárgy**93 óra****3.10.12.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatokkal a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészség gondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait. A XXI. század egyik kihívása a demográfiai változás, az időskorú lakosság részarányának növekedése és az idős emberek ellátásához kapcsolódó problémák halmozódása. A gerontológiai ismeretek szükségesek ahhoz, hogy a hallgató választott szakterületét az idősök körében is megfelelően művelni tudja. Az elméleti oktatás célja rendszerezni és kiegészíteni a geriátria elmélet és szakápolástani ismereteket.

3.10.12.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Gerontológus szakorvos / Geriáter szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év gerontológiai/geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.12.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerteran, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan
Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana

3.10.12.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzemb. stb.) kell lebonyolítani.

3.10125 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza a gerontológia alapfogalmait és rendszerezi a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit	Ismeri a gerontológiai alapfogalmakat, a gerontológia ágait, részterületeit alapkérdéseit és célkitűzéseit	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása
Azonosítja az időskorban élettaninak minősíthető változásokat	Ismeri az időskorban élettaninak minősíthető változásokat, Ismeri az időskorra bekövetkező élettani-funkcionális, szociológiai és pszichológiai változásokat	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
Meghatározza az időskor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit	Ismeri az életmód hatását az öregedési folyamatra	Teljesen önállóan		
Bemutatja a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Ismeri a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
Azonosítja az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat	Ismeri a prevenció szintereket és a különböző szűrővizsgálatokat	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő, segélyhívó, betegmegfigyelő szoftverek / rendszerek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
Meghatározza a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Ismeri a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése

3.10.12.6 A tantárgy témakörei

3.10.12.6.1 Általános gerontológiai alapok

Demográfiai, epidemiológiai, társadalmi és gazdasági összefüggések, A geriátriai ellátás rendszere, szervezeti struktúrája, Ápolási szinterek a geriátria területén, Ápolási folyamat az idősellátásban, Értékelési és dokumentációs formák a geriátriai ellátásban

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.12.6.2 Geriátriai szakápolástan

Geriátriai beteg állapotfelmérésének elvei és módszerei, Idős és krónikus betegek szükségleteinek kielégítése, Viselkedésminták, kulturális sémák, interperszonális kapcsolatok idős korban, Az idős beteg menedzselése az ellátási szinterekben, Idős betegek gyógyszerelése, Mindennapos és invazív beavatkozások a geriátriában, A kiválasztó és a reprodukciós rendszer szakápolástan, inkontinenciaellátás idős korban, Idős és krónikus betegek hagyományos és mesterséges táplálása, folyadék egyensúly fenntartása, A demens és Alzheimer kórban szenvedő betegek ellátása, szakápolása, Krónikus, légzőszervi megbetegedések ellátása, szakápolása, A gyógyfoglalkoztatás jelentősége az idősellátásban

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.12.6.3 Geriátriai gyakorlat

A gyakorlatot célzottan kell lefolytatni Geriátriai-, Ápolási-, Krónikus Belgyógyászati Osztályokon, valamint Pszichiátriai Osztály Demens, vagy Alzheimer részlegén, illetve otthoni szakápolást nyújtó szolgálaton belül

3.10.13 Onkológia és szakápolástan tanfolyam

93 óra

3.10.13.1 A tantárgy tanításának fő célja

Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek az onkológiai betegellátásban önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.

Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik az onkológiai betegellátás színterén a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is.

Képességeiket azon intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik

3.10.13.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Onkológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Onkológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.13.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerterápia, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástan, Sebészet és szakápolástan, Pszichiátria és szakápolástan, Neurológia és szakápolástan, Infektológia és szakápolástan, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek

és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan
Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi
Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi
ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

3.10.134 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem
stb.) kell lebonyolítani.

3.10.135 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti a daganatos betegségek morbiditási, mortalitási mutatóit. A daganatos betegségek kialakulásának rizikótényezőit.	Ismeri a daganatos betegségek etiológiai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit	Teljesen önállóan	A tantárgy elsajátításában motivált. Megfigyelőképesség, gondolkodás, pontosság, precizitás	
Biztonságos betegkörnyezet biztosít a diagnosztikus beavatkozások, tevékenységek során	Ismeri a biztonságos betegkörnyezetet	Teljesen önállóan		
A beteget előkészíti a diagnosztikus beavatkozásokhoz	Ismeri a beteg előkészítés módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
Betegmegfigyelést és a vizsgálati anyagokkal kapcsolatos teendők ellátja	Ismeri beteg megfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit	Teljesen önállóan		Elektronikusan rögzíti
Részt vesz, a szűrővizsgálatok szervezésében, végrehajtásában	Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		E-mailban tájékoztatja az érintetteket az eseményről, megfelelő hozzájárulás birtokában, digitális platformokon hirdeti az eseményeket.
Fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a daganatos betegek fájdalomcsillapítási protokolljait	Instrukció alapján részben önállóan		
Tápláltsági állapotot felmér.	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan		
Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan		

3.10.136 A tantárgy témakörei

3.10.13.6.1 Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája

A daganatképződés molekuláris alapjai (onkogének, tumorszuppresszor gének, DNS javító rendszerek, epigenetikai szerepe a daganatképződésben)

Vírusok szerepe a daganatok kialakulásában

Fizikai-kémia daganatkeltő faktorok,

A sugárzás daganatkeltő hatása

Daganatok növekedése és terjedése

Daganat előtti állapotok

Alapfogalmak: Incidencia, morbiditás, mortalitás

A daganatok gyakorisága, daganat keletkezés kockázati tényezői az életmód szerepe

Daganatos megbetegedések gyakoriságát befolyásoló tényezők

A daganatos megbetegedések incidenciája és az általuk okozott halálozás alakulása Magyarországon.

A daganatos betegségek várható alakulása

3.10.13.6.2 A daganatok szűrése és korai felismerés

A szűrési programok alapjai

A primer (életmód, környezetszennyezés, vakcináció) és szekunder (szervezett szűrések) prevenció lehetőségei

Nemzetközi ajánlások

Hazai szűrési programok

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.13.6.3 A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során

Daganatos betegségek tünettana (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasziás jelenségek)

A daganatos betegségek kórelőzménye, fizikális vizsgálat

Daganatos megbetegedések laboratóriumi diagnosztikája, tumor markerek

Képalkotó diagnosztika szerepe, módszerei

Izotóppal végzett diagnosztika lehetőségei,

A daganatok szövettani és molekuláris, géndiagnosztikája

Intervenciós módszerek

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.13.6.4 Daganatok csoportosításának egységes rendszere

Daganatok nevezéktana

Daganatok szövettani típusai

Daganatok TNM beosztása

Daganatok stádium besorolása

3.10.13.6.5 Daganatos betegek kezelésének lehetőségei

Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése -biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok)

A daganatos betegek kezelhetőségét befolyásoló tényezők, és a kezeléssel összefüggő fogalmak

A daganatok sebészi kezelése-sebészi onkológia, daganat eltávolítás elvei, sebészi technikája, műtétek fajtái

A daganatos betegségek gyógyszeres szisztémás kezelése: kemoterápia, hormonterápia, célzott daganatellenes kezelés, immunterápia

Daganatok sugárkezelése- modalitásai, fizikai, kémiai és biológiai alapjai

Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)

Fájdalomcsillapítás

Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél

Rehabilitáció az onkológiában (definíció, onkológiai rehabilitációs program elemei, testi és lelki rehabilitáció, nonverbális pszichoterápia, ápolói feladatok rehabilitáció területén)

Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, halálkó betegek pszichoszociális ellátása)

3.10.13.6.6 Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése

Vérképző rendszerre kifejtett mellékhatások kezelése

Nyálkahártya, bőr, oto-neurotoxicitás kezelése

Gyomor-bélműködés zavarainak elhárítása (hányinger, hányás, hasmenés kezelése)

Daganatos betegek fájdalomcsillapítása

Táplálásterápia onkológiai beteg kezelése során

3.10.13.6.7 Onkológiai gyógyszerterapeutika ismeretek

Citosztatikus kezelések alapelvei

Kemoterápiás kezelések módjai

Daganatok hormonális befolyásolásának lehetőségei

Citokinek szerepe

Célzott daganatkezelés jelentősége

Immunterápia alapjai

Farmakodinámiás interakciók: antagonizmus, szinergizmus

Farmakokinetikai interakciók (béltraktusban előforduló, fehérjekötődés során létrejövő, metabolizmus során bekövetkező interakció).

Daganatellenes szerek és az étel közötti interakció

3.10.13.6.8 Részletes klinikai onkológia és szakápolástanának alapjai

Fej-nyak régió daganatok, kezelése és szakápolása

Tápcsatorna daganatok, kezelése és szakápolása

Máj és epeúti daganatok, kezelése és szakápolása

A hasnyálmirigy, az emésztőrendszeri stromadaganatok (GIST), hashártya daganatok, kezelése és szakápolása

Emlődaganatok, kezelése és szakápolása

Mellkasi szervek daganata és szakápolástan

Ivarszervek daganatai és szakápolástan

Kisklinikumi daganatok és szakápolástan

Központi idegrendszeri- és mozgásszervi daganatok, valamint ezek szakápolástan

Gyermekkori daganatok- és haematológiai daganatok, valamint ezek szakápolástan

Daganatos beteg ápolási specialitásai, ápolási tervek

Daganatos betegek gondozása

Onkológiai szaktimok (onkoteam) szerepe, feladatai

3.10.13.6.9 Speciális onkológiai szakápolástan

Citosztatikus keverékinfúzió készítésének tárgyi feltételei (helyiség, berendezések, eszközök, felszerelések)

Citosztatikus keverékinfúzió készítésének személyi feltételei (citosztatikus keverékinfúzió készítő aszeptikus egység személyzete, létszáma, alkalmassági orvosi vizsgálat)

Citosztatikus keverékinfúzió szállítása,

Citosztatikus keverékinfúzió tárolása,

Citosztatikus keverékinfúzió beadása, dokumentálása.

Dekontamináció, módjai,

Dekontaminálás eszközei, lépései, dokumentációja

Paravazáció/extravazáció típusai

Paravazáció/extravazáció leggyakoribb okai

Port a Cath kanül, gyógyszer bejuttatása

Port a Cath kanül ápolása, gondozása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.13.6.10 Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

Onko-hematológiai- immunrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők

A leggyakoribb onko –hematológiai betegségek

Vérzéssel járó rendellenességek

Véralvadási rendellenességek

Veszélyeztetett immunhiányos állapotok

Szisztémás autoimmun betegségek

Össejt-transzplantáció

Hospice ellátás csecsemő és gyermekkorban

Sajátos etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni**Bevezetés az onkopszichológiába Bevezetés az onkopszichológiába**

Onkopszichológia fogalma, története.

Pszichoszomatikus betegségek,

Biopszichoszociális modell,

Betegközpontú és holisztikus betegellátás, gyógyítás elméletei

3.10.14 Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy

40 óra

3.10.14.1 A tantárgy tanításának fő célja

Elsajátítják a gyógyíthatatlan gyermek és felnőtt beteg, valamint családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérését, ennek alapján a multidiszciplináris team tagjaként az egyénre szabott ápolási gondozási tervet végrehajtani ill. végrehajtását koordinálni, amennyiben szükséges más ellátási területről szakembereket bevonni az ellátásba az elérhető legmagasabb életminőséget biztosítva ezzel a betegnek és családjának. Megismerik a hospice-palliatív ellátási igényű betegek kínzó tüneteinek enyhítési/megszüntetési módjait, megtanulják a nem gyógyszeres terápiás eljárásokat. Megismerik az élet végéhez kapcsolódó jogi szabályokat, melynek alapján támaszt tudnak nyújtani a családnak az életvégi jogi kérdések körében, valamint a gyász időszakában is.

Képessé válnak arra, hogy nyíltan kommunikáljanak a beteggel és családtagjaival; ápolási, pszichológiai, tanatólogiai ismereteiket alkalmazva bevonják a családtagokat a beteg ellátásába, támogassák a beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban, felkészítsék a családtagokat, hogy mindvégig a beteg mellett tudjanak lenni. Felkészülnek az önálló, felelős munkavégzésre és annak szakszerű és pontos dokumentálására.

3.10.14.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év hospice területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.14.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszerteran, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és

szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan
Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

3.10.144 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.145 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felméri a beteg performansz státuszát, a beteg és családja szükségleteit, felismeri a prioritásokat, ápolási tervet készít, értékeli az eredményeket, elvégzi a szükséges módosításokat	Ismeri a vitális és önellátási képességi paraméterek élettani és kóros értékeit. Ismeri az ápolási folyamatot. Ismeri a fájdalom felmérésének módszereit. Ismeri a decubitus rizikófelmérésére szolgáló skálákat	Teljesen önállóan		Informatikai eszközöket felhasználói szinten kezel, elektronikus ápolási dokumentációt vezet
Multidiszciplináris team tagjaként a beteg ellátásába a team többi tagját ill. más ellátási területről szakembereket bevon	Ismeri a hospice-palliatív team tevékenységét, hatáskörét, az ellátás különböző formáit és igénybevitelének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Feladatait a beteg és családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérése alapján a hospice/palliatív ellátás különböző területein a team tagjaival együttműködve etikusán, empatikusan, határozott pontossággal végzi.	Informatikai és telekommunikációs eszközöket felhasználói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat
Megtanítja a családtagokat a beteg aktuális állapotának megfelelő alap és szakápolási műveletekre	Ismeri az ápolási elveket, ajánlásokat, szakmai kommunikációt és pedagógiai ismereteit alkalmazza	Teljesen önállóan	A beteg állapotát megfigyeli, értékeli, precízen, kellő részletességgel dokumentál a szakmai kifejezések használatával. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Segítőképz, munkájára és önmagára igényes	Informatikai és telekommunikációs eszközöket felhasználói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat
Enyhíti/megszünteti a gyógyíthatatlan beteg fájdalmát, kínzó testi és egyéb tüneteit	Átfogóan ismeri a fájdalom mechanizmusának kialakulását. Ismeri a daganatos beteg fájdalmának csillapítására irányuló gyógyszeres, nem gyógyszeres és alternatív lehetőségeket. Ismeri a fájdalomcsillapítás szintjeit és a fájdalomcsillapítók formáit, hatásait. Ismeri a palliatív és supportív terápia orvosi és ápolói lehetőségeit	Instrukció alapján részben önállóan	A beteg állapotát megfigyeli, értékeli, precízen, kellő részletességgel dokumentál a szakmai kifejezések használatával. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Segítőképz, munkájára és önmagára igényes	PCA és subcutan pumpát kezel, terápiás eszközöket felhasználói szinten ismer és alkalmaz, az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket keresi és alkalmazza. Elektronikus ápolási dokumentációt vezet

Megelőzi/enyhíti a gyógyszer-mellékhatás következtében kialakuló, életminőséget rontó tüneteket. Felkészíti a családtagokat a várható mellékhatásokra	Ismeri a fájdalomcsillapítók mellékhatásai	Instrukció alapján részben önállóan	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
Megelőzi a nyomási fekély kialakulását, a családtagoknak megtanítja a megelőzés lehetőségeit, a kialakult decubitust kezeli. Műtéti és tumoros sebeket, krónikus sebeket sipolyokat ellát és megtanítja a családtagokat a sebellátásra.	Ismeri a decubitus kialakulására hajlamosító tényezőket, a nyomási fekély stádiumait és a különböző stádiumban lévő sebek ellátásának módszereit. Ismeri a sebellátás korszerű elveit, a modern kötszereket, a felírhatóság lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
Felismeri a közelgő halál jeleit, biztosítja a haldokló beteg szükségleteinek megfelelő ápolást	Tisztában van a közelgő halál jeleivel, ismeri a haldokló beteg chartáját	Teljesen önállóan	
Kegyelettel halottellátást végez	Ismeri a szakmai ajánlásokat, kulturális vonatkozásokat	Teljesen önállóan	
Felismeri a gyásztámogatás módszereit, felismeri a patológias gyászreakciókat	Ismeri és alkalmazza a szakmai kommunikáció alapelveit, a jogi, etikai, szociológiai és pszichológiai ismereteket	Instrukció alapján részben önállóan	

3.10.14.6 A tantárgy témakörei

3.10.14.6.1 A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története

Hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok

Palliatív ellátás, hospice ellátás fogalma

Előrehaladott állapot, terminális állapot, életminőség

A hospice/palliatív ellátás alapelvei

- St Christopher's Hospice
- WHO 2002

Fehér könyv az európai hospice és palliatív ellátás standardjairól és normáiról

A nemzetközi hospice mozgalom története

A magyarországi hospice mozgalom kialakulása és fejlődése

3.10.14.6.2 A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai

A magyarországi hospice - palliatív ellátás felépítése, működése

Törvényi és finanszírozási háttér:

A palliatív ellátás elvi alapjai az egészségügyi ellátásban

A Magyarországon jelenleg hatályos jogszabályok:

- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 99.§
- Betegjogok

A palliatív ellátás jogi hátterére vonatkozó jogszabályok:

- Hatályos rendelet a szakmai minimumfeltételekről
- Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve a daganatos betegek ellátásáról
- Hatályos finanszírozási rendelet
- Betegjogok
- Dokumentációs rendszerek

A hospice-palliatív ellátás szervezeti és ellátási formái

A palliatív ellátás szintjei a progresszív betegellátás elvei szerint:

gyermek /felnőtt hospice ház, intézeti hospice-palliatív osztály, hospice-palliatív járóbeteg ellátás, otthoni gyermek és felnőtt hospice-palliatív gondozás, egyéb ellátási formák - mobil team, nappali szanatórium

3.10.14.6.3 Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége

A palliatív ellátás személyi feltételei és eszközigénye

Multidiszciplinaritás fogalma, együttműködés a team tagjai között, csoportnormák

A team tagjainak feladatai, céljai, kompetenciái

- palliatív jártasságú szakorvos
- ápoló, koordinátor
- gyógytornász, fizioterapeuta
- pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember
- dietetikus
- szociális munkás
- képzett önkéntes segítő
- foglalkoztató terapeuta
- lelkész, pap

3.10.14.6.4 Speciális klinikai és ápolási ismeretek

A daganatos megbetegedések előfordulása Magyarországon - morbiditás, mortalitás, Nemzeti Rákregiszter/ EU

Az onkológiai hálózat

Diagnosztikai eljárások, vizsgálatok:

- képalkotó diagnosztika
- laboratóriumi diagnosztika
- endoscopia
- nukleáris medicina

Az onkológiai sebészet fő célkitűzései, a rekonstrukciós műtétek fontossága, a több ülésben végzett műtétek jelentősége

Onkológiai sebészeti beavatkozáson átesett beteg ápolása

- a beteg előkészítése műtetre
- a műtéten átesett beteg ápolása - sebellátás, kötözés, szövődmények, drének, speciális gyomor-bélszonda levezetése, mellkas megnyitáson átesett betegekkel kapcsolatos teendők inhalációs terápia sztomaterápia (ileo-colosztóma, tracheosztóma)
- tartósan behelyezett szondák, katéterek használatával kapcsolatos ápolási feladatok
- mesterséges enterális és parenterális táplálás

Kemo-, hormon-, immunterápia mellékhatásai, a terápián átesett betegek ápolása - dermatológiai tünetek, gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek stb. a testkép megváltozása

A sugárterápia és mellékhatásai, a sugárterápián átesett beteg ápolása - bőr-, nyálkahártya-

kezelés, megfelelő diéta

A daganatos beteg rehabilitációjának eszközei, gyógyászati segédeszközök

A rehabilitációs terv/program összeállításának elve

- mobilitás
- oxigenizáció segítése
- diétetika

Orvosi, szociális és lelki rehabilitáció a diagnózis közlésétől a beteg gyógyulásáig, illetve haláláig

Gyermekkorból adódó specialitások

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.14.6.5 A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai

Az anamnézis és státusfelvétel folyamata, specializációi, fizikális vizsgálat, állapotfelmérő skálák

Speciális műszeres és laborvizsgálatok

A tünetek gyógyszeres kezelése, palliatív terápia

A fájdalomcsillapítás alapelvei, terápiás módszerei

Dermatológiai tünetek - bőrt infiltráló tumorok, nyomás okozta tünetek - decubitus, sztómák és fisztulák, perifériás ödémák, lymphoedema, viszketés

Emésztőrendszeri elváltozások - halitosis, száraz száj szindróma, stomatitis, orális candidiasis, ízérzés zavarok, étvágytalanság, neheztelt nyelv, csuklás, hányás, hányinger, székrekedés, hasmenés, bélelzáródás, ascites

Vizeletürítési zavarok - vizelet inkontinencia és vizeletretenció, haematuria

Idegrendszeri tünetek - agyi metastasisok, epilepsziás és epileptiform rohamok terminális állapotban, gerincvelői kompresszió, zavartság

Folyadék-, elektrolit zavarok

Láz, infekciók

Légzőrendszeri elváltozások, nehézlégzés

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.14.6.6 A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai

A fájdalom kialakulásának okai, típusa - nociceptív, neuropátiás, pszichogén; áttörésszerű fájdalom

A fájdalom felmérése - fájdalomfelmérő skálák, a fájdalom jellege, életminőséget befolyásoló jellemzői

A fájdalomcsillapítás módszerei

Gyógyszeres fájdalomcsillapítás lehetőségei

A fájdalomcsillapítás alapelvei, lépcsői - WHO ajánlás

Gyógyszerek helyi alkalmazása- idegblokádok, epidural kanül

A major opiátokkal kapcsolatos rendelkezések

- gyógyszerfelírás/rendelés
- tárolás
- dokumentálás
- felhasználásra nem kerülő gyógyszer

A fájdalomcsillapítók mellékhatásai és a megelőzés lehetőségei - gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek

A fájdalomcsillapítás adjuváns gyógyszerei

Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás - akupunktúra, relaxáció, masszázs, radioterápia

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.14.6.7 Utolsó órák ellátása, halottellátás

A közelgő halál tünetei, figyelmeztető jelei - élettani és lelki változások

Progresszív krónikus betegségek lefolyási szakaszai

Az élet utolsó óráiban elhagyható gyógyszerek

A haldokló beteg charta-ja

A haldokló beteg szükségletei, ápolói feladatok- haldokló beteg konfúziójának, delíriumának kezelése

Halott körüli teendők orvosi és ápolói vonatkozásai

A halottellátás gyakorlatának különbségei aktív osztályon és hospice/palliatív osztályon

Család pszichés támogatása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.14.6.8 Gyász, gyásztámogatás

A halál, halállal kapcsolatos érzések, halálfélelem

A diagnózis közlésének pszichológiai problémái

A pszichés stádiumok jellemzői

- elutasítás
- düh
- alku
- depresszió
- belenyugvás

Haldokló beteg charta-ja

Film: Iván Iljics halála, 72'

A haldokló beteg és családtagjai pszichés támogatása.

A halálhoz kötődő rítusok

A gyász szakaszai és a gyászfázisok jellemzői, a gyászév

- anticipációs gyász
- sokk
- kontrolláltság
- tudatosulás
- elfogadás
- adaptáció

A normál és a szövődményes gyász- krónikus gyász, bagatellizáció, hipertrófikus gyász, torzult gyász

A gyermekek halálképe

A haldokló és a gyászoló gyermek

A veszteség-feldolgozás segítése

A gyászolók gondozása - család, barát, lelkész, önszolgáltató csoportok, egyéni pszichoterápiás módszerek

Pasztorálpszichológia

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.14.6.9 Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások

A betegek tájékoztatása és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvei.

A gyógyíthatatlan beteg felvilágosításának dilemmái.

A gyógyíthatatlan betegek ellátásának etikai kérdései.

Az élet végével kapcsolatos etikai döntések.

Eutanázia. (Halál saját kérésre c. film bemutatása)

A kezelés visszautasításának joga.

Élő végrendelet.

Az eutanázia és a hospice ellátás különbségei.

Esetelemzések

A szervátültetés etikai és jogi elvei.

Az agyhalál fogalma.

Az Egészségügyi Törvény a haldoklók gondozásáról és a hospice-ról, hospice vonatkozású miniszteri rendeletek, hospice szakmai irányelvek

Cselekvőképesség, korlátozott cselekvőképesség, cselekvőképtelenség esetei, a hozzájuk fűződő jogkövetkezmények.

Öröklési jog alapelemei, törvényes és végintézkedésen alapuló öröklés, végrendeletek a beteget az egészségügyi ellátások igénybevétele kapcsán megillető jogosultságok rendszere

3.10.14.6.10 Szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat a tantárgy témaköreihez kapcsolódó gyakorlati tevékenységeket tartalmazza

3.10.15 Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy

75 óra

3.10.15.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a kritikus állapotú betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a kritikus állapotok korai felismerésre, kompetencia szintű elsődleges állapotfelmérésre és a szükséges beavatkozások haladéktalan elvégzésére. Legyen képes irányítással részt venni és segédkezni, az emelt szintű ellátásban. Kompetenciájának megfelelően végezze a kritikus állapotú / intenzív ellátást igénylő betegek ápolási folyamatának feladatait. Ismerje meg a különböző aneszteziológiai beavatkozásokat és a hozzájuk tartozó perioperatív ápolói feladatokat. A kialakított sürgősségi szemlélettel képes legyen az ellátás valamennyi területén túl, az intézeten kívüli szituációkban is a hirtelen kialakult kritikus állapotok menedzselésére, első ellátására.

3.10.15.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Oxiológus / Intenzív terápiás szakorvos / Aneszteziológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sürgősségi/intenzív területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.15.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Fizika, Kémia, Biofizika és biokémia, Anatómia, Élettan, Gyógyszertan, Diagnosztikus és terápiás ismeretek, Ápolástan, Klinikumi ismeretek

3.10.15.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.155 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Kritikus állapotokat felismer, riaszt	Sürgősségi ellátást igénylő kórállapo-tok tünettana	Teljesen önállóan	Határozottság, em-pátia, jó megfigye-lőképesség, logikus gondolkodás, kriti-kus szemlélet, eti-kus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttmű-ködési készség, higiénés szabályok betartása	Riasztási eszközök alkalmazása
Elsődleges állapot-felmérés algoritmu-sának alkalmazza	ABCDE algoritmus azonnali beavatko-zást igénylő állapo-tai	Teljesen önállóan		
Légútbiztosítást végez SGAD esz-közökkel	Sürgősségi beavat-kozások	Teljesen önállóan		
Emeltszintű ellátás-ban vesz részt	Emelt szintű sür-gősségi ellátások protokolljai	Irányítással		
Kritikus állapotú beteget ápol	Intenzív betegápolás	Instrukció alapján részben önállóan		
Kiterjesztett moni-torozást végez	A monitorozás elmélete és gyakor-lata	Instrukció alapján részben önállóan		Monitorrendszerek alkalmazása
Perioperatív ellátás-ban vesz részt	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Fájdalomcsillapítást végez	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		PCA pumpák al-kalmazása
Speciális gyógy-szerbejuttatást vé-gez	Alkalmazott gyógy-szertan	Instrukció alapján részben önállóan		
Parenterális táplá-lást végez	Táplálásterápiái ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

3.10.156 A tantárgy témakörei

3.10.15.6.1 Prehospitális sürgősségi ellátás

A prehospitális sürgősségi ellátás rendszerének jellemzői, szinterei, feladatkörei

A mentőszolgálat működése, a mentésirányítás feladatrendszere

Szakmai kommunikáció elemei az ellátókkal

A sürgősségi ellátás jogi, etikai specialitásai

Diagnosztikus és terápiás algoritmusok a prehospitális gyakorlatban

A sérült, súlyos sérült ellátási algoritmus

A mentésben alkalmazott mentéstechnikai eszközök és alkalmazási algoritmusai

Szekunder transzportok szervezési, betegátadási szempontjai

3.10.15.6.2 Intrahospitalis sürgősségi ellátás

Az intrahospitalis sürgősségi ellátás szinterei, jellemzői

A betegfogadás, osztályozás rendszere, szabályai

Az ABCDE algoritmus és azonnali beavatkozások intrahospitalis specialitásai

Légútbiztosítás ápolói kompetenciái (SGAD- OPA, NPA, LMA)

Emeltszintű légútbiztosítás ápolói feladatai (ET intubáció, sebészi légút)

Az oxigén és inhalációs terápia sürgősségi specialitásai

Emelt szintű újraélesztés algoritmusai, reverzibilis okok és ellátásuk
 A légzési elégtelenség és ellátási stratégiái
 Hemodinamikai instabilitást okozó ritmzavarok és ellátásuk, elektromos terápiák
 Shock folyamatok csoportosítása, jellemzői, ellátási stratégiák
 A mellkasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai
 Az akut hasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai
 A masszív vérző beteg ellátási stratégiái
 Sürgősségi ellátást igénylő neurológiai állapotok
 Alsó végtagi fájdalom sürgősségi vonatkozása
 Sürgősségi ellátást igénylő sérülések, súlyos sérült ellátási algoritmusok
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.15.6.3 Intenzív betegellátás

Az intenzív ellátás szintjei, jellemzői,
 Intenzív ellátást igénylő állapotok,
 Az intenzív ellátás pszichés vonatkozásai
 A homeosztázis zavarai, azok követésének módszerei
 A kiterjesztett betegmegfigyelés specialitásai, invazív monitorozás
 Postresuscitációs ellátás és ápolás specialitásai
 Tartós gépilegeztetett beteg monitorozása, ápolása, a leszoktatás ápolói feladata
 A sedáció vezetése, altatott, sedált beteg megfigyelési és ápolási specialitásai
 Septicus beteg ellátásának, ápolásának specialitásai
 Speciális gyógyszer bejuttatások az intenzív ellátásban
 Klinikai táplálás specialitásai- parenterális táplálás
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10.15.6.4 Aneszteziológia beavatkozások

Az aneszteziológia fogalma, célja, feladatköre,
 Az aneszteziológiai kivizsgálás és rizikó becslés
 Az aneszteziológiai beavatkozások formái, jellemzői
 Az aneszteziológiai fázisai
 Az egyes aneszteziológiai beavatkozások perioperatív ápolási vonatkozásai
 Postoperatív megfigyelés, ellátás és ápolás,
 Fájdalom menedzsment, postoperatív fájdalomcsillapítás

3.10.15.6.5 Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata

A klinikai területi gyakorlat során a tanuló ismerje meg:
 A sürgősségi osztály működésének jellemzőit, a betegfogadás és osztályozás rendszerét, annak fontosabb lépéseit
 Figyelje meg az elsődleges állapotfelmérés algoritmus gyakorlatban történő alkalmazását
 Figyelje meg az egyes sürgősségi állapotok differenciáldiagnosztikai vizsgálatát
 Irányítással vegyen részt a betegek/sérültek vizsgálatában és ellátásában
 Ismerje meg a sürgősségi laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok ápolói kompetenciájú tevékenységeit
 Az intenzív osztályos gyakorló területen figyelje meg az intenzív osztály működésének jellemzőit, a beteg felvétel rendjét.
 Ismerje meg a kiterjesztett monitorozás, invazív monitorozás rendszerét, irányítással vegyen részt a betegek monitorozásában
 Ismerje meg és irányítással vegyen részt a lélegeztetett betegek ellátásában, ápolásában
 Vegyen részt az intenzív ápolást igénylő betegek ápolási folyamatában
 Ismerje meg a kritikus állapotú betegek intézetben belüli transzportjának szervezési és kivi- telezési ápolói feladatait

3.10.16 Klinikai gyakorlat II tantárgy**98 óra****3.10.161 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló az elméleti ismeretei mellett megfelelő területi gyakorlatot szerezzen, illetve részletesebben megismerhesse az érdeklődésének megfelelő ápolási területet.

3.10.162 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Az adott területen jelenleg munkaviszonyban tevékenykedő és legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező Bsc ápoló

3.10.163 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános ápolástan II; Belgyógyászat és szakápolástan; Sebészet és határterületeinek ápolástan; Pszichiátriai betegek ápolása; Neurológia és szakápolástan; Infektológia és szakápolástan, infekciókontroll; Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan; Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő és gyermekkorban; Csecsemő és gyermekápolási ismeretek; Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástan; Speciális ápolói feladatok a gyermekellátásban; Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása; Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástan; Gerontológia és szakápolástan; Onkológia és szakápolástan; Hospice ellátás és szakápolástan, otthonápolás; Kritikus állapotú beteg ellátása

3.10.164 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**3.10.165 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban	Ismeri a betegfelvételt, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját	Teljesen önállóan	Segítőképz, türelmes és empátikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etlkus viselkedés jellemzi.	
Laboratóriumi mintát vesz a betegtől. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai módszereket alkalmaz.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait. Ismeri az ágy melletti vércukormérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.	Teljesen önállóan	Tájékoztatót ad a betegnek és a hozzátartozóknak az ápoló és/vagy orvos utasítása alapján. Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és	

Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Teljesen önállóan	egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. Tevékenységét az orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja. A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus magatartást tanúsít.	
Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában.	Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez az utánpótlás nevelésében és betartja a biztonságos munkavégzés szabályait.	
Részt vesz az infékciónkontroll feladataiban. Izolált beteget ápol.	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infékción fogalmát, kialakulását, a leggyakoribb nosocomialis infékciónkat, Ismeri az infékciónkontroll feladatát, tevékenységeit, a fertözöz beteg elkülönítését és ápolását.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertözözések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve,	

<p>Asszisztál invazív beavatkozásoknál.</p>	<p>Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanül, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyag-kondicionálás, betegmegfigyelő monitor invazív mérési lehetőségei, eszközös légútbiztosítás, dialízis, punkciók, biopsziák). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat.</p> <p>Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja.</p> <p>Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával.</p> <p>Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és</p>	
<p>Invazív beavatkozásokat végez (vé-nakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek).</p>	<p>Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét, a transzurethrális katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával.</p> <p>Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és</p>	

<p>Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segít a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.</p>	<p>Ismeri a kristalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontra-indikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>egészségvédelmi szabályokat.</p>	
<p>Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramusculáris injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA, PCA).</p>	<p>Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>		

<p>Az ápolási folyamat alkalmazásával megtervezi és a terv alapján megvalósítja az életkorok szerinti beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.</p>	<p>Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismeretinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok pontos megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		
--	--	--------------------------	--	--

3.10.166 A tantárgy témakörei

3.10.16.6.1 Irányított gyakorlat

A gyakorlatot úgy szükséges megszervezni, hogy a tanulónak legyen lehetősége az alábbi feladatokat elvégezni:

Vitális paraméterek megfigyelése

Betegmegfigyelő monitorok alkalmazása

Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás

Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás

Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben

Porampulla oldása, mulageon

Perfuzor használata

Beöntés

Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párasító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszok, reservoáros arcmaszok)

Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata

Enterális gyógyszerelés

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusa, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon
Vérvétel
Perifériás kanül felvezetése, mulageon
Szárnyas tű felvezetése
Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás, EDA kanül, Port-a-cath
Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron
Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon
Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon
Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel - Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék).
Dialízis, punctiók, biopsziák ápolói feladatai
Ápolási diagnózisok felállítása
Katéterezés
Sebkezelés
Sztómagondozás
Életkoroknak megfelelő ápolási beavatkozások kivitelezése klinikai környezetben
Vizitekre történő kórtermi előkészítés, hulladékkezelés

3.10.16.6.2   Orientációs gyakorlat

A tanuló érdeklődésének és az infrastruktúrális lehetőségeknek megfelelő gyakorlat.

Nyári összefüggő szakmai gyakorlatok:

13. évfolyam után 96 óra

14. évfolyam után: 96 óra

TARTALOM

Tartalom

1		
	A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként.....	3
3.1	Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	20
3.1.1	Munkavállalói ismeretek tantárgy 9 óra.....	20
3.1.15	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	20
3.2	Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák ese- tén) 22	
3.2.1	Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 36 óra.....	22
3.2.15	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	23
3.3	Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület.....	26
3.3.1	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy 9 óra.....	26
3.3.15	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	26
3.3.2	Kommunikáció alapjai tantárgy 9 óra.....	27
3.3.25	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	28
3.3.3	Az emberi test felépítése tantárgy 27 óra.....	29
3.3.35	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	29
3.3.4	Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy 27 óra.....	30
3.3.45	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	31
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	32
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	32
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	32
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	33
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	33
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	33
3.3.55	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	34
3.3.6	Alapápolás-gondozás tantárgy 36 óra.....	36
3.3.65	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	37
3.3.7	Irányított gyógyszerelés tantárgy 18 óra.....	41
3.3.75	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	41
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	42
3.3.8	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy 18 óra.....	42
3.3.85	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák.....	43
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	44
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	44
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.....	44

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	45
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	45
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	45
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	45
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	45
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	46
3395 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	46
3.4 Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....	47
3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy 27 óra.....	47
3415 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	47
3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy 27 óra.....	50
3425 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	50
3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy 9 óra.....	52
3435 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	52
3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy 18 óra.....	53
3445 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	53
3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy 9 óra.....	54
3455 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	54
3.4.6 Sejtbiológia tantárgy 18 óra.....	56
3465 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	56
3.5 Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	58
3.5.1 Emberi test és működése tantárgy 27 óra	58
3515 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	58
3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy 9 óra	59
3525 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	59
3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy 54 óra	61
3535 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	61
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	63
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	64
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	64
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	64
3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy 18 óra	65
3545 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	65
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	67
3.5.5 Kommunikáció tantárgy 9 óra.....	67
3555 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	68
3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy 18 óra	69
3565 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	69

3.5.7	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy 27 óra.....	71
3575	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	72
3.6	Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület	75
3.6.1	Szociológia alapjai tantárgy 9 óra	75
3615	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	75
3.6.2	Pszichológia alapjai tantárgy 9 óra	76
3625	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	77
3.6.3	Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy 9 óra.....	79
3635	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	79
3.6.4	Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy 9 óra	81
3645	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	82
3.7	Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület.....	83
3.7.1	Belgyógyászat és ápolástana tantárgy 27 óra.....	83
3715	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	84
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	87
3725	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	88
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	90
3735	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	91
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.	92
3745	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	92
3.7.5	Neurológia klinikuma tantárgy 18 óra	94
3755	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	95
3.7.6	Pszichiátria klinikuma tantárgy 9 óra	96
3765	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	97
3.7.7	Geriatríia klinikuma tantárgy 9 óra.....	99
3775	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	99
3.7.8	Klinikai gyakorlat tantárgy 126 óra	103
3785	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	104
3.8	Ápolói alapoó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	106
3.8.1	Biokémia tantárgy 9 óra	106
3815	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	106
3.8.2	Biofizika tantárgy 9 óra	107
3825	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	107
3.8.3	Sejtbiológia II. tantárgy 9 óra	108
3835	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	109
3.8.4	Mikrobiológia tantárgy 9 óra.....	110
3845	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	110
3.8.5	Közegészségtan - járványtan tantárgy 18 óra.....	111

3855	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	111
3.8.6	Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy 9 óra	113
3865	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	114
3.8.7	Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy 9 óra	115
3875	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	116
3.8.8	Egészségügyi informatika tantárgy 9 óra.....	117
3885	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	117
3.8.9	Egészségpszichológia tantárgy 18 óra.....	118
3895	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	119
3.8.10	Népegészségtan tantárgy 9 óra	121
38105	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	121
3.8.11	Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tan- tárgy 18 óra 122	
38115	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	122
	A témakört csoportbontásban szükséges oktatni	123
	A témakört csoportbontásban szükséges oktatni	123
	A témakört csoportbontásban szükséges oktatni	124
	A témakört csoportbontásban szükséges oktatni	124
	A témakört csoportbontásban szükséges oktatni.	124
38125	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	124
3.8.13	Egészségpszichológia tantárgy 9 óra	126
38135	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	126
3.9	Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület	128
3.9.1	Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy 36 óra	128
3915	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	128
3.9.2	Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy 18 óra.....	133
3925	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	133
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	134
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	134
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	134
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	135
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	135
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	135
3935	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	136
3.9.4	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan tantárgy 18 óra.....	137
3945	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	137
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	141

3955	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	142
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	144
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	144
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	145
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	145
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	146
3965	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	146
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	147
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	148
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	148
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	148
3975	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	149
3.9.8	Pedagógia tantárgy 13 óra.....	151
3985	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	151
3.9.9	Általános ápolástan II. tantárgy 18 óra	153
3995	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	153
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	155
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	155
3.10.1	Belgyógyászat és szakápolástan tantárgy 108 óra	156
3.10.15	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	156
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	157
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	158
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	158
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	159
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	159
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	159
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	160
3.10.2	Sebészet és határterületeinek ápolástan tantárgy 90 óra.....	160
3.10.25	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	161
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	163
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	163
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	164
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	164
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	164
3.10.3	Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy 36 óra.....	165
3.10.35	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	165
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	166

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	166
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	167
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	167
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	167
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	167
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	168
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	168
3.10.45 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	168
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	170
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	171
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	171
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	171
3.10.55 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	171
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	172
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	173
3.10.65 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	174
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	175
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	175
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	176
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	176
3.10.75 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	177
3.10.8 Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy 45 óra	179
3.10.85 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	180
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	182
3.10.9 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy 36 óra.....	183
3.10.95 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	183
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	184
3.10.10 Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy 35 óra.....	185
3.10.105 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	186
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	188
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	189
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	189

3.10.115	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	190
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	193
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	193
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	194
3.10.125	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	195
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	196
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	196
3.10.13	Onkológia és szakápolástana tantárgy 93 óra.....	196
3.10.135	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	197
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	198
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	198
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	200
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni Bevezetés az onkopszichológiába Bevezetés az onkopszichológiába	200
3.10.14	Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy 40 óra.....	200
3.10.145	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	201
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	204
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	204
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	204
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	205
	A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret.....	205
3.10.15	Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy 75 óra.....	206
3.10.155	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	207
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	208
	A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni	208
3.10.16	Klinikai gyakorlat II tantárgy 98 óra.....	209
3.10.165	A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák	209